

FINAL REPORT

OF RESEARCH PROJECT

MEDIA PORTRAYALS OF THE CYPRIOT IDENTITY IN THE LAST TWO DECADES: A PEACE-BUILDING GUIDE

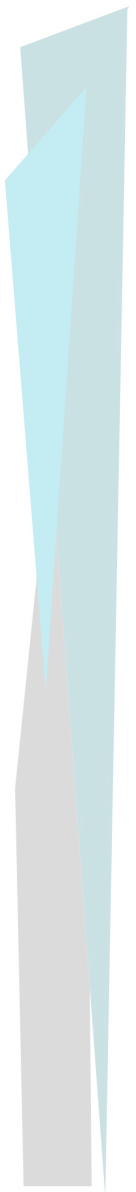

This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of the Research Institute Promitheas and Memory and Narrative Centre and do not necessarily reflect the views of the European Union.

CONTENTS

Summary	4
Introduction	6
Theoretical foundations:	
media, conflicts and the construction of subjective realities	8
Media and Identity Construction in Conflict Zones	9
Peace Journalism as a Framework for Reconciliation?	10
The Concept of Media Events	11
Filling Gaps in the Literature	12
Methodological note	13
Media Discourse Analysis	14
Focus Groups	15
Questionnaire Survey	15
Data Integration and Analysis	16
Findings	16
Media Discourse Analysis in a comparative perspective	17
Identity Construction: In-Group and Out-Group Narratives	17
Historical Framing: Competing Narratives of the 1974 Coup and Intervention	19
Contemporary Events: Peace Negotiations and Cross-Community Initiatives	20
Prospects for Reconciliation: Role of the Media in Peace-Building	21
Diverging Discourses, Shared Challenges	21
Focus Group Discussions with Journalists	22
Greek Cypriot Journalists	22
Turkish Cypriot Journalists	23

Perception processes	23
Focus Group Discussions with Citizens	23
Questionnaire Survey Findings	24
Synthesis of Key Findings in a comparative perspective:	
The Role of Media Events in Shaping Cypriot Identities and	
Conflict Narratives	27
Similarities	27
Media Events as Reinforcers of Division and Identity	27
Mistrust Reinforced by Media	28
Media as a Tool for Peace-Building	29
Variations	29
Divergent Narratives and Interpretations of Media Events	29
Journalists' Perspectives on Media Events:	
Pressures and Constraints	30
Citizens' Reactions to Media Events:	
Survey Data and Focus Groups	31
The Potential of Media Events for Reconciliation	32
Discussion	32
Conclusion	35
Recommendations	35
Bibliography	37
Reference List	37
Further Reading	38

Final Report

Research Project

Media portrayals of the Cypriot identity in the last two decades: A peace-building guide

Dimitris Trimithiotis

Summary

This report examines how Cypriot identities have been shaped by media portrayals over the past two decades, in relation to the Cyprus conflict. The study draws on media discourse analysis, focus groups with journalists and citizens, and a questionnaire survey. It focuses on the role of media events in constructing narratives of division and victimhood within both Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities. The findings reveal that both Greek Cypriot and Turkish Cypriot media reinforce adversarial narratives through their framing of key historical and political events. Greek Cypriot media frequently depict Turkish Cypriots as agents of Turkish occupation, while Turkish Cypriot media present Greek Cypriots as aggressors aiming to dominate the island. These adversarial narratives are evident not only in the portrayal of political events but also in media coverage of international diplomacy

and peace efforts, where mutual mistrust is a recurring theme. Journalists in both communities face significant political and editorial pressures that limit their ability to report objectively on the Cyprus conflict. Focus group discussions indicated that while journalists recognize the potential of the media to foster reconciliation, economic and political constraints often prevent more balanced coverage. Citizens, in turn, express deep mistrust of the media, viewing it as biased and divisive. Despite these challenges, the report identifies moments where media coverage of cultural and social events has promoted cooperation and dialogue. These instances, though rare, offer indications of how the media could support peace-building efforts if they were given more emphasis. The report concludes with recommendations for promoting a peace-oriented journalistic process, fostering cross-community media initiatives, and improving media literacy to support reconciliation between the two communities.

Introduction

The Cyprus conflict is a complex and long-standing geopolitical issue that has left the island divided between Greek Cypriots in the south and Turkish Cypriots in the north after the coup d'état and the Turkish invasion in 1974. This division has created a de facto situation with the Republic of Cyprus internationally recognized as the legitimate government of the entire island, while in the northern part of the island, an illegal entity has been established under the self-declared name of "Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)" recognized only by Turkey. The roots of the conflict go back much further, with tensions between Greek and Turkish Cypriots fuelled by competing nationalisms, colonial history, and external influence from Greece, Turkey, and Britain. Over the decades, a series of failed peace talks, including the Annan Plan referendum in 2004, have entrenched the division of the island, creating an enduring sense of mistrust between the two communities. These divisions are not only political and territorial but also deeply social and cultural, shaping how Cypriots view themselves and each other.

In the context of this enduring division, the role of the media becomes critical in understanding how both Greek Cypriots and Turkish Cypriots construct their identities. Media narratives play a significant role in either reinforcing nationalist sentiments and the status quo or in promoting dialogue and reconciliation. This study examines the media's influence over the past two decades (2003–2023), focusing on how Greek and Turkish Cypriot newspapers as an ideal type of mainstream media outlets have portrayed Cypriot identities and the Cyprus conflict, and what implications this has for peace-building initiatives. The relationship between media and identity construction is well-documented in conflict research. Media often serve as a platform through which dominant narratives are disseminated, shaping public perceptions of "us" (the in-group) and "them" (the out-group). In the case of Cyprus, the media have historically played a dual role: on

the one hand, reinforcing divisions by emphasizing ethno-nationalist discourses, and on the other hand, acting as potential bridges for understanding through coverage of cultural cooperation, everyday life, and peace efforts. In recent years, there has been growing interest in the concept of peace journalism, which advocates for media practices that actively contribute to conflict resolution by focusing on solutions, dialogue, and understanding, rather than perpetuating conflict-oriented narratives. In Cyprus, however, despite efforts by some media outlets and journalists, peace journalism remains a marginal practice, with most mainstream media continuing to align with the political and nationalist agendas of their respective communities.

This research project, titled *Media Portrayals of Cypriot Identity in the Last Two Decades: A Peace-Building Guide* implemented by the Research Institute Promitheas and the Memory and Narrative Centre, seeks to address the role of the media in shaping personal and collective identities within both Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities. By analyzing media discourses, journalistic practices and values, and audience perceptions, the study aims to understand how media narratives have influenced societal attitudes towards the Cyprus conflict and prospects for peace.

The research specifically addresses four main objectives (ROs):

- RO1: To analyze media discourses in Greek Cypriot and Turkish Cypriot newspapers from 2003 to 2023, focusing on how these narratives have discursively constructed the Cyprus conflict.
- RO2: To examine the role of media events in constructing Cypriot identities. Media events, such as anniversaries, peace talks, and political developments, offer moments where collective identities are reaffirmed or contested.
- RO3: To assess how media production and reception processes impact the Cyprus conflict. This involves looking at how journalists create content, how editorial policies and newsroom relations influence coverage, and how audiences interpret media messages.

R04: To explore the potential of media as a tool for peace-building. This includes considering whether and how media outlets in Cyprus have the capacity to promote reconciliation and mutual understanding between the two communities.

The report is structured to reflect these objectives. The first section reviews existing literature on the role of media in conflict zones, with a specific focus on Cyprus. This theoretical foundation provides a basis for understanding how media narratives shape identities and conflicts. The second section outlines the methodological approach used in the study, including discourse analysis, focus groups with journalists and citizens, and a questionnaire survey. The third section presents the findings of the research, structured around media discourse analysis, focus group results, and audience perceptions. The final sections synthesize and compare these findings, discussing the role of the media in either perpetuating division or fostering peace in Cyprus, and offering recommendations for leveraging the media as a peace-building tool.

By exploring the intersection of media, identity, and conflict in Cyprus, this report aims to contribute to a deeper understanding of how media narratives shape collective consciousness and influence the prospects for peace. It also seeks to offer practical insights for journalists, policymakers, and peace-building organizations on how to reorient media practices to support reconciliation efforts in Cyprus.

Theoretical foundations: media, conflicts and the construction of subjective realities

The role of media in shaping national identity, particularly in conflict zones, has long been the focus of scholarly research. In the context of the Cyprus conflict, the media's influence on the construction of collective and individual identities is critical for understanding how narratives of division or reconciliation are formed. This section explores existing research on media discourse in conflict situations, with a specific focus on the Cyprus case, introduces the concept of

media events, and identifies gaps in the literature that this research seeks to address.

Media and Identity Construction in Conflict Zones

Media scholars have widely examined the relationship between media and identity, particularly in regions affected by long-standing conflicts. The central premise of this body of work is that media not only reflect social and political realities but actively shape them through the discursive construction of in-groups (“us”) and out-groups (“them”) (Fairclough, 1995; Van Dijk, 2013). In conflict zones, these constructions are often tied to national, ethnic, or religious identities, with media outlets either reinforcing divisions or providing platforms for dialogue and reconciliation.

In Cyprus, media discourses have historically been shaped by the ethno-nationalist divisions between Greek Cypriots and Turkish Cypriots. Scholars have emphasized that both Greek and Turkish Cypriot media often portray the other community in a negative light, perpetuating narratives of victimhood and blame. These narratives are deeply embedded in the historical context of the Cyprus conflict, with each community using the media to reinforce their own version of events, particularly around key historical moments. For example, Avraamidou (2017) analysed how the Greek Cypriot media framed the Annan Plan, an UN-backed reunification proposal, during the 2004 referendum. Her work revealed how media coverage in the Greek Cypriot community heavily leaned towards a rejection of the plan, emphasizing the perceived injustice it would bring to the Greek Cypriot population. Similarly, Şahin (2014) examined Turkish Cypriot media representations of Greek Cypriots, highlighting how Turkish Cypriot newspapers often depict Greek Cypriots as aligned with Western powers and as aggressors in the conflict.

The existing body of literature demonstrates that media discourses in Cyprus have largely been instrumental in maintaining the division between the two communities. However, there is also a growing body

of research that points to the potential for media to foster peace and reconciliation through more balanced reporting and the adoption of peace journalism principles.

Peace Journalism as a Framework for Reconciliation?

Peace journalism, as proposed by Galtung (2003), offers an alternative approach to the traditional conflict-driven reporting that dominates in conflict zones. This paradigm advocates for media practices that focus on solutions, dialogue, and mutual understanding, rather than emphasizing violence, division, and blame. In the case of Cyprus, peace journalism could serve as a tool for bridging the divide between Greek and Turkish Cypriots by highlighting common interests, promoting intercommunal cooperation, and fostering empathy between the two communities.

Studies by Carpentier and Doudaki (2014) have explored the role of community media in Cyprus, particularly in the context of reconciliation efforts. Their research on the Cyprus Community Media Centre (CCMC) demonstrates how grassroots media initiatives can create spaces for dialogue and understanding between Greek and Turkish Cypriots. By focusing on shared cultural experiences and everyday life, rather than conflict and division, these media outlets offer a platform for Cypriots to engage with each other beyond the polarized narratives presented in mainstream media. Despite these initiatives, peace journalism remains a marginal practice in Cyprus, with mainstream media continuing to align with the political and nationalist agendas of their respective communities. Economic pressures, political influence, and the media's reliance on official sources often hinder the adoption of peace journalism practices, as demonstrated by Trimithiotis (2014), who noted that even pro-resolution mainstream media sometimes moderate their discourse to avoid alienating a broader audience.

The Concept of Media Events

The concept of media events provides a useful framework for understanding how specific moments in time can shape collective identities and influence public perceptions of conflict. Dayan and Katz (1992) introduced the idea of media events as ceremonial broadcasts that bring societies together to witness transformative moments in history. These events, such as royal weddings, political inaugurations, or international sports events, are significant because they command the attention of entire collective entities, shaping collective memory and identity through shared experiences.

In the context of Cyprus, media events play a crucial role in constructing and reinforcing Cypriot identities. Events such as anniversaries of the 1974 coup and Turkish invasion, elections in both communities, and key anniversaries of peace talks or negotiations serve as moments where media narratives intensify, often reinforcing in-group and out-group distinctions. Greek Cypriot and Turkish Cypriot media frame these events in ways that reinforce their respective community's version of history, often portraying the other community as aggressors or obstacles to peace.

However, beyond these commemorative events, there are also everyday media events that can offer opportunities for reconciliation. According to Couldry (2003), even mundane cultural or social events can become media events when they are framed in ways that emphasize their societal importance. In Cyprus, events such as cultural festivals, joint Greek-Turkish Cypriot artistic projects, or shared responses to natural disasters (e.g., COVID-19) can serve as moments where media narratives shift from conflict to cooperation. By approaching these events through a peace-oriented journalistic process, media can help to normalize intercommunal collaboration and highlight the potential for coexistence.

In addition, recent developments in digital and social media have transformed the way media events are experienced and discussed.

Jenkins (2006) introduced the concept of convergence culture, which refers to the way digital media enables greater audience participation and interaction with media content. Social media platforms such as Facebook, X, Instagram and Tik Tok allow users to engage with media events in real-time, sharing their reactions and interpretations with a global audience. In the context of Cyprus, this has significant implications for how media events related to the Cyprus conflict are perceived and discussed. In this sense, it might be argued that digital media provides new opportunities for Cypriots to challenge the narratives presented by traditional media, offering alternative perspectives on key events and fostering cross-community dialogue. Papacharissi (2015) further explored how social media shapes the emotional and affective dimensions of media events, emphasizing the role of digital platforms in creating networked publics. In Cyprus, the rise of social media has given rise to online communities where Greek Cypriots and Turkish Cypriots can engage with each other's perspectives, potentially shifting the way they understand and relate to the conflict. These platforms also allow for the circulation of alternative narratives that challenge the dominant discourses presented by mainstream media, opening new possibilities for peace journalism and reconciliation efforts.

Filling Gaps in the Literature

While the literature on media discourse in conflict zones, and particularly in Cyprus, provides valuable insights into how media construct identities and perpetuate divisions, there are several gaps that this study aims to address:

Lack of Comparative Analyses of Media Events Across the Two Communities: While there is substantial research on how Greek Cypriot and Turkish Cypriot media report on key historical events, there is less comparative analysis of how both communities frame contemporary media events. By comparing the coverage of the same events across Greek and Turkish Cypriot media outlets, this study seeks to provide a more comprehensive understanding of how

current media events shape identities on both sides of the divide.

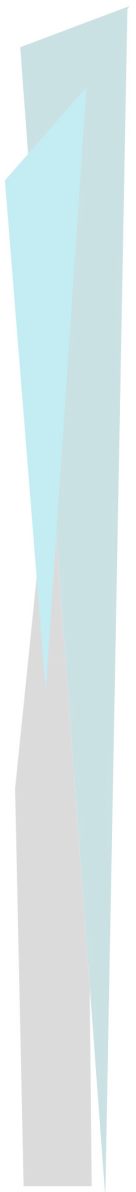
Limited Research on Reception and Audience Engagement: While much of the literature focuses on media production and especially content analysis, there is less emphasis on how audiences in Cyprus receive and interpret media narratives. Understanding the reception process is crucial for comprehending the broader impact of media on identity formation and intercommunal relations. This study incorporates focus groups and surveys with citizens to explore how media narratives are consumed and how they shape public perceptions of the other community.

Limited Focus on Journalistic Practices and Constraints: The political, economic, and professional constraints faced by journalists in Cyprus, especially in relation to covering sensitive issues like the Cyprus conflict, have not been thoroughly explored. This research incorporates focus groups with journalists from both communities to better understand how editorial policies, newsroom relations, political pressures, and resource limitations affect their ability to report objectively on the conflict.

Under exploration of the Role of Social Media in the Cyprus Conflict: Although digital and social media play an increasingly important role in shaping public discourse, few studies have examined how these platforms influence perceptions of identity and conflict in Cyprus. This study addresses this gap by analyzing how citizens from both communities engage with media through social platforms and whether these platforms offer opportunities for cross-community dialogue.

Methodological note

This research adopts a multi-method approach to explore the portrayal of Cypriot identities in Greek Cypriot and Turkish Cypriot media over the past two decades. The study draws on three key data sources: media discourse analysis, focus groups with both journalists and

citizens, and a questionnaire survey conducted with citizens across both communities. This methodological interconnectivity ensures a comprehensive understanding of how media narratives are produced, disseminated, and received within the context of the Cyprus conflict.

Media Discourse Analysis

The media discourse analysis examines 2,000 news items from eight prominent newspapers—four from each community—published between 2003 and 2023. The newspapers selected for analysis include:

Greek Cypriot Newspapers: Alitheia, Phileleftheros, Politis, and Haravgi.

Turkish Cypriot Newspapers: Afrika/Avrupa, Kibris, Halkın Sesi, and Yenidüzen.

The selection of newspapers aimed to represent a range of political orientations and readership bases within each community. Articles were chosen based on their relevance to identity construction, focusing on how each community is portrayed. Specific attention was paid to mentions of the “other” community (i.e., Greek Cypriots in Turkish Cypriot newspapers and Turkish Cypriots in Greek Cypriot newspapers) to understand how each group constructs the identity of the “other” and, by extension, its own identity. The analysis covered both past events (e.g., the 1974 coup, Annan Plan negotiations) and current events (e.g., political developments, cultural exchanges) of each time frame.

An analytical framework with ten descriptive categories was used, including article title, publication date, author, key topics, speakers/actors, and performative strategies. This enabled a systematic breakdown of how the media framed Cypriot identities over time and across different types of events.

Focus Groups

Focus groups were conducted with two key audiences: journalists and citizens from both Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities. These discussions provided qualitative insights into how media narratives are produced, perceived, and interpreted by professionals and the general public.

Journalist Focus Groups: Two focus groups were held, one with 12 Greek Cypriot journalists and another with 10 Turkish Cypriot journalists. The discussions explored their perspectives on editorial policies, media freedom, and the challenges of covering the Cyprus conflict. Journalists also shared insights on the role of political pressures, the influence of international actors, and the potential for media to foster reconciliation.

Citizen Focus Groups: Two focus groups were conducted with citizens, one in each community. 15 Greek Cypriots and 12 Turkish Cypriots participated. The discussions focused on media consumption habits, views on media portrayals of the other community, and how these portrayals shape their attitudes towards the Cyprus conflict and peace-building efforts.

The focus group discussions were recorded, transcribed, and analyzed to identify key patterns in media perceptions and identity construction.

Questionnaire Survey

A questionnaire survey was implemented to a total of 612 citizens, with 300 participants from the Greek Cypriot community and 312 from the Turkish Cypriot community. The survey aimed to gather quantitative data on public perceptions of media coverage, identity, and intercommunal relations. Key questions focused on: (a) media consumption habits; (b) trust in media portrayals of the other community; (c) opinions on the potential for media to contribute to peace-building.

The survey data was analyzed using descriptive and inferential statistics to identify trends in public opinion across both communities. Results from the survey provided a quantitative counterpart to the qualitative insights gathered from the focus groups, allowing for a robust analysis of media's role in shaping public attitudes.

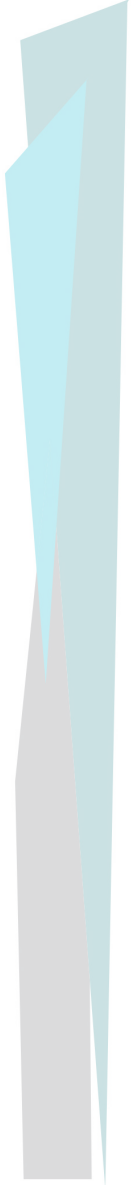
Data Integration and Analysis

The combination of media discourse analysis, focus groups, and the questionnaire survey allowed for a holistic understanding of how Cypriot identities are produced, constructed, mediated, and received. Data from each method was analyzed separately before being synthesized to draw overarching conclusions. The findings from the media discourse analysis were compared with perceptions gathered from both journalists and citizens to identify discrepancies or alignments between media portrayals and audience reception and production processes.

Findings

This section presents the key insights from each data set, highlighting how media discourses, journalistic practices, and audience perceptions shape Cypriot identities and intercommunal relations. The findings from all three data sources indicate that media discourses in Cyprus remain heavily influenced by political agendas and historical grievances, which in turn shape public perceptions of the conflict and the other community. While there are moments of more balanced or conciliatory media coverage, particularly in relation to cultural events and everyday life, these instances are overshadowed by conflict-oriented narratives. Both journalists and citizens recognize the potential for media to contribute to peace-building, but political, economic, and editorial constraints often prevent this potential from being realized. There is a clear need for greater emphasis on peace-oriented journalistic process and cross-community media initiatives to shift the narrative toward reconciliation.

Media Discourse Analysis in a comparative perspective

The media discourse analysis focused on 2,000 news articles from eight newspapers—four Greek Cypriot and four Turkish Cypriot—published between 2003 and 2023. The analysis sought to understand how the media in each community constructed identities, particularly through their portrayal of the other community, and how these narratives evolved in response to both historical and contemporary events. The media discourse in both the Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities serves as a powerful tool for shaping collective identities and perceptions of the Cyprus conflict. The findings from the media discourse analysis reveal significant similarities and differences in how Greek and Turkish Cypriot newspapers have framed the conflict, their respective communities, and the “other” over the past two decades. This comparative analysis highlights the key elements of media discourse in each community, focusing on how identity construction, historical framing, and coverage of contemporary events differ and align across both media landscapes.

Identity Construction: In-Group and Out-Group Narratives

Greek Cypriot Media

Greek Cypriot newspapers typically portray Turkish Cypriots within the framework of a broader Turkish political and military influence. The dominant narrative in Greek Cypriot media constructs a clear in-group (“us”) and out-group (“them”) dynamic, where Greek Cypriots are depicted as the rightful inhabitants of the island, while Turkish Cypriots are often presented as aligned with or controlled by Turkey. This out-group narrative reinforces Greek Cypriot identity as being distinct from Turkish Cypriot identity, with the Turkish Cypriots often viewed as either passive victims of Turkish intervention or complicit in the occupation of northern Cyprus.

Greek Cypriot media consistently highlight Greek Cypriots’ victimhood, emphasizing the 1974 Turkish invasion as a defining moment of loss

and suffering. The Turkish military presence is framed as an ongoing occupation, reinforcing the notion that Turkish Cypriots, even if not directly blamed, are tied to the broader Turkish agenda of territorial expansion.

Greek Cypriot media frequently employ language that emphasizes the cultural and political “otherness” of Turkish Cypriots. They are often depicted as foreign due to their close ties with Turkey. However, at times, some Turkish Cypriots are portrayed as potential partners in peace, particularly in instances where they express dissent against Turkey’s influence.

Turkish Cypriot Media

Turkish Cypriot newspapers construct Greek Cypriots through a similar lens of threat and domination, but with a greater emphasis on historical grievances and the perceived aggression of Greek Cypriot leadership. Turkish Cypriot media often position their own community as under threat from Greek Cypriots, framing Turkish Cypriots as a minority group whose rights and survival are guaranteed only by Turkey’s protection. This narrative also emphasizes the fear of enosis (union with Greece), portraying Greek Cypriots as seeking to dominate the island entirely.

Turkish Cypriot media focus on the protective role of Turkey, framing the 1974 intervention not as an invasion, but as a necessary act of protection that saved the Turkish Cypriot community from ethnic violence. This narrative strengthens the Turkish Cypriot identity as a community whose survival depends on Turkey’s military and political support.

Greek Cypriots are frequently portrayed as the aggressors in both historical and contemporary narratives. Turkish Cypriot media emphasize incidents where Greek Cypriots are perceived to undermine Turkish Cypriot autonomy or territorial claims, reinforcing a narrative that frames reconciliation as difficult due to Greek Cypriot intransigence.

Historical Framing: Competing Narratives of the 1974 Coup and Intervention

Greek Cypriot Media

Greek Cypriot media heavily emphasize the events of 1974 as a critical moment of betrayal and loss, focusing on the Turkish intervention as an illegal invasion that resulted in the displacement of Greek Cypriots from the north. This narrative is central to the collective memory and identity of Greek Cypriots, where Turkey—and by extension, most of the times, Turkish Cypriots—are seen as responsible for the island's division. The framing of historical events such as the Annan Plan referendum in 2004 also mirrors this discourse, with media presenting the plan as unfairly favouring Turkish Cypriot interests at the expense of Greek Cypriots.

More precisely, during the Annan Plan negotiations, Greek Cypriot media framed the proposal as a threat to the community's national sovereignty and security. The referendum campaign in 2004, widely covered in the media, presented the plan as skewed towards Turkish Cypriots, thus reinforcing the narrative of Greek Cypriot victimhood and distrust toward international mediation efforts.

Turkish Cypriot Media

Conversely, Turkish Cypriot media frame the 1974 intervention as a moment of liberation. This historical narrative paints Turkey's actions as a justified and protective response to the threats posed by the Greek-led coup and the enosis movement. The portrayal of Greek Cypriots in this historical context emphasizes their aggressiveness and failure to acknowledge the rights of Turkish Cypriots as equal inhabitants of Cyprus.

Turkish Cypriot media largely portrayed the Annan Plan as a missed opportunity for reunification. They criticized Greek Cypriots for rejecting the plan, framing it as a reasonable compromise that would have granted Turkish Cypriots greater political security while maintaining the island's unity.

Contemporary Events: Peace Negotiations and Cross-Community Initiatives

Greek Cypriot Media

Coverage of contemporary peace negotiations in Greek Cypriot newspapers is often shaped by scepticism toward Turkish Cypriot political leadership, which is seen as heavily influenced by Turkey. While Greek Cypriot media occasionally highlight opportunities for reconciliation, these are often overshadowed by a focus on Turkish Cypriot dependence on Turkey, particularly in political and economic matters. Reports on negotiations are typically framed in terms of what Greek Cypriots stand to lose, reinforcing fears of compromise.

Despite this dominant narrative, Greek Cypriot media do report positively on certain instances of cross-community collaboration, particularly in cultural and civil society initiatives. For example, projects involving both communities, such as environmental campaigns or shared artistic endeavours, are sometimes presented as examples of cooperation and coexistence, although these are typically portrayed as rare and exceptional failing somehow to be normalised as ordinary intercommunal relations.

Turkish Cypriot Media

Turkish Cypriot media coverage of peace negotiations frequently portrays Greek Cypriots as unwilling to engage in genuine dialogue. Turkish Cypriot leaders are depicted as pragmatic and willing to compromise, but only to the extent that Turkish Cypriot security and autonomy are protected. The media often frame Greek Cypriot reluctance as stemming from their refusal to recognize Turkish Cypriots as equals or to share political power.

Turkish Cypriot media occasionally emphasize their community's economic dependency on Turkey, particularly in moments of crisis. However, this dependency is usually framed as a necessity due to the international isolation of Turkish Cypriots, which is often blamed

on Greek Cypriot efforts to block Turkish Cypriot recognition on the global stage.

Prospects for Reconciliation: Role of the Media in Peace-Building

While the media in both communities largely perpetuate the narratives of division and historical grievances, there are notable differences in how the two media environments approach the concept of reconciliation.

Greek Cypriot media, despite their predominantly adversarial framing of Turkish Cypriots, do at times promote peace-building initiatives. These moments, however, are typically framed within a context of Greek Cypriot leadership and control. The narrative implies that reconciliation is possible but only on terms that do not undermine Greek Cypriot political dominance.

Turkish Cypriot media similarly emphasize reconciliation, but often from a defensive stance. Turkish Cypriots are portrayed as open to peace talks, but only if their political rights and security are guaranteed. The emphasis on equality and the recognition of Turkish Cypriot autonomy is central to this discourse, with the media often framing Greek Cypriot positions as obstacles to meaningful dialogue.

Diverging Discourses, Shared Challenges

In both Greek Cypriot and Turkish Cypriot media, historical and contemporary narratives have been shaped by the political and social contexts of each community, reinforcing a sense of in-group cohesion while depicting the other community as either a threat or a passive victim. Despite these adversarial narratives, there are moments in both media landscapes where cross-community collaboration and peace-building efforts are highlighted, suggesting potential avenues for reconciliation. However, these moments remain marginal compared to the dominant discourses of conflict and division that continue to shape public perceptions in both communities. The comparative analysis reveals that while both media environments are constrained

by their respective political and historical contexts, the potential for a more constructive, peace-oriented media discourse exists. For this potential to be realized, greater emphasis must be placed on promoting peace-oriented journalistic processes and fostering cross-community media projects that focus on shared experiences and common challenges, rather than historical grievances and political divisions.

Focus Group Discussions with Journalists

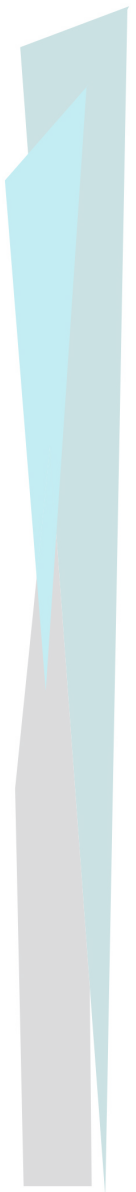
The focus groups with journalists from both Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities provided valuable insights into the challenges faced by media professionals in covering the Cyprus conflict. Journalists from both communities acknowledged the influence of political pressures and editorial policies on their reporting, as well as the limitations these imposed on objective coverage.

Greek Cypriot Journalists

Greek Cypriot journalists expressed concerns about the limited freedom they had in reporting on the Cyprus conflict, particularly when it came to questioning their community's dominant narrative. Many journalists felt that they had to align their reporting with the broader political agenda, which often involved framing Turkish Cypriots negatively or avoiding coverage of certain issues that might challenge the Greek Cypriot position. Key findings from these discussions included:

Editorial Constraints: Journalists noted that editorial policies often shaped the narratives they could pursue, particularly in relation to peace-building efforts. There was little room to deviate from a narrative that aligned with the Greek Cypriot political leadership.

Framing of the Other: Journalists recognized that the portrayal of Turkish Cypriots in Greek Cypriot media was overwhelmingly negative and contributed to reinforcing divisions, but they often felt constrained in changing this framing.

Turkish Cypriot Journalists

Turkish Cypriot journalists faced similar constraints, with many reporting that their coverage had to align with the political and economic interests of the Turkish Cypriot leadership, which often mirrored Turkey's stance. They also noted that financial and political pressures influenced the extent to which they could engage in balanced reporting. Key findings included:

Political Pressures: Journalists acknowledged that their reporting was often shaped by political alliances, particularly with Turkey, which constrained their ability to offer balanced or critical perspectives on the Cyprus conflict.

Potential for Peace Journalism: Despite these constraints, some journalists expressed optimism about the potential for peace journalism, particularly through collaborative projects with Greek Cypriot journalists. However, they noted that such initiatives were rare and often underfunded.

Perception processes

The focus groups and questionnaire survey with citizens from both Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities provided a comprehensive view of how media consumption shapes public perceptions of the other community. These data sets were combined to highlight common themes and divergences in public opinion across the two communities.

Focus Group Discussions with Citizens

Citizens in both communities expressed a mix of empathy and mistrust toward the other community. The focus groups revealed that while many participants recognized the humanity and shared culture of the other community, media portrayals often reinforced negative stereotypes, particularly in relation to political developments.

Greek Cypriot Citizens: Many Greek Cypriot participants viewed Turkish Cypriots as fellow Cypriots but maintained a deep mistrust of Turkey's influence in the north. They were critical of the way Turkish Cypriots were portrayed in the Greek Cypriot media, noting that the coverage was often biased and one-sided.

Turkish Cypriot Citizens: Turkish Cypriot participants similarly viewed Greek Cypriots as neighbours, but they were critical of Greece's historical role in the conflict. They also noted that while Turkish Cypriot media coverage was often more nuanced than Greek Cypriot coverage, it still reinforced a narrative of division, particularly in relation to political issues.

Both groups emphasized that while they had personal experiences or friendships with members of the other community that fostered trust, the media narratives they encountered often contradicted these personal experiences. Many participants believed that the media's focus on historical grievances and conflict-related narratives hindered reconciliation efforts.

Questionnaire Survey Findings

The questionnaire survey was conducted with 612 citizens from both the Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities, with a split of 300 and 312 participants from each the Greek Cypriot and Turkish Cypriot community respectively. The survey aimed to capture quantitative data on public perceptions of media coverage, identity construction, and intercommunal relations, focusing on how media consumption influences these perceptions. The key findings from the survey reveal insights into media trust, bias, and the role of media in shaping opinions on peace-building efforts.

The survey results indicated that the majority of citizens from both communities rely on digital media and social media for news consumption. Traditional media sources, such as television and print newspapers, were used less frequently, particularly by younger

respondents. 67% of Greek Cypriot respondents reported accessing news primarily through digital platforms, including online news websites and social media platforms like Facebook, X, Instagram and Tik Tok. Traditional media, such as radio and print newspapers, were still used but had significantly lower engagement, particularly among younger demographics. Similarly, 62% of Turkish Cypriot respondents reported using digital media as their main source of news. However, a notable proportion of Turkish Cypriots still relied on local television broadcasts for political news, especially among older respondents. This variation in media consumption patterns reflects broader global trends toward digital and mobile news consumption.

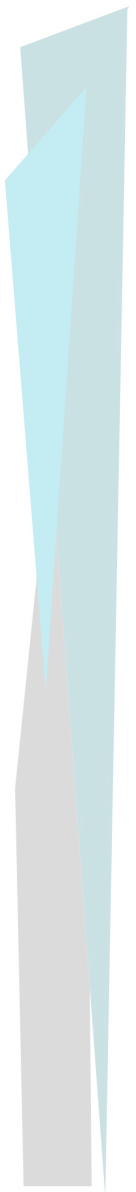
A significant majority of respondents from both communities expressed strong beliefs that their media portray the other community in a biased and inaccurate manner. This perception of bias was one of the most consistent findings across both communities, underscoring the deep-rooted mistrust in how the media handle intercommunal issues. 75% of Greek Cypriot respondents agreed that Greek Cypriot media frequently portray Turkish Cypriots in a negative light, reinforcing stereotypes of Turkish Cypriots as passive participants in Turkey's broader political agenda. Many respondents believed that their media focused disproportionately on Turkey's role in the northern part of Cyprus, often failing to distinguish between Turkish Cypriots' perspectives and Turkey's policies. Likewise, 68% of Turkish Cypriot respondents indicated that Turkish Cypriot media framed Greek Cypriots as obstructive to peace efforts, presenting them as aggressive and unwilling to compromise. Turkish Cypriots also believed that their media failed to adequately cover potential opportunities for cooperation or peace-building efforts initiated by Greek Cypriots.

Despite widespread use of media in both communities, levels of trust in the media as a source of unbiased information were relatively low. When asked whether they believed the media could play a constructive role in peace-building, a majority of respondents

expressed scepticism, reflecting doubts about the media's ability to foster genuine dialogue between the two communities. Only 30% of Greek Cypriot respondents believed that their media had the potential to contribute to reconciliation between Greek Cypriots and Turkish Cypriots. This group noted that while some media outlets occasionally feature stories of cross-community cooperation, these were overshadowed by more prominent conflict-driven narratives that prioritized national interests and security concerns. Among Turkish Cypriot respondents, 35% expressed optimism about the media's potential to support peace efforts. However, this was tempered by a strong belief that both Turkish Cypriot media and Greek Cypriot media were more invested in maintaining the status quo than in pursuing reconciliation. Respondents cited the media's focus on external actors, particularly Turkey and Greece, as hindering honest intercommunal dialogue.

Despite the pervasive mistrust, both Greek Cypriot and Turkish Cypriot respondents expressed a desire for more balanced reporting and a greater focus on peace journalism. A significant portion of the respondents indicated that the media should play a more active role in highlighting commonalities between the two communities rather than focusing on past grievances and political divisions. 55% of Greek Cypriot respondents indicated that they would like to see more coverage of joint Greek-Turkish Cypriot cultural events and everyday interactions between members of the two communities. These respondents believed that such coverage could help reduce stereotypes and promote a shared Cypriot identity. 60% of Turkish Cypriot respondents similarly expressed interest in seeing more media stories that emphasized cooperation and mutual respect. They noted that media stories focusing on successful joint projects or highlighting the shared history of the two communities could help mitigate the entrenched divisions.

Synthesis of Key Findings in a comparative perspective: The Role of Media Events in Shaping Cypriot Identities and Conflict Narratives

The research findings across all data sets—media discourse analysis, focus groups (with both journalists and citizens), and the questionnaire survey—reveal that media events play a pivotal role in shaping public perceptions of identity, conflict, and reconciliation in both Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities. Media events, defined as significant occurrences that attract media attention and influence collective memory, serve as key moments where the boundaries between “us” and “them” are reinforced or, in rare cases, softened. The findings show both common aspects and variations in how these media events are reported and interpreted across the two communities.

Similarities

Media Events as Reinforcers of Division and Identity

Both Greek Cypriot and Turkish Cypriot media discourses use historical and political media events to construct and perpetuate narratives of division and victimhood. The 1974 coup and Turkish invasion, peace negotiations, and commemorations are repeatedly framed in ways that consolidate each community’s identity while reinforcing perceptions of the other as adversarial.

The 1974 coup and Turkish invasion remain the central historical media events that dominate the identity narratives in both communities. Greek Cypriot media portray the events as an invasion and occupation that caused mass displacement and suffering, emphasizing the presence of Turkish troops in the north as a continuing symbol of oppression. Turkish Cypriot media, conversely, frame the same events as a liberation and protection from Greek Cypriot aggression, positioning Turkey as the guardian of Turkish Cypriot security and autonomy. This historical framing defines the way both communities view themselves and the other in the present, shaping collective memory and intercommunal relations.

Both communities' media portray political events, such as elections or peace negotiations, through a lens of mistrust. Greek Cypriot media are sceptical of Turkish Cypriot leadership, often framing it as overly reliant on Turkey and uninterested in genuine reconciliation. Turkish Cypriot media, in contrast, depict Greek Cypriots as unwilling to share power and as obstructing peace through rigid demands. This adversarial framing of political media events is echoed in the focus groups with journalists, where both Greek and Turkish Cypriot journalists acknowledged the political pressures they face in covering the Cyprus issue, often reinforcing divisive narratives.

Mistrust Reinforced by Media

Both focus groups with citizens and the questionnaire survey reveal that media portrayals of significant events contribute to shaping public attitudes, often reinforcing mistrust and stereotypes. Across both communities, participants expressed scepticism toward the media's ability to portray the other community fairly.

The majority of participants in both Greek Cypriot and Turkish Cypriot focus groups expressed that media portrayals of the other community were biased and often inaccurate. Greek Cypriot participants criticized their media for frequently reducing Turkish Cypriots to mere extensions of Turkish political interests, while Turkish Cypriot participants noted that Greek Cypriot media rarely acknowledged Turkish Cypriots as equals or legitimate political partners. This view was confirmed by the survey data, where 75% of Greek Cypriot respondents and 68% of Turkish Cypriot respondents indicated that their media were biased against the other community.

Both groups of citizens identified historical media events, such as the commemorations of the 1974 events, as moments when the media most forcefully perpetuated narratives of division. In both communities, citizens felt that the media used such events to solidify nationalist positions and prevent the development of trust between the two sides.

Media as a Tool for Peace-Building

Despite the predominant focus on division, the research identified some common ground where media events have the potential to foster reconciliation. Both Greek and Turkish Cypriot media, though rarely, present cultural and social media events—such as joint artistic collaborations or sports activities—in a more positive light. These moments are described as instances where cross-community cooperation is possible, providing glimpses of a shared Cypriot identity.

Cultural Media Events: In both communities, cultural events that involve collaboration between Greek and Turkish Cypriots (e.g., joint concerts, art exhibitions) are sometimes framed in a way that highlights shared interests rather than differences. Focus group participants and some journalists noted that media coverage of these events, while positive, was often overshadowed by more dominant conflict narratives, limiting their potential impact on broader public opinion.

Variations

Divergent Narratives and Interpretations of Media Events

While both communities share common tendencies in using media events to reinforce identity, there are significant variations in how specific events are framed and interpreted. These differences are particularly evident in the media's treatment of current political negotiations and the role of external (f)actors, such as Turkey and the European Union.

Greek Cypriot Media: Focus on Occupation and International Diplomacy

Greek Cypriot media place significant emphasis on international diplomacy and efforts to resolve the Cyprus problem, framing Greek Cypriot political leadership as the legitimate representatives of the

island. Media portrayals of events such as the Annan Plan referendum in 2004, and subsequent peace negotiations like the Crans-Montana talks, are often marked by scepticism towards Turkish Cypriot intentions, portraying Turkish Cypriots as unwilling to compromise due to their dependence on Turkey.

Greek Cypriot media frequently highlight the support of international actors, such as the European Union and the United Nations, framing these institutions as sympathetic to the Greek Cypriot cause. This narrative contrasts sharply with Turkish Cypriot media, which often portray these same institutions as biased towards the Greek Cypriot position.

Turkish Cypriot Media: Emphasis on Isolation and Turkish Protection

Turkish Cypriot media, on the other hand, emphasize economic and political isolation as a central theme in their reporting on media events. The ongoing international non-recognition of the so called “Turkish Republic of Northern Cyprus” (TRNC) is portrayed as an injustice, often blamed on Greek Cypriot diplomatic efforts to marginalize Turkish Cypriots globally.

Turkish Cypriot media heavily frame Turkey as the guarantor of Turkish Cypriot survival and political rights. This narrative is most evident during media events involving political negotiations and interactions with international bodies, where Turkish Cypriot media assert that Turkish Cypriots have no choice but to rely on Turkey for protection against Greek Cypriot attempts to dominate the island.

Journalists’ Perspectives on Media Events: Pressures and Constraints

The focus groups with journalists revealed that political and economic pressures significantly shape how media events are framed. Journalists from both communities reported that editorial policies often align with the broader political narratives of their respective

communities, limiting the scope for more nuanced or peace-oriented reporting.

Greek Cypriot journalists noted that they face constraints in challenging the dominant narratives around Turkish Cypriot leadership and Turkey's role in the conflict. Many expressed frustration that editorial policies often dictated the tone of coverage for key media events, particularly during peace negotiations, which they felt constrained their ability to report on Turkish Cypriots as potential partners for peace.

Turkish Cypriot journalists reported similar constraints, noting that they often had to align their coverage with Turkey's political agenda. Journalists acknowledged that this reliance on Turkey shaped how they framed media events related to Greek Cypriots, emphasizing the need for Turkish protection in the face of perceived Greek Cypriot aggression. Both groups of journalists recognized the potential of media events for peace-building but felt limited by the political and economic pressures within their respective communities.

Citizens' Reactions to Media Events: Survey Data and Focus Groups

The survey data and focus group discussions reflect how these divergent narratives impact public perceptions. Greek Cypriot citizens are more likely to view Turkey as an occupier and Turkish Cypriots as complicit in Turkish political ambitions, whereas Turkish Cypriot citizens see Greek Cypriots as obstructive to peace efforts and unwilling to treat Turkish Cypriots as equals.

Differing Perceptions of the Annan Plan and Peace Negotiations: Greek Cypriot participants generally viewed the Annan Plan as a threat to their sovereignty, reflecting the media's emphasis on the risks of compromise. In contrast, Turkish Cypriot participants saw the Annan Plan as a missed opportunity for peace, with their media framing the Greek Cypriot rejection as a refusal to share power.

The Potential of Media Events for Reconciliation

While the dominant narratives perpetuated by historical and political media events reinforce division, the findings indicate that cultural and social media events provide potential avenues for reconciliation. Both Greek Cypriot and Turkish Cypriot media occasionally highlight cultural events that bring together members of both communities, framing them as moments of shared identity and common interests. These events, while less prominent than political or historical media events, demonstrate that the media has the capacity to highlight stories of cooperation rather than conflict.

The Role of Social Media and Younger Generations: Focus group discussions with younger participants in both communities revealed that social media is increasingly being used as a platform for engaging with media events in a more interactive and diverse manner. Social media allows for the possibility of cross-community dialogue and the challenging of dominant narratives presented by traditional media.

Discussion

This study explored the role of media in shaping Cypriot identities over the past two decades, with a particular focus on the portrayal of historical and contemporary media events. Drawing on media discourse analysis, focus groups with journalists and citizens, and a questionnaire survey, the research revealed that media across both Greek Cypriot and Turkish Cypriot communities play a central role in either reinforcing division or, in rare instances, supporting peace-building efforts. The findings demonstrate that while there are moments of cross-community cooperation, the dominant narratives in both media environments largely perpetuate historical grievances and adversarial identities.

The study highlights the significant impact of media events—both historical and political—on the construction of national identities in Cyprus. Both Greek Cypriot and Turkish Cypriot media frame their

respective communities as victims of aggression, reinforcing a sense of in-group solidarity while positioning the other community as either complicit in or directly responsible for the island's division. Historical events, such as the 1974 coup and Turkish invasion, remain deeply embedded in media narratives, consistently portrayed as defining moments that shape collective memory.

Greek Cypriot media focus heavily on the Turkish occupation narrative, emphasizing the continued presence of Turkish troops in the north and presenting Turkish Cypriots as either passive subjects of Turkey's influence or active participants in the occupation. Turkish Cypriot media, conversely, emphasize the liberation narrative, framing Turkey's intervention as a necessary act to protect Turkish Cypriots from Greek Cypriot domination. These opposing narratives create a persistent barrier to reconciliation, as both communities' media reinforce their respective positions rather than fostering mutual understanding.

The focus groups with journalists underscored the challenges faced by media professionals in covering the Cyprus conflict. Journalists from both communities reported significant political and economic pressures that limit their ability to engage in balanced or peace-oriented reporting. In Greek Cypriot media, journalists expressed frustration with editorial policies that often align with the dominant political narratives, making it difficult to challenge the portrayal of Turkish Cypriots as adversaries. Turkish Cypriot journalists similarly reported constraints, particularly the influence of Turkish political interests on how they frame media events related to Greek Cypriots.

Both sets of journalists recognized the potential of the media to contribute to peace-building, particularly through peace journalism practices that prioritize dialogue and mutual understanding. However, the political and economic realities of media production in Cyprus limit the extent to which these practices can be adopted. The reliance on sensationalist coverage of divisive media events, particularly

those related to historical grievances or political negotiations, further entrenches the division between the two communities.

The concept of media events was central to this study's exploration of how media shape identity and conflict narratives. Historical media events, such as the 1974 coup, are consistently used by both Greek Cypriot and Turkish Cypriot media to reinforce their respective victimhood narratives, contributing to a persistent cycle of division. However, the study also identified moments where media events—particularly cultural and social events—offered opportunities for cross-community cooperation and dialogue.

Both communities continue to use historical media events to solidify nationalist identities, with the media portraying political negotiations, such as the Annan Plan or the Crans-Montana talks, through adversarial lenses. This framing contributes to public mistrust of the other community's intentions, as reflected in both the focus group discussions with citizens and the questionnaire survey, where the majority of respondents expressed scepticism towards the possibility of reconciliation.

In contrast, cultural events that involve joint participation from both communities, such as shared artistic projects or sporting initiatives, are sometimes framed in a more positive light. These moments offer glimpses of a potential shared Cypriot identity, though they remain marginal in comparison to the dominant narratives of division. Both citizens and journalists acknowledged that such events could contribute to reconciliation if they received more sustained media attention.

The survey data and focus group discussions with citizens revealed that public perception of media coverage remains highly influenced by the adversarial framing of media events. Both Greek Cypriot and Turkish Cypriot citizens expressed mistrust of how the other community is portrayed in the media, with the majority believing that their own media are biased and fail to present an accurate or fair depiction of the other side. This mistrust is particularly pronounced during commemorative

events or media coverage of political negotiations, where each community's media reinforce the narrative that the other is unwilling to compromise or engage in genuine dialogue.

Despite this mistrust, both communities expressed a desire for peace, particularly at the individual level. Many citizens noted that while media narratives reinforced stereotypes, their personal experiences with members of the other community often challenged these perceptions. However, they also acknowledged that the media's focus on conflict narratives, particularly during significant political events, made it difficult to sustain trust in the peace process.

Conclusion

The findings of this study highlight the powerful role that media events play in shaping Cypriot identities and reinforcing the division between Greek Cypriots and Turkish Cypriots. Historical media events, such as the 1974 coup and Turkish invasion, continue to dominate media narratives, constructing collective memories that position each community as the aggrieved party. Political media events, including peace negotiations and elections, are similarly framed through a lens of mistrust, preventing the development of a shared understanding or common ground.

Despite this, the research also points to the potential of media events—particularly cultural and social events—to foster reconciliation and promote a shared Cypriot identity. This study showed that both journalists and citizens recognize that the media can serve as a tool for peace-building if it shifts its focus away from adversarial narratives and towards stories that emphasize cooperation and mutual interests.

Recommendations

Promotion of Peace Journalism: based on the research findings we argue that media organizations in both communities should be encouraged to adopt peace journalism practices that prioritize balanced reporting, mutual understanding, and the exploration of

commonalities between Greek Cypriots and Turkish Cypriots. Training and support for journalists in peace journalism could help shift the focus from conflict to cooperation.

Cross-Community Media Initiatives: we suggest that collaborative media projects that involve journalists from both communities should be supported and expanded, since these initiatives can help foster cross-community dialogue, challenge entrenched stereotypes, and create space for narratives that emphasize reconciliation.

Greater Media Attention to Cultural and Social Events: Media outlets should give more attention to cultural and social media events that bring together members of both communities. By highlighting shared cultural heritage, everyday life, and cooperation, the media can contribute to a broader public perception of the coexistence between all Cypriots and beyond.

Media Literacy Campaigns: Public awareness campaigns aimed at improving media literacy could help citizens critically engage with media narratives and recognize bias in coverage of conflict-related events. We believe that by encouraging critical media consumption can foster a more nuanced understanding of the other community.

In conclusion, while media in Cyprus have historically played a role in deepening divisions, there is potential for them to serve as catalysts for a peaceful coexistence. This study showed that by adopting more inclusive and balanced reporting practices, the media can contribute to building a more peaceful future for Cyprus.

Bibliography

Reference List

- Avraamidou, M. (2015). Media nationalism and the negotiation of inter-ethnic peace in Cyprus. *Global Media Journal*, 10(2), 1-21.
- Carpentier, N., & Doudaki, V. (2014). Community media for reconciliation: A Cypriot case study. *Communication, Culture & Critique*, 7(4), 415-434.
- Couldry, N. (2003). *Media Rituals: A Critical Approach*. Routledge.
- Dayan, D., & Katz, E. (1992). *Media Events: The Live Broadcasting of History*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Edward Arnold.
- Galtung, J. (2003). *Peace Journalism*. *Media Asia*, 30(3), 177-180.
- Jenkins, H. (2006). *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York: NYU Press.
- Papacharissi, Z. (2015). *Affective Publics: Sentiment, Technology, and Politics*. Oxford: Oxford University Press.
- Şahin, S. (2014). Diverse media uniform reports: An analysis of news coverage of the Cyprus problem by the Turkish Cypriot press. *Journalism*, 15(4), 446-462.
- Trimithiotis, D. (2020). The Persistence of Ethnocentric Framing in Online News Coverage of European Politics. *Digital Journalism*, 8(3), 404-421.
- Van Dijk, T. A. (2013). *Discourse and Power*. Routledge.

Further Reading

- Avraamidou, M. (2017). Exploring Greek-Cypriot media representations of national identities in ethnically divided Cyprus: the case of the 2002/2004 Annan Plan negotiations. *National Identities*, 20(5), 439-461. DOI: 10.1080/14608944.2017.1297783
- Benson, R. (2006). News Media as a 'Journalistic Field': What Bourdieu Adds to New Institutionalism, and Vice Versa. *Political Communication* 23 (2): 187-202.
- Carvalho, A. (2008). Media (Ted) Discourse and Society: Rethinking the Framework of Critical Discourse Analysis. *Journalism Studies* 9 (2): 161-177.
- Christoforou, C., Şahin S., & Pavlou, C. (2010). Media narratives, politics and the Cyprus problem. Retrieved from <https://www.prio.org/utility/DownloadFile.ashx?id=453&type=publicationfile>
- Ciftci, D. (2014). Peace journalism and news coverage on the Annan Plan Referendum: the role of framing the conflict issues and negotiation process. *GSTF International Journal on Media & Communications*, 1(2), 46-59.
- Domingo, D., Quandt, T., Heinonen, A., Paulussen, S., Singer, J. B., & Vujnovic, M. (2008). Participatory journalism practices in the media and beyond: an international comparative study of initiatives in online newspapers. *Journalism Practice*, 2(3), 326-342.
- Du Gay, P., Hall, S., Janes, L., Madsen, A.K., Mackay, H., & Negus, K. (1997). *Doing cultural studies: the story of the Sony Walkman*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ersoy, M. (2010). Peace journalism and news coverage on the Cyprus conflict. *The Muslim World*, 100, 1-22.
- Freedman, J. L., & Sears, D. O. (1965). Selective exposure. In *Advances in experimental social psychology* (Vol. 2, pp. 57-97). Academic Press.
- Halbwachs, M. (1992). *On collective memory*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Hall, S. (1980). Encoding/decoding. In S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis (eds), *Culture, media, language* (pp. 117-127). London: Routledge.

- Hallin, D. C., & Mancini, P. (2004). *Comparing media systems: three models of media and politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hansen, A., Cottle, S., Negrine, R., & Newbold, C. (eds) (1998). *Mass communication research methods*. Basingstoke: Houndmills Palgrave Macmillan.
- Hartog, F. (2015). *Regimes of historicity: Presentism and experiences of time*. Columbia University Press.
- Hoskins, A. (2011). Anachronisms of media, anachronisms of memory: from collective memory to a new memory ecology. In M. Neiger, O. Meyers, & E. Zandberg (eds), *On media memory: collective memory in a new media age* (pp. 278–288). New York: Palgrave Macmillan.
- Hoxha, A., & Hanitzsch, T. (2018). How conflict news comes into being: reconstructing ‘reality’ through telling stories. *Media, War & Conflict*, 11(1), 46–64.
- Huyssen, A. (2000). Present pasts: media, politics, amnesia. *Public Culture*, 12(1), 21–38.
- Jungblut, M., & Hoxha, A. (2017). Conceptualizing journalistic self-censorship in post-conflict societies: a qualitative perspective on the journalistic perception of news production in Serbia, Kosovo and Macedonia. *Media, War & Conflict*, 10(2), 222–238.
- Kansteiner, W. (2002). Finding meaning in memory: a methodological critique of collective memory studies. *History and Theory*, 41(2), 179–197.
- Kitch, C. (2008). Placing journalism inside memory – and memory studies. *Memory Studies*, 1(3), 311–320.
- Kligler-Vilenchik, N., Tsfati, Y., & Meyers, O. (2014). Setting the collective memory agenda: examining mainstream media influence on individuals’ perceptions of the past. *Memory Studies*, 7(4), 484–499.
- Lecheler, S., and Kruijemeier, S. (2016). Re-evaluating journalistic routines in a digital age: A review of research on the use of online sources. *New Media & Society*, 18(1), 156–171.
- Leydesdorff, S., Passerini, L., & Thompson, P. R. (eds) (2007). *Gender and memory*. London: Transaction Publishers.

- Miller, D. (1994). *Don't mention the war: Northern Ireland, propaganda and the media*. Pluto Press.
- Neiger, M., Meyers, O., & Zandberg, E. (eds) (2011). *On media memory: collective memory in a new media age*. New York: Palgrave Macmillan.
- Olick, J. K. (1999). Collective memory: the two cultures. *Sociological Theory*, 17 (3), 1–16.
- Philo, G. (2007). Can Discourse Analysis Successfully Explain the Content of Media and Journalistic Practice?. *Journalism Studies* 8 (2): 175–196.
- Reese, S. D. (2001). Understanding the global journalist: a hierarchy-of-influences approach. *Journalism Studies*, 2(2), 173–187.
- Ringelheim, J. (1997). Gender and genocide: a split memory. In R. Lentin (ed.), *Gender and Catastrophe* (pp. 18–33). London: Zed Books.
- Ross, S. D., & Alankus, S. (2010). Conflict gives us identity: media and the 'Cyprus problem'. In R. L. Keeble, J. Tulloch, & F. Zollmann (eds), *Peace journalism, war and conflict resolution* (pp. 241–256). New York: Peter Lang.
- Şahin, S. (2011). Open borders, closed minds: the discursive construction of national identity in North Cyprus. *Media, Culture & Society*, 33(4), 583–597.
- Savrum, M. Y., & Miller, L. (2015). The role of the media in conflict, peace-building, and international relations. *International Journal of Peace and Conflict Studies*, 2(3), 1–12.
- Schudson, M. (1989). The sociology of news production. *Media, Culture & Society*, 11(3), 263–282.
- Shoemaker, P. J., & Reese, S. D. (1996). *Mediating the message*. White Plains, NY: Longman.
- Singer, J. B. (2010) QUALITY CONTROL, *Journalism Practice*, 4 (2): 127–142.
- Sturken, M. (2008). Memory, consumerism and media: reflections on the emergence of the field. *Memory Studies*, 1(1), 73–78.
- Taki, Y. (2009). The plan, public discourse, and the role of the mass media in getting to 'no'. In A. Varnava, & H. Faustmann (eds), *Reunifying Cyprus: The Annan Plan and Beyond* (pp. 180–193). London: I.B. Taurus.

- Trimithiotis, D. (2014). Why is the category of “pluralism” insufficient to describe the media sphere?. *French Journal for Media Research*, 1/2014 – ISSN 2264-4733.
- Trimithiotis, D. (2020). The Persistence of Ethnocentric Framing in Online News Coverage of European Politics. *Digital Journalism*, 8:3, 404-421
- Tuchman, G. (1973). Making news by doing work: routinizing the unexpected. *American Journal of Sociology*, 79(1), 110–131.
- Van Dijck, J. (2013). *The culture of connectivity: a critical history of social media*. Oxford: Oxford University Press.
- Van Dijck, T.A. (2013). *News as Discourse*. London: Routledge.
- Ward, R. J. (2004). ‘It’s not just tea and buns’: women and pro-union politics in Northern Ireland. *The British Journal of Politics and International Relations*, 6(4), 494–506.
- Way, L. (2011). The local news media impeding solutions to the Cyprus conflict: competing discourses of nationalism in Turkish Cypriot radio news. *Social Semiotics*, 21(1), 15–31.
- Wodak, R. (2001). The Discourse-Historical Approach. In *Methods of Critical Discourse Analysis*, edited by R. Wodak, and M. Meyer, 63–94. London: Sage.
- Wodak, R., Angouri, J., & Boukala, S. (2014). Waiting for democracy: political crisis and the discursive (re)invention of the ‘national enemy’ in times of ‘Greccovery’. *Discourse & Society*, 25(4), 483–499. DOI: 10.1177/0957926514536961.
- Zandberg, E., Meyers, O., & Neiger, M. (2012). Past continuous: newsworthiness and the shaping of collective memory. *Critical Studies in Media Communication*, 29(1), 65-79.
- Zelizer, B. (1998). *Remembering to forget: Holocaust memory through the camera’s eye*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Zelizer, B., & Tenenboim-Weinblatt, K. (eds) (2014). *Journalism and memory*. London: Palgrave Macmillan UK.

This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of the Research Institute Promitheas and Memory and Narrative Centre and do not necessarily reflect the views of the European Union.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	44
Εισαγωγή	46
Θεωρητικό πλαίσιο: μέσα ενημέρωσης, συγκρούσεις και κατασκευή υποκειμενικών πραγματικοτήτων	49
Κατασκευή ταυτότητας σε ζώνες σύγκρουσης	49
Η ειρηνευτική δημοσιογραφία ως πλαίσιο για τη συμφιλίωση;	51
Η έννοια των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης	52
Συμπληρώνοντας κενά στη βιβλιογραφία	54
Μεθοδολογικό σημείωμα	55
Ανάλυση του λόγου των Μέσων Ενημέρωσης	55
Ομάδες εστίασης	56
Έρευνα Ερωτηματολογίου	57
Ενοποίηση και ανάλυση δεδομένων	58
Ευρήματα	58
Συγκριτική ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης	59
Κατασκευή ταυτοτήτων: Ορίζοντας τους εντός και εκτός ομάδας	59
Ιστορικό πλαίσιο: Ανταγωνιστικά αφηγήματα του πραξικοπήματος και της εισβολής του 1974	61
Σύγχρονες γεγονότα των μέσων: Ειρηνευτικές Διαπραγματεύσεις και Διακοινοτικές Πρωτοβουλίες	62
Προοπτικές Συμφιλίωσης: Ο Ρόλος των Μέσων Ενημέρωσης στην Οικοδόμηση της Ειρήνης	63
Αποκλίνων λόγος, κοινές προκλήσεις	64

Συζητήσεις ομάδων εστίασης με δημοσιογράφους	65
Ελληνοκύπριοι Δημοσιογράφοι	65
Τουρκοκύπριοι Δημοσιογράφοι	66
Διαδικασίες πρόσληψης	66
Συζητήσεις ομάδων εστίασης με πολίτες	66
Ευρήματα Έρευνας Ερωτηματολογίου	67
Συγκριτική Σύνθεση βασικών ευρημάτων:	
Ο ρόλος των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση κυπριακών ταυτοτήτων και αφηγήσεων συγκρούσεων	70
Ομοιότητες	71
Γεγονότα των μέσω ενημέρωσης ως ενισχυτές διαίρεσης και ταυτότητας	71
Η δυσπιστία που ενισχύεται από τα Μέσα Ενημέρωσης	72
Τα μέσα ενημέρωσης ως εργαλείο για την οικοδόμηση της ειρήνης ...	73
Διαφοροποιήσεις	73
Αποκλίνοντα αφηγήματα και ερμηνείες γεγονότων των μέσων ενημέρωσης	73
Οι αντιλήψεις των δημοσιογράφων για τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης: Πιέσεις και περιορισμοί	75
Αντιδράσεις πολιτών σε γεγονότα των μέσων ενημέρωσης: Δεδομένα έρευνας και ομάδες εστίασης	76
Η προοπτική των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης για συμφιλίωση	76
Συζήτηση	77
Συμπεράσματα	80
Συστάσεις	81
Βιβλιογραφία	83
Λίστα αναφορών	83
Σχετική βιβλιογραφία	84

Τελική Έκθεση

Ερευνητικό έργο

Αποτυπώσεις της κυπριακής ταυτότητας στα ΜΜΕ τις τελευταίες δύο δεκαετίες: Ένας οδηγός για την οικοδόμηση της ειρήνης

Δημήτρης Τριμιθιώτης

Περίληψη

Η παρούσα έκθεση εξετάζει πως έχουν διαμορφωθεί οι κυπριακές ταυτότητες από τα μέσα ενημέρωσης τις τελευταίες δύο δεκαετίες, σε σχέση με το κυπριακό πρόβλημα. Η μελέτη βασίζεται στην ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης, σε ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους και πολίτες και σε έρευνα ερωτηματολογίου. Επικεντρώνεται στον ρόλο των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης, στην κατασκευή αφηγημάτων διχασμού και θυματοποίησης τόσο στην ελληνοκυπριακή όσο και στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Τα ευρήματα δείχνουν ότι τόσο τα ελληνοκυπριακά όσο και τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης ενισχύουν το αντιπαραθετικό αφήγημα μέσω της παρουσίασης βασικών ιστορικών και πολιτικών γεγονότων. Τα ελληνοκυπριακά ΜΜΕ συχνά απεικονίζουν τους Τουρκοκύπριους ως φορείς της τουρκικής κατοχής, ενώ τα τουρκοκυπριακά μέσα παρουσιάζουν τους Ελληνοκύπριους ως επιτιθέμενους με στόχο να κυριαρχήσουν στο νησί. Αυτά τα αντικρουόμενα αφηγήματα είναι εμφανή όχι μόνο στην απεικόνιση των πολιτικών γεγονότων αλλά και στην κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης της διεθνούς διπλωματίας και των ειρηνευτικών προσπαθειών, όπου η

αμοιβαία δυσπιστία είναι ένα επαναλαμβανόμενο ζήτημα. Οι δημοσιογράφοι και στις δύο κοινότητες αντιμετωπίζουν σημαντικές πολιτικές και εκδοτικές πιέσεις που περιορίζουν την δυνατότητά τους να παρουσιάσουν αντικειμενικά το ζήτημα του κυπριακού προβλήματος. Οι συζητήσεις με ομάδες εστίασης έδειξαν ότι ενώ οι δημοσιογράφοι αναγνωρίζουν τη δυνατότητα των μέσων ενημέρωσης να ενθαρρύνουν τη συμφιλίωση, οι οικονομικοί και πολιτικοί περιορισμοί συχνά εμποδίζουν την πιο ισορροπημένη κάλυψη. Οι πολίτες, με τη σειρά τους, εκφράζουν βαθιά δυσπιστία στα μέσα ενημέρωσης, θεωρώντας τα μεροληπτικά και διχαστικά. Παρά αυτές τις προκλήσεις, η έκθεση εντοπίζει στιγμές όπου η κάλυψη πολιτιστικών και κοινωνικών γεγονότων από τα μέσα ενημέρωσης προώθησε τη συνεργασία και τον διάλογο. Αυτές οι περιπτώσεις, αν και σπάνιες, προσφέρουν ενδείξεις για το πως τα μέσα ενημέρωσης θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης, εάν τους δοθεί μεγαλύτερη έμφαση. Η έκθεση ολοκληρώνεται με συστάσεις για την προώθηση μιας δημοσιογραφικής διαδικασίας προσανατολισμένης στην ειρήνη, την ενθάρρυνση διακοινοτικών πρωτοβουλιών στα μέσα ενημέρωσης και τη βελτίωση του μιντιακού εγγραμματος για την υποστήριξη της συμφιλίωσης μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Εισαγωγή

Το κυπριακό πρόβλημα είναι ένα περίπλοκο και μακροχρόνιο γεωπολιτικό ζήτημα που έχει αφήσει το νησί διχασμένο μεταξύ Ελληνοκυπρίων στο νότο και Τουρκοκυπρίων στο βορρά μετά το πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή το 1974. Αυτός ο διχασμός έχει δημιουργήσει μια de facto κατάσταση με την Κυπριακή Δημοκρατία διεθνώς αναγνωρισμένη ως τη νόμιμη κυβέρνηση ολόκληρου του νησιού, ενώ στο βόρειο μέρος του νησιού έχει συσταθεί οντότητα με την αυτοανακηρυχθείσα ονομασία «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου (ΤΔΒΚ)» που αναγνωρίζεται μόνο από την Τουρκία. Οι ρίζες της σύγκρουσης πηγάζουν πολύ πιο πίσω, με τις εντάσεις μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων να τροφοδοτούνται από ανταγωνιστικούς εθνικισμούς, αποικιακή ιστορία και εξωτερικές επιρροές από την Ελλάδα, την Τουρκία και τη Βρετανία. Κατά τη διάρκεια των δεκαετιών, μια σειρά αποτυχημένων ειρηνευτικών συνομιλιών, συμπεριλαμβανομένου του δημοψηφίσματος για το Σχέδιο Ανάν το 2004, έχουν παγιώσει τη διαίρεση του νησιού, δημιουργώντας μια διαρκή αίσθηση δυσπιστίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Αυτός ο διαχωρισμός δεν είναι μόνο πολιτικός και εδαφικός αλλά και βαθιά κοινωνικός και πολιτιστικός, ο οποίος διαμορφώνει το πως βλέπουν οι Κύπριοι τον εαυτό τους και ο ένας τον άλλον.

Στο πλαίσιο αυτού του διαρκούς διαχωρισμού, ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης γίνεται κρίσιμος για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τόσο οι Ελληνοκύπριοι όσο και οι Τουρκοκύπριοι κατασκευάζουν τις ταυτότητές τους. Οι αποτυπώσεις των μέσων ενημέρωσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο είτε στην ενίσχυση των εθνικιστικών συναισθημάτων και του status quo είτε στην προώθηση του διαλόγου και της συμφιλίωσης. Αυτή η μελέτη εξετάζει την επιρροή των μέσων ενημέρωσης τις τελευταίες δύο δεκαετίες (2003–2023), εστιάζοντας στο πως οι ελληνοκυπριακές και τουρκοκυπριακές εφημερίδες, ως ιδεότυπος παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης, έχουν απεικονίσει την κυπριακή ταυτότητα και το κυπριακό πρόβλημα, και ποιες επιπτώσεις έχει αυτό για τις πρωτοβουλίες οικοδόμησης ειρήνης. Η σχέση μεταξύ των μέσων και της κατασκευής ταυτότητας είναι καλά τεκμηριωμένη στην

βιβλιογραφία περί συγκρούσεων. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης συχνά χρησιμεύουν ως πλατφόρμα μέσω της οποίας διαδίδονται κυρίως αφηγήματα, διαμορφώνοντας τις αντιλήψεις του κοινού για το «εμείς» (in-group) και το «αυτοί» (out-group). Στην περίπτωση της Κύπρου, τα Μέσα Ενημέρωσης έπαιξαν ιστορικά διπλό ρόλο: αφενός, ενισχύοντας την αντιπαράθεση δίνοντας έμφαση στον εθνικιστικό λόγο και, αφετέρου, λειτουργώντας ως πιθανές γέφυρες αλληλοκατανόησης μέσω της κάλυψης της πολιτιστικής συνεργασίας, της καθημερινής ζωής, και των ειρηνευτικών διεργασιών. Τα τελευταία χρόνια, υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για την έννοια της ειρηνευτικής δημοσιογραφίας, η οποία υποστηρίζει πρακτικές των μέσων ενημέρωσης που συμβάλλουν ενεργά στην επίλυση συγκρούσεων εστιάζοντας σε λύσεις, διάλογο και κατανόηση, αντί να διαιωνίζουν αφηγήματα προσανατολισμένα στη σύγκρουση. Στην Κύπρο, ωστόσο, παρά τις προσπάθειες ορισμένων μέσων ενημέρωσης και δημοσιογράφων, η ειρηνευτική δημοσιογραφία παραμένει μια περιθωριακή πρακτική, με τα περισσότερα κυρίως μέσα ενημέρωσης να συνεχίζουν να ευθυγραμμίζονται με τις κυρίαρχες πολιτικές και εθνικιστικές ατζέντες των αντίστοιχων κοινοτήτων τους.

Αυτό το ερευνητικό έργο, με τίτλο *Media Portrayals of the Cypriot Identity in the Last Two Decades: A Peace-Building Guide*, το οποίο υλοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Ερευνών Προμηθέας και το τουρκοκυπριακό ερευνητικό κέντρο Memory and Narrative Centre επιδιώκει να εξετάσει το ρόλο των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση προσωπικών και συλλογικών ταυτοτήτων τόσο στην ελληνοκυπριακή όσο και την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Αναλύοντας τον λόγο των μέσων ενημέρωσης, τις δημοσιογραφικές πρακτικές και αξίες και τις αντιλήψεις του κοινού, η μελέτη στοχεύει να κατανοήσει πως τα αφηγήματα των μέσων ενημέρωσης έχουν επηρεάσει την κοινωνική στάση απέναντι στο κυπριακό πρόβλημα και τις προοπτικές για ειρήνη..

Η έρευνα θέτει συγκεκριμένα τέσσερις κύριους στόχους (ΕΣ):

ΕΣ1: Να αναλύσει τον λόγο (discourse) των μέσων ενημέρωσης σε ελληνοκυπριακές και τουρκοκυπριακές εφημερίδες από το 2003 έως το 2023, εστιάζοντας στο πως αυτές τα αφηγήματα έχουν κατασκευάσει λεκτικά το κυπριακό πρόβλημα.

ΕΣ2: Να εξετάσει τον ρόλο των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης στην κατασκευή κυπριακών ταυτοτήτων. Τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης, όπως οι επέτειοι, οι ειρηνευτικές συνομιλίες και οι πολιτικές εξελίξεις, αποτελούν παραδείγματα όπου οι συλλογικές ταυτότητες επιβεβαιώνονται ή αμφισβητούνται.

ΕΣ3: Να αξιολογήσει πως οι διαδικασίες παραγωγής και προσληψής των μέσων ενημέρωσης επηρεάζουν το κυπριακό πρόβλημα. Αυτό περιλαμβάνει την εξέταση του τρόπου με τον οποίο οι δημοσιογράφοι δημιουργούν περιεχόμενο, τον τρόπο με τον οποίο οι πολιτικές και οι σχέσεις στις αίθουσες σύνταξης επηρεάζουν την κάλυψη των γεγονότων και πως το κοινό ερμηνεύει τα μηνύματα των μέσων ενημέρωσης.

ΕΣ4: Να διερευνήσει τις δυνατότητες των μέσων ενημέρωσης ως εργαλείου για την οικοδόμηση της ειρήνης. Αυτό περιλαμβάνει την εξέταση του εάν και πως τα μέσα ενημέρωσης στην Κύπρο έχουν την ικανότητα να προωθήσουν τη συμφιλίωση και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των δύο κοινοτήτων

Η έκθεση είναι δομημένη ώστε να αντικατοπτρίζει αυτούς τους στόχους. Στην πρώτη ενότητα γίνεται ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας για το ρόλο των μέσων ενημέρωσης σε ζώνες συγκρούσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στην Κύπρο. Αυτή η θεωρητική βάση παρέχει την αφετηρία για την κατανόηση του πως τα αφηγήματα των μέσων διαμορφώνουν ταυτότητες και συγκρούσεις. Η δεύτερη ενότητα περιγράφει τη μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης λόγου, των ομάδων εστίασης με δημοσιογράφους και πολίτες και μια έρευνα ερωτηματολογίου. Η τρίτη ενότητα παρουσιάζει τα ευρήματα της έρευνας, δομημένα γύρω από την ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης, τα αποτελέσματα των ομάδων εστίασης και τις αντιλήψεις του κοινού. Οι τελευταίες ενότητες συνθέτουν και συγκρίνουν αυτά τα ευρήματα, συζητώντας τον ρόλο των μέσων ενημέρωσης είτε στη διαίωση της διαίρεσης είτε στην προώθηση της ειρήνης στην Κύπρο και προσφέροντας συστάσεις για την αξιοποίηση των μέσων ενημέρωσης ως εργαλείο οικοδόμησης της ειρήνης.

Διερευνώντας το σημείο όπου συναντώνται τα μέσα ενημέρωσης, η κατασκευή ταυτοτήτων και η αναπαράσταση κυπριακού προβλήματος,

αυτή η έκθεση στοχεύει να συμβάλει στη βαθύτερη κατανόηση του πως τα αφηγήματα των μέσων διαμορφώνουν τη συλλογική συνείδηση και επηρεάζουν τις προοπτικές για ειρήνη. Η έρευνα επιδιώκει επίσης να προσφέρει πρακτικές γνώσεις σε δημοσιογράφους, φορείς χάραξης πολιτικής και οργανώσεις οικοδόμησης της ειρήνης σχετικά με τον τρόπο επαναπροσανατολισμού των πρακτικών των μέσων ενημέρωσης για την υποστήριξη των προσπαθειών συμφιλίωσης στην Κύπρο.

Θεωρητικό πλαίσιο: μέσα ενημέρωσης, συγκρούσεις και υποκειμενική κατασκευή της πραγματικότητας

Ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση της εθνικής ταυτότητας, ιδιαίτερα σε ζώνες συγκρούσεων, βρίσκεται εδώ και καιρό στο επίκεντρο της επιστημονικής έρευνας. Στο πλαίσιο του κυπριακού προβλήματος, η επιρροή των μέσων ενημέρωσης στην κατασκευή συλλογικών και ατομικών ταυτοτήτων είναι κρίσιμη για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο διαμορφώνονται τα αφηγήματα διχασμού ή συμφιλίωσης. Αυτή η ενότητα διερευνά την υπάρχουσα βιβλιογραφία σχετικά με τον ρόλο των μέσων σε καταστάσεις σύγκρουσης, με ιδιαίτερη έμφαση στην περίπτωση της Κύπρου, εισάγει την έννοια των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης και εντοπίζει κενά στη βιβλιογραφία τα οποία η παρούσα έρευνα επιχειρεί να καλύψει.

Κατασκευή ταυτότητας σε ζώνες σύγκρουσης

Οι μελετητές των μέσων ενημέρωσης έχουν εξετάσει ευρέως τη σχέση μεταξύ των μέσων ενημέρωσης και της ταυτότητας, ιδιαίτερα σε περιοχές που επηρεάζονται από μακροχρόνιες συγκρούσεις. Η κεντρική ιδέα της παρούσας εργασίας είναι ότι τα μέσα ενημέρωσης δεν αντικατοπτρίζουν απλώς τις κοινωνικές και πολιτικές πραγματικότητες, αλλά τις διαμορφώνουν ενεργά μέσω της λεκτικής κατασκευής ενδο-ομάδων ("εμείς") και έξω-ομάδων ("αυτοί") (Fairclough, 1995; Van Dijk, 2013). Σε ζώνες συγκρούσεων, αυτές οι δομές συνδέονται συχνά με εθνικές, εθνοτικές ή θρησκευτικές ταυτότητες, με τα μέσα ενημέρωσης είτε να ενισχύουν τους διαχωρισμούς είτε να αποτελούν πλατφόρμα για διάλογο και συμφιλίωση.

Στην Κύπρο, ο λόγος των μέσων ενημέρωσης έχει διαμορφωθεί ιστορικά από τις πολιτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Μελέτες έχουν τονίσει ότι τόσο τα ελληνοκυπριακά όσο και τα τουρκοκυπριακά μέσα συχνά απεικονίζουν την άλλη κοινότητα με αρνητικά χαρακτηριστικά, διαιωνίζοντας τα αφηγήματα θυματοποίησης και ενοχής. Αυτά τα αφηγήματα είναι βαθιά ενσωματωμένα στο ιστορικό πλαίσιο του κυπριακού προβλήματος, με κάθε κοινότητα να χρησιμοποιεί (ακόμη και ακούσια) τα μέσα ενημέρωσης για να ενισχύσει τη δική της εκδοχή της κατάστασης, ιδιαίτερα γύρω από σημαντικά ιστορικά γεγονότα. Για παράδειγμα, η Αβρααμίδου (2017) ανέλυσε τον τρόπο με τον οποίο τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης παρουσίασαν το Σχέδιο Ανάν, κατά τη διάρκεια του δημοψηφίσματος του 2004. Η έρευνα της έδειξε πως η κάλυψη των μέσων ενημέρωσης στην ελληνοκυπριακή κοινότητα έτεινε σε μεγάλο βαθμό προς την απόρριψη του σχεδίου, τονίζοντας την «αδικία» που θα έφερνε στον ελληνοκυπριακό πληθυσμό. Ομοίως, η αhιn (2014) εξέτασε τις αναπαραστάσεις των Ελληνοκυπρίων από τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, τονίζοντας πως οι τουρκοκυπριακές εφημερίδες συχνά απεικονίζουν τους Ελληνοκύπριους ως ευθυγραμμισμένους με τις δυτικές δυνάμεις και ως τους επιτιθέμενους στη σύγκρουση.

Το υπάρχον σώμα της βιβλιογραφίας καταδεικνύει ότι ο λόγος των μέσων ενημέρωσης στην Κύπρο συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στη διατήρηση της διαίρεσης μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Ωστόσο, υπάρχει επίσης ένας αυξανόμενος όγκος μελετών που επισημαίνουν τη δυνατότητα των μέσων ενημέρωσης να προάγουν την ειρήνη και τη συμφιλίωση μέσω πιο ισορροπημένης παρουσίασης των γεγονότων και της υιοθέτησης αρχών της ειρηνευτικής δημοσιογραφίας.

Η ειρηνευτική δημοσιογραφία ως πλαίσιο για τη συμφιλίωση:

Η ειρηνευτική δημοσιογραφία, όπως προτείνεται από τον Galtung (2003), προσφέρει μια εναλλακτική προσέγγιση στο παραδοσιακό ρεπορτάζ που κυριαρχεί στις ζώνες συγκρούσεων. Αυτό το μοντέλο δημοσιογραφίας συνηγορεί υπέρ των πρακτικών των μέσων ενημέρωσης που εστιάζουν σε λύσεις, διάλογο και αμοιβαία κατανόηση, αντί να δίνουν έμφαση στη βία, τον διχασμό και την ενοχή. Στην περίπτωση της

Κύπρου, η ειρηνευτική δημοσιογραφία θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως εργαλείο για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων αναδεικνύοντας κοινά συμφέροντα, προωθώντας τη διακοινοτική συνεργασία και ενισχύοντας την ενσυναίσθηση μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Μελέτες των Carpentier και Doudaki (2014) διερεύνησαν τον ρόλο των κοινοτικών μέσων ενημέρωσης στην Κύπρο, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των προσπαθειών συμφιλίωσης. Η έρευνά τους στο Κέντρο Κοινοτικών Μέσων Επικοινωνίας Κύπρου (CCMC) καταδεικνύει πως οι πρωτοβουλίες των μέσων ενημέρωσης στη βάση της κοινωνίας (grassroots) μπορούν να δημιουργήσουν χώρο διαλόγου και κατανόησης μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Εστιάζοντας στις κοινές πολιτιστικές εμπειρίες και την καθημερινή ζωή, αντί των συγκρούσεων και των διχασμών, αυτά τα μέσα ενημέρωσης προσφέρουν στους Κύπριους μια πλατφόρμα για να εμπλακούν μεταξύ τους πέρα από τα πολωμένα αφηγήματα που παρουσιάζονται στα κύρια μέσα ενημέρωσης. Παρά αυτές τις πρωτοβουλίες, η ειρηνευτική δημοσιογραφία παραμένει μια περιθωριακή πρακτική στην Κύπρο, με τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης να συνεχίζουν να ευθυγραμμίζονται με τις πολιτικές και εθνικιστικές ατζέντες των αντίστοιχων κοινοτήτων τους. Οι οικονομικές πιέσεις, η πολιτική επιρροή και η εξάρτηση των μέσων ενημέρωσης από επίσημες πηγές συχνά εμποδίζουν την υιοθέτηση πρακτικών ειρηνευτικής δημοσιογραφίας (trimithiotis2014) Ακόμα και τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης που είναι υπέρ της λύσης μερικές φορές μετριάζουν τον λόγο τους για να αποφύγουν την αποξένωση ενός ευρύτερου κοινού.

Η έννοια των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης (media events)

Η έννοια των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης παρέχει ένα χρήσιμο πλαίσιο για την κατανόηση του πως συγκεκριμένες στιγμές στο χρόνο μπορούν να διαμορφώσουν συλλογικές ταυτότητες και να επηρεάσουν τις αντιλήψεις του κοινού για τις συγκρούσεις. Οι Dayan και Katz (1992) εισήγαγαν την ιδέα των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης ως τελετουργικών που φέρνουν τις κοινωνίες κοντά για να γίνουν μάρτυρες

σημαντικών στιγμών στην ιστορία. Αυτά τα γεγονότα, όπως βασιλικοί γάμοι, πολιτικά εγκαίνια ή διεθνείς αθλητικές εκδηλώσεις, είναι σημαντικά επειδή έλκουν την προσοχή ενός μαζικού κοινού, διαμορφώνοντας τη συλλογική μνήμη και ταυτότητα μέσω κοινών εμπειριών.

Στο κυπριακό πλαίσιο, τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικοδόμηση και την ενίσχυση των κυπριακών ταυτοτήτων. Γεγονότα όπως οι επέτειοι του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής του 1974, τα γεγονότα του 60-63, εκλογικές αναμετρήσεις και στις δύο κοινότητες και επέτειοι ειρηνευτικών συνομιλιών ή διαπραγματεύσεων αξιοποιούνται για ενδυνάμωση αφηγημάτων των μέσων ενημέρωσης, ορίζοντας και ενισχύοντας συχνά τις ανατιπαραθέσεις μεταξύ ομάδων ανθρώπων. Τα ελληνοκυπριακά και τα τουρκοκυπριακά μέσα παρουσιάζουν αυτά τα γεγονότα με τρόπο που ενισχύει την εκδοχή της ιστορίας της αντίστοιχης κοινότητάς τους, παρουσιάζοντας συχνά την άλλη κοινότητα ως επιτιθέμενους ή εμπόδιο στην ειρήνη.

Ωστόσο, πέρα από αυτές τις γεγονότα μνήμης, υπάρχουν και καθημερινά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης που μπορούν να προσφέρουν ευκαιρίες για συμφιλίωση. Σύμφωνα με τον Couldry (2003), ακόμη και τα κοσμικά πολιτιστικά ή κοινωνικά γεγονότα μπορούν να γίνουν γεγονότα μέσω ενημέρωσης όταν παρουσιάζονται με τρόπους που τονίζουν την κοινωνική τους σημασία. Στην Κύπρο, εκδηλώσεις όπως πολιτιστικά φεστιβάλ, κοινά ελληνοτουρκοκυπριακά καλλιτεχνικά project ή η από κοινού αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών (π.χ. COVID-19) μπορούν να χρησιμεύσουν ως στιγμές όπου τα αφηγήματα των μέσων ενημέρωσης μετατοπίζονται από τη σύγκρουση στη συνεργασία. Προσεγγίζοντας αυτά τα γεγονότα μέσω μιας δημοσιογραφικής διαδικασίας προσανατολισμένης στην ειρήνη, τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να βοηθήσουν στην ομαλοποίηση της διακοινοτικής συνεργασίας και να αναδείξουν τις δυνατότητες συνύπαρξης.

Επιπλέον, οι πρόσφατες εξελίξεις στα διαδικτυακά μέσα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο βιώνονται και συζητούνται τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης. Ο Jenkins (2006)

εισήγαγε την έννοια της σύγκλισης, η οποία αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο τα ψηφιακά μέσα επιτρέπουν μεγαλύτερη συμμετοχή του κοινού και αλληλεπίδραση με το περιεχόμενο των μέσων. Οι πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, το X, το Instagram και το Tik Tok επιτρέπουν στους χρήστες να ασχολούνται με τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης σε πραγματικό χρόνο, μοιράζοντας τις αντιδράσεις και τις ερμηνείες τους με ένα παγκόσμιο κοινό. Στο πλαίσιο της Κύπρου, αυτό έχει σημαντικές επιπτώσεις στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται και συζητούνται τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης που σχετίζονται με το κυπριακό πρόβλημα. Υπό αυτή την έννοια, θα μπορούσε να λεχθεί ότι τα ψηφιακά μέσα παρέχουν νέες ευκαιρίες στους Κύπριους να αμφισβητήσουν τα αφηγήματα που παρουσιάζονται από τα παραδοσιακά μέσα, προσφέροντας εναλλακτικές προοπτικές σε βασικά γεγονότα και ενισχύοντας τον διακοινοτικό διάλογο. Η Παπαχαρίση (2015) διερεύνησε πως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαμορφώνουν τις συναισθηματικές διαστάσεις των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης, δίνοντας έμφαση στο ρόλο των ψηφιακών πλατφορμών στη δημιουργία δικτυωμένων κοινών. Στην Κύπρο, η άνοδος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει δημιουργήσει διαδικτυακές κοινότητες όπου Έλληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι μπορούν να αλληλοεπιδράσουν, αλλάζοντας ενδεχομένως τον τρόπο που κατανοούν και σχετίζονται με τη σύγκρουση. Αυτές οι πλατφόρμες επιτρέπουν επίσης την κυκλοφορία εναλλακτικών αφηγημάτων που αμφισβητούν το κυρίαρχο αφήγημα που παρουσιάζεται από τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης, ανοίγοντας νέες δυνατότητες για ειρηνευτική δημοσιογραφία και προσπάθειες συμφιλίωσης.

Συμπληρώνοντας κενά στη βιβλιογραφία

Ενώ η βιβλιογραφία που αναλύει τον λόγο των μέσων ενημέρωσης σε ζώνες συγκρούσεων, και ιδιαίτερα στην Κύπρο, παρέχει πολύτιμες γνώσεις για το πως τα μέσα κατασκευάζουν ταυτότητες και διαιωνίζουν τους διαχωρισμούς, υπάρχουν αρκετά κενά τα οποία στοχεύει να πραγματευτεί αυτή η μελέτη:

Έλλειψη συγκριτικής ανάλυσης των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης

στις δύο κοινότητες: Ενώ υπάρχει ουσιαστική έρευνα για το πως τα ελληνοκυπριακά και τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης αναφέρονται σε βασικά ιστορικά γεγονότα, υπάρχει λιγότερη συγκριτική ανάλυση του τρόπου με τον οποίο και οι δύο κοινότητες παρουσιάζουν τα σύγχρονα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης. Συγκρίνοντας την κάλυψη των ίδιων γεγονότων σε ελληνοκυπριακά και τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, αυτή η μελέτη επιδιώκει να παράσχει μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης διαμορφώνουν ταυτότητες και στις δύο πλευρές.

Η έρευνα σχετικά με την πρόσληψη είναι περιορισμένη: Ενώ μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας επικεντρώνεται στην παραγωγή των μέσων και ιδιαίτερα στην ανάλυση περιεχομένου, δίνεται λιγότερη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο το κοινό στην Κύπρο προσλαμβάνει και ερμηνεύει τα αφηγήματα των μέσων. Η κατανόηση της διαδικασίας πρόσληψης πληροφοριών είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση της ευρύτερης επίδρασης των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση ταυτότητας και στις διακοινοτικές σχέσεις. Αυτή η μελέτη ενσωματώνει ομάδες εστίασης και έρευνα ερωτηματολογίου με πολίτες για να διερευνήσει πως προσλαμβάνονται τα αφηγήματα των μέσων ενημέρωσης και πως διαμορφώνουν τις αντιλήψεις του κοινού για την άλλη κοινότητα.

Η εστίαση στις δημοσιογραφικές πρακτικές και περιορισμούς είναι περιορισμένη: Οι πολιτικοί, οικονομικοί και επαγγελματικοί περιορισμοί που αντιμετωπίζουν οι δημοσιογράφοι στην Κύπρο, ειδικά σε σχέση με την κάλυψη ευαίσθητων θεμάτων όπως το κυπριακό πρόβλημα, δεν έχουν διερευνηθεί διεξοδικά. Αυτή η έρευνα ενσωματώνει ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους και από τις δύο κοινότητες για να γίνει καλύτερα αντιληπτό πως οι πολιτικές σύνταξης, οι σχέσεις μεταξύ δημοσιογράφων και ιδιοκτησίας, οι πολιτικές και οικονομικές πιέσεις και οι περιορισμοί πόρων επηρεάζουν την δυνατότητά τους να παρουσιάσουν σφαιρικά το κυπριακό ζήτημα.

Διερεύνηση του ρόλου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στο κυπριακό πρόβλημα: Αν και τα ψηφιακά και κοινωνικά μέσα διαδραματίζουν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του δημόσιου λόγου, λίγες μελέτες έχουν εξετάσει πως αυτές οι πλατφόρμες επηρεάζουν

τις αντιλήψεις για την ταυτότητα και τις συγκρούσεις στην Κύπρο. Αυτή η μελέτη αντιμετωπίζει αυτό το κενό αναλύοντας τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες και από τις δύο κοινότητες αλληλεπιδρούν με τα μέσα ενημέρωσης μέσω κοινωνικών πλατφορμών και εάν αυτές οι πλατφόρμες προσφέρουν ευκαιρίες για διακοινοτικό διάλογο.

Μεθοδολογικό σημείωμα

Αυτή η έρευνα υιοθετεί μια πολυμεθοδική προσέγγιση για τη διερεύνηση της απεικόνισης της κυπριακής ταυτότητας στα ελληνοκυπριακά και τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Η μελέτη βασίζεται σε τρεις βασικές πηγές δεδομένων: ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης, ομάδες εστίασης τόσο με δημοσιογράφους όσο και με πολίτες και μια έρευνα ερωτηματολογίου που πραγματοποιήθηκε με πολίτες και στις δύο κοινότητες. Αυτή η μεθοδολογική διασύνδεση εξασφαλίζει μια ολοκληρωμένη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο παράγονται, διαδίδονται και προσλαμβάνονται τα αφηγήματα των μέσων ενημέρωσης στο πλαίσιο του κυπριακού προβλήματος.

Ανάλυση λόγου στα ΜΜΕ

Η ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης εξετάζει 2.000 δημοσιεύματα από οκτώ κύριες εφημερίδες —τέσσερις από κάθε κοινότητα— που κυκλοφορούσαν μεταξύ 2003 και 2023. Οι εφημερίδες που επιλέχθηκαν για ανάλυση περιλαμβάνουν:

Ελληνοκυπριακές Εφημερίδες: Αλήθεια, Φιλελεύθερος, Πολίτης και Χαραυγή .

Τουρκοκυπριακές Εφημερίδες: Afrika/ Anrupa, Kıbrıs, Halkın Sesi, και Yenidüzen.

Η επιλογή των εφημερίδων είχε ως στόχο να αντιπροσωπεύσει μια σειρά από πολιτικούς προσανατολισμούς και αναγνωστικό κοινό σε κάθε κοινότητα. Τα άρθρα επιλέχθηκαν με βάση τη συνάφειά τους με την κατασκευή ταυτότητας, εστιάζοντας στο πως απεικονίζεται κάθε κοινότητα. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στις αναφορές της «άλλης» κοινότητας (δηλαδή, πως παρουσιάζονται Ελληνοκύπριοι στις τουρκοκυπριακές

εφημερίδες και οι Τουρκοκύπριοι στις ελληνοκυπριακές εφημερίδες) για να γίνει κατανοητό πως κάθε ομάδα κατασκευάζει την ταυτότητα του «άλλου» και, κατ' επέκταση, τη δική της ταυτότητα. Η ανάλυση κάλυψε τόσο παρελθόντα γεγονότα (π.χ. πραξικόπημα και εισβολή του 1974, διαπραγματεύσεις για το σχέδιο Ανάν) όσο και τρέχοντα γεγονότα (π.χ. πολιτικές εξελίξεις, πολιτιστικές ανταλλαγές) του κάθε χρονικού πλαισίου.

Χρησιμοποιήθηκε ένα αναλυτικό πλαίσιο με δέκα περιγραφικές κατηγορίες, συμπεριλαμβανομένου του τίτλου του άρθρου, της ημερομηνίας δημοσίευσης, του συγγραφέα, των βασικών θεμάτων, των ομιλητών/συντελεστών και των επιτελεστικών στρατηγικών. Αυτό επέτρεψε μια συστηματική ανάλυση του τρόπου με τον οποίο τα μέσα ενημέρωσης παρουσίασαν τις κυπριακές ταυτότητες στην πάροδο του χρόνου και σε διάφορα είδη γεγονότων.

Ομάδες Εστίασης

Οι ομάδες εστίασης ορίστηκαν με δύο βασικά ακροατήρια: δημοσιογράφους και πολίτες τόσο από την ελληνοκυπριακή όσο και από την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Αυτές οι συζητήσεις παρείχαν ποιοτικές πληροφορίες για το πως παράγονται, προσλαμβάνονται και ερμηνεύονται τα αφηγήματα των μέσων ενημέρωσης από τους επαγγελματίες και το ευρύ κοινό.

Ομάδες εστίασης δημοσιογράφων: Πραγματοποιήθηκαν δύο ομάδες εστίασης, μια με 12 Ελληνοκύπριους δημοσιογράφους και μια άλλη με 10 Τουρκοκύπριους δημοσιογράφους. Οι συζητήσεις διερεύνησαν τις προοπτικές τους σχετικά με τις πολιτικές σύνταξης, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και τις προκλήσεις της κάλυψης του κυπριακού προβλήματος. Οι δημοσιογράφοι μοιράστηκαν επίσης απόψεις σχετικά με το ρόλο των πολιτικών πιέσεων, την επιρροή των διεθνών παραγόντων και τη δυνατότητα των μέσων ενημέρωσης να προωθήσουν τη συμφιλίωση.

Ομάδες εστίασης πολιτών: Πραγματοποιήθηκαν δύο ομάδες εστίασης με πολίτες, μία σε κάθε κοινότητα. Συμμετείχαν 15 Ελληνοκύπριοι και 12

Τουρκοκύπριοι. Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στις συνήθειες χρήσης των μέσων ενημέρωσης, τις απόψεις σχετικά με τις απεικονίσεις των μέσων ενημέρωσης της άλλης κοινότητας και πως αυτές οι απεικονίσεις διαμορφώνουν τη στάση τους απέναντι στο κυπριακό πρόβλημα και τις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης.

Οι συζητήσεις των ομάδων εστίασης καταγράφηκαν, μεταγράφηκαν (απομαγνητοφωνήθηκαν) και αναλύθηκαν για να εντοπιστούν βασικά μοτίβα στις αντιλήψεις των μέσων ενημέρωσης και στην κατασκευή ταυτότητας.

Έρευνα Ερωτηματολογίου

Ένα ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε συνολικά 612 πολίτες, με 300 συμμετέχοντες από την ελληνοκυπριακή κοινότητα και 312 από την τουρκοκυπριακή. Η έρευνα είχε στόχο να συγκεντρώσει ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τις αντιλήψεις του κοινού για την κάλυψη γεγονότων στα μέσα ενημέρωσης, την ταυτότητα και τις διακοινωνικές σχέσεις. Βασικά ερωτήματα επικεντρώθηκαν: (α) σε συνήθειες χρήσης μέσων (β) στο βαθμό εμπιστοσύνης στην εικόνα που προωθούν τα ΜΜΕ για την άλλη κοινότητα γ) στις απόψεις σχετικά με τη δυνατότητα των μέσων ενημέρωσης να συμβάλουν στην οικοδόμηση της ειρήνης.

Τα δεδομένα της έρευνας έτυχαν στατιστικής ανάλυσης με σκοπό τον εντοπισμό των τάσεων της κοινής γνώμης και στις δύο κοινότητες. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρείχαν ποσοτικά δεδομένα που ενίσχυσαν την ποιοτική ανάλυση και δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από τις ομάδες εστίασης, επιτρέποντας την ανάλυση του ρόλου των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση των στάσεων του κοινού.

Ενοποίηση και Ανάλυση Δεδομένων

Ο συνδυασμός της ανάλυσης του λόγου των μέσων ενημέρωσης, των ομάδων εστίασης και της έρευνας ερωτηματολογίου επιτρέπει μια ολιστική κατανόηση του τρόπου με τον οποίο παράγονται, κατασκευάζονται από τα μέσα, και πως διαμεσολαβούνται και προσλαμβάνονται από τους πολίτες οι κυπριακές ταυτότητες. Τα δεδομένα από κάθε μέθοδο

έτυχαν ανάλυσης ξεχωριστά προτού συντεθούν για την εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων. Τα ευρήματα από την ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης συγκρίθηκαν με τις απόψεις που εκφράστηκαν τόσο από δημοσιογράφους όσο και από πολίτες για να εντοπιστούν αποκλίσεις ή ευθυγραμμίσεις μεταξύ των απεικονίσεων των μέσων ενημέρωσης και της πρόσληψης του κοινού και των διαδικασιών παραγωγής.

Ευρήματα

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει τα βασικά ευρήματα από κάθε σύνολο δεδομένων, τονίζοντας πως ο λόγος των μέσων ενημέρωσης, οι δημοσιογραφικές πρακτικές και οι αντιλήψεις του κοινού διαμορφώνουν τις κυπριακές ταυτότητες και τις διακοινοτικές σχέσεις. Τα ευρήματα και από τις τρεις πηγές δεδομένων καταδεικνύουν ότι ο λόγος των μέσων ενημέρωσης στην Κύπρο παραμένει σε μεγάλο βαθμό επηρεασμένος από πολιτικές ατζέντες και την ιστορική επίρριψη ευθυνών, τα οποία με τη σειρά τους διαμορφώνουν τις αντιλήψεις του κοινού για το κυπριακό και την άλλη κοινότητα. Ενώ υπάρχουν στιγμές πιο ισορροπημένης ή συμβιβαστικής κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης, ιδίως σε σχέση με πολιτιστικά γεγονότα και την καθημερινή ζωή, αυτές οι περιπτώσεις επισκιάζονται από τα αφηγήματα που προσανατολίζονται στις συγκρούσεις. Τόσο οι δημοσιογράφοι όσο και οι πολίτες αναγνωρίζουν τη δυνατότητα των μέσων ενημέρωσης να συνεισφέρουν στην οικοδόμηση της ειρήνης, αλλά οι πολιτικοί, οικονομικοί και συντακτικοί περιορισμοί συχνά εμποδίζουν αυτή τη δυνατότητα να αξιοποιηθεί. Υπάρχει σαφής ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη δημοσιογραφική διαδικασία με γνώμονα την ειρήνη και στις πρωτοβουλίες των διακοινοτικών μέσων ενημέρωσης για να μετατοπιστεί το αφήγημα προς τη συμφιλίωση.

Συγκριτική ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης

Η ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης επικεντρώθηκε σε 2.000 άρθρα ειδήσεων από οκτώ εφημερίδες —τέσσερις ελληνοκυπριακές και τέσσερις τουρκοκυπριακές— που δημοσιεύτηκαν μεταξύ 2003 και 2023. Η ανάλυση επεδίωξε να κατανοήσει πως τα μέσα ενημέρωσης σε κάθε κοινότητα κατασκεύαζαν ταυτότητες, ιδιαίτερα μέσω της απεικόνισης της

άλλη κοινότητα και πως αυτά τα αφηγήματα εξελίχθηκαν ως απάντηση τόσο σε ιστορικά όσο και σε σύγχρονα γεγονότα. Ο λόγος των ΜΜΕ τόσο στην ελληνοκυπριακή όσο και στην τουρκοκυπριακή κοινότητα χρησιμεύει ως ισχυρό εργαλείο για τη διαμόρφωση συλλογικών ταυτοτήτων και αντιλήψεων για το κυπριακό πρόβλημα. Τα ευρήματα από την ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης αποκαλύπτουν σημαντικές ομοιότητες και διαφορές στον τρόπο με τον οποίο οι ελληνοκυπριακές και τουρκοκυπριακές εφημερίδες έχουν παρουσιάσει τη σύγκρουση στις αντίστοιχες κοινότητες τους και τον «άλλο» τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Αυτή η συγκριτική ανάλυση υπογραμμίζει τα βασικά στοιχεία του λόγου των μέσων σε κάθε κοινότητα, εστιάζοντας στο πως η κατασκευή ταυτότητας, το ιστορικό πλαίσιο και η κάλυψη σύγχρονων γεγονότων διαφέρουν και ευθυγραμμίζονται και στα δύο τοπία των μέσων.

Κατασκευή Ταυτοτήτων: Αφηγήματα εντός και εκτός ομάδας

Ελληνοκυπριακά ΜΜΕ

Οι ελληνοκυπριακές εφημερίδες συνήθως απεικονίζουν τους Τουρκοκύπριους στο πλαίσιο μιας ευρύτερης τουρκικής πολιτικής και στρατιωτικής επιρροής. Το κυρίαρχο αφήγημα στα ελληνοκυπριακά μέσα κατασκευάζει μια σαφή δυναμική εντός της ομάδας (“εμείς”) και εκτός ομάδας (“αυτοί”), όπου οι Ελληνοκύπριοι απεικονίζονται ως οι νόμιμοι κάτοικοι του νησιού, ενώ οι Τουρκοκύπριοι παρουσιάζονται συχνά ως ευθυγραμμισμένοι με, ή ελεγχόμενοι από, την Τουρκία. Αυτό το εξωομαδικό αφήγημα ενισχύει την ελληνοκυπριακή ταυτότητα ως ξεχωριστή από την τουρκοκυπριακή ταυτότητα, με τους Τουρκοκύπριους να θεωρούνται συχνά είτε ως παθητικά θύματα της τουρκικής επέμβασης είτε ως συνένοχοι στην κατοχή της βόρειας Κύπρου.

Τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης τονίζουν με συνέπεια ότι οι Ελληνοκύπριοι είναι τα θύματα, τονίζοντας την τουρκική εισβολή του 1974 ως καθοριστική στιγμή απώλειας και πόνου. Η τουρκική στρατιωτική παρουσία παρουσιάζεται ως μια συνεχιζόμενη κατοχή, ενισχύοντας την αντίληψη ότι οι Τουρκοκύπριοι, ακόμη και αν δεν κατηγορούνται άμεσα, συνδέονται με την ευρύτερη τουρκική ατζέντα της εδαφικής επέκτασης.

Τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης χρησιμοποιούν συχνά γλώσσα που τονίζει την πολιτιστική και πολιτική «ετερότητα» των Τουρκοκυπρίων. Συχνά απεικονίζονται ως ξένοι λόγω των στενών δεσμών τους με την Τουρκία. Ωστόσο, κατά καιρούς, ορισμένοι Τουρκοκύπριοι παρουσιάζονται ως πιθανοί εταίροι στην ειρήνη, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπου εκφράζουν διαφωνία στην επιρροή της Τουρκίας.

Τουρκοκυπριακά ΜΜΕ

Οι τουρκοκυπριακές εφημερίδες κατασκευάζουν τους Ελληνοκύπριους μέσα από έναν παρόμοιο φακό απειλής και κυριαρχίας, αλλά με μεγαλύτερη έμφαση στην ιστορική επίρριψη ευθυνών και την αντιληπτή επιθετικότητα της ελληνοκυπριακής ηγεσίας. Τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ συχνά παρουσιάζουν τη δική τους κοινότητα να βρίσκεται υπό απειλή από Ελληνοκύπριους, παρουσιάζοντας τους Τουρκοκύπριους ως μειονοτική ομάδα της οποίας τα δικαιώματα και η επιβίωση διασφαλίζονται μόνο από την προστασία της Τουρκίας. Αυτό το αφήγημα υπογραμμίζει επίσης τον φόβο της ένωσης με την Ελλάδα, απεικονίζοντας τους Ελληνοκύπριους να επιδιώκουν να κυριαρχήσουν πλήρως στο νησί.

Τα τουρκοκυπριακά μέσα επικεντρώνονται στον ρόλο προστάτη της Τουρκίας, χαρακτηρίζοντας την επέμβαση του 1974 όχι ως εισβολή, αλλά ως μια απαραίτητη πράξη προστασίας που έσωσε την τουρκοκυπριακή κοινότητα από την εθνοτική βία. Αυτό το αφήγημα ενισχύει την τουρκοκυπριακή ταυτότητα ως κοινότητα της οποίας η επιβίωση εξαρτάται από τη στρατιωτική και πολιτική υποστήριξη της Τουρκίας.

Οι Ελληνοκύπριοι παρουσιάζονται συχνά ως επιτιθέμενοι τόσο στα ιστορικά όσο και τα σύγχρονα αφηγήματα. Τα τουρκοκυπριακά μέσα τονίζουν τα περιστατικά όπου οι Ελληνοκύπριοι θεωρείται ότι υπονομεύουν την τουρκοκυπριακή αυτονομία ή εδαφικές διεκδικήσεις, ενισχύοντας το αφήγημα που χαρακτηρίζει τη συμφιλίωση ως δύσκολη λόγω της ελληνοκυπριακής αδιαλλαξίας.

Ιστορικό πλαίσιο: Ανταγωνιστικά αφηγήματα του πραξικοπήματος και της εισβολής του 1974

Ελληνοκυπριακά ΜΜΕ

Τα ελληνοκυπριακά μέσα τονίζουν έντονα τα γεγονότα του 1974 ως κρίσιμη στιγμή προδοσίας και απώλειας, εστιάζοντας στην τουρκική επέμβαση ως παράνομη εισβολή που είχε ως αποτέλεσμα τον εκτοπισμό των Ελληνοκυπρίων από τον βορρά. Αυτό το αφήγημα είναι κεντρικό στη συλλογική μνήμη και ταυτότητα των Ελληνοκυπρίων, όπου η Τουρκία —και κατ' επέκταση, τις περισσότερες φορές, οι Τουρκοκύπριοι— θεωρούνται υπεύθυνοι για τη διαίρεση του νησιού. Η διαμόρφωση ιστορικών γεγονότων όπως το δημοψήφισμα για το Σχέδιο Ανάν το 2004 αντικατοπτρίζει επίσης αυτόν τον λόγο, με τα μέσα ενημέρωσης να παρουσιάζουν το σχέδιο ως άδικο να ευνοεί τα τουρκοκυπριακά συμφέροντα σε βάρος των Ελληνοκυπρίων.

Πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για το Σχέδιο Ανάν, τα ελληνοκυπριακά ΜΜΕ χαρακτήρισαν την πρόταση ως απειλή για την εθνική κυριαρχία και ασφάλεια της κοινότητας. Η εκστρατεία για το δημοψήφισμα το 2004, που καλύφθηκε ευρέως στα μέσα ενημέρωσης, παρουσίασε το σχέδιο ως ετεροβαρές υπέρ των Τουρκοκυπρίων, ενισχύοντας έτσι το αφήγημα της ελληνοκυπριακής θυματοποίησης και της δυσπιστίας προς τις διεθνείς προσπάθειες διαμεσολάβησης.

Τουρκοκυπριακά ΜΜΕ

Αντίθετα, τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ χαρακτηρίζουν την επέμβαση του 1974 ως στιγμή απελευθέρωσης. Αυτό το ιστορικό αφήγημα αναδεικνύει τις ενέργειες της Τουρκίας ως δικαιολογημένες και ως απάντηση προστασίας στις απειλές που είχε θέσει το πραξικόπημα και το κίνημα της ένωσης. Η απεικόνιση των Ελληνοκυπρίων σε αυτό το ιστορικό πλαίσιο τονίζει την επιθετικότητά τους και την αποτυχία τους να αναγνωρίσουν τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων ως ισότιμων κατοίκων της Κύπρου.

Τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ παρουσίασαν σε μεγάλο βαθμό το Σχέδιο Ανάν ως μια χαμένη ευκαιρία για επανένωση. Επέκριναν τους Ελληνοκύπριους για την απόρριψη του σχεδίου, παρουσιάζοντας το ως έναν εύλογο συμβιβασμό που θα παρείχε στους Τουρκοκύπριους μεγαλύτερη πολιτική ασφάλεια διατηρώντας παράλληλα την ενότητα του νησιού.

Σύγχρονα γεγονότα: Ειρηνευτικές Διαπραγματεύσεις και Διακοινοτικές Πρωτοβουλίες

Ελληνοκυπριακά ΜΜΕ

Η κάλυψη των σύγχρονων ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων στις ελληνοκυπριακές εφημερίδες συχνά διαμορφώνεται από τον σκεπτικισμό προς την τουρκοκυπριακή πολιτική ηγεσία, η οποία θεωρείται ότι επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την Τουρκία. Ενώ τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης υπογραμμίζουν περιστασιακά τις ευκαιρίες για συμφιλίωση, αυτές συχνά επισκιάζονται από την εστίαση στην τουρκοκυπριακή εξάρτηση από την Τουρκία, ιδιαίτερα σε πολιτικά και οικονομικά ζητήματα. Οι αναφορές για τις διαπραγματεύσεις παρουσιάζονται συνήθως με βάση το τι πρόκειται να χάσουν οι Ελληνοκύπριοι, ενισχύοντας τους φόβους για συμβιβασμό.

Παρά το κυρίαρχο αφήγημα, τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης αναφέρουν θετικά ορισμένες περιπτώσεις διακοινοτικής συνεργασίας, ιδιαίτερα σε πολιτιστικές πρωτοβουλίες και πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών. Για παράδειγμα, έργα που αφορούν και τις δύο κοινότητες, όπως περιβαλλοντικές εκστρατείες ή κοινές καλλιτεχνικές προσπάθειες, παρουσιάζονται μερικές φορές ως παραδείγματα συνεργασίας και συνύπαρξης, αν και συνήθως παρουσιάζονται ως σπάνια και εξαιρετικά που δεν μπορούν να ομαλοποιηθούν ως συνήθεις διακοινοτικές σχέσεις.

Τουρκοκυπριακά ΜΜΕ

Η κάλυψη των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων από τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης συχνά απεικονίζει τους Ελληνοκύπριους ως απρόθυμους να συμμετάσχουν σε πραγματικό διάλογο. Οι Τουρκοκύπριοι

ηγέτες απεικονίζονται ως πραγματιστές και πρόθυμοι να συμβιβαστούν, αλλά μόνο στο βαθμό που προστατεύεται η ασφάλεια και η αυτονομία της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Τα ΜΜΕ συχνά χαρακτηρίζουν την ελληνοκυπριακή απροθυμία ως αποτέλεσμα της άρνησής τους να αναγνωρίσουν τους Τουρκοκύπριους ως ίσους ή να μοιραστούν την πολιτική εξουσία.

Τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης υπογραμμίζουν την οικονομική εξάρτηση της κοινότητάς τους από την Τουρκία, ιδιαίτερα σε στιγμές κρίσης. Ωστόσο, αυτή η εξάρτηση συνήθως παρουσιάζεται ως αναγκαιότητα λόγω της διεθνούς απομόνωσης των Τουρκοκυπρίων, η οποία συχνά καταλογίζεται στις ελληνοκυπριακές προσπάθειες να εμποδίσουν την τουρκοκυπριακή αναγνώριση στο παγκόσμιο σκηνικό.

Προοπτικές Συμφιλίωσης: Ο ρόλος των Μέσων Ενημέρωσης στην Οικοδόμηση της Ειρήνης

Ενώ τα μέσα ενημέρωσης και στις δύο κοινότητες διαιωνίζουν σε μεγάλο βαθμό το αφήγημα διχασμού και επίρριψης ευθυνών, υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές στον τρόπο με τον οποίο τα δύο περιβάλλοντα μέσων ενημέρωσης προσεγγίζουν την έννοια της συμφιλίωσης.

Τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, παρά την, κατά κύριο λόγο, αρνητική παρουσίαση των Τουρκοκυπρίων, κατά καιρούς προωθούν πρωτοβουλίες οικοδόμησης ειρήνης. Αυτές οι στιγμές, ωστόσο, τυπικά παρουσιάζονται σε ένα πλαίσιο ελληνοκυπριακής ηγεσίας και ελέγχου. Αυτό το αφήγημα υπονοεί ότι η συμφιλίωση είναι δυνατή αλλά μόνο με όρους που δεν υπονομεύουν την ελληνοκυπριακή πολιτική κυριαρχία.

Τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ τονίζουν επίσης τη συμφιλίωση, αλλά συχνά από αμυντική στάση. Οι Τουρκοκύπριοι παρουσιάζονται ως επιδεικτικοί σε ειρηνευτικές συνομιλίες, αλλά μόνο εάν τα πολιτικά τους δικαιώματα και η ασφάλειά τους είναι εγγυημένα. Η έμφαση στην ισότητα και η αναγνώριση της τουρκοκυπριακής αυτονομίας είναι κεντρικής σημασίας σε αυτόν τον διάλογο, με τα μέσα ενημέρωσης να παρουσιάζουν συχνά τις ελληνοκυπριακές θέσεις ως εμπόδια στον ουσιαστικό διάλογο.

Αποκλίνων λόγος, κοινές προκλήσεις

Τόσο στα ελληνοκυπριακά όσο και στα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, τα ιστορικά και σύγχρονα αφηγήματα έχουν διαμορφωθεί από τα πολιτικά και κοινωνικά πλαίσια κάθε κοινότητας, ενισχύοντας την αίσθηση της συνοχής εντός της ομάδας ενώ απεικονίζουν την άλλη κοινότητα είτε ως απειλή είτε ως παθητικό θύμα. Παρά αυτά τα αρνητικά αφηγήματα, υπάρχουν στιγμές και στα δύο τοπία των μέσων όπου επισημαίνεται η διακοινοτική συνεργασία και οι προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης, υποδεικνύοντας πιθανές οδούς για συμφιλίωση. Ωστόσο, αυτές οι στιγμές παραμένουν περιθωριακές σε σύγκριση με τον κυρίαρχο λόγο σύγκρουσης και διχασμού που συνεχίζει να διαμορφώνει τις δημόσιες αντιλήψεις και στις δύο κοινότητες. Η συγκριτική ανάλυση αποκαλύπτει ότι ενώ και τα δύο περιβάλλοντα μέσων περιορίζονται από τα αντίστοιχα πολιτικά και ιστορικά τους πλαίσια, υπάρχει η δυνατότητα για έναν πιο εποικοδομητικό, φιλειρηνικό λόγο στα μέσα ενημέρωσης. Για να αξιοποιηθεί αυτή η δυναμική, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην προώθηση δημοσιογραφικών διαδικασιών προσανατολισμένων στην ειρήνη και στην προώθηση διακοινοτικών προγραμμάτων μέσων ενημέρωσης που εστιάζουν σε κοινές εμπειρίες και κοινές προκλήσεις, παρά στην ιστορική επίρριψη ευθυνών και σε πολιτικούς διαχωρισμούς.

Συζητήσεις ομάδων εστίασης με δημοσιογράφους

Οι ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους τόσο από την ελληνοκυπριακή όσο και από την τουρκοκυπριακή κοινότητα παρέιχαν πολύτιμες πληροφορίες για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης κατά την κάλυψη της κυπριακής σύγκρουσης. Δημοσιογράφοι και από τις δύο κοινότητες αναγνώρισαν την επιρροή των πολιτικών πιέσεων και των πολιτικών σύνταξης στα ρεπορτάζ τους, καθώς και τους περιορισμούς που αυτές επιβάλλουν στην αντικειμενική κάλυψη.

Ελληνοκύπριοι Δημοσιογράφοι

Οι Ελληνοκύπριοι δημοσιογράφοι εξέφρασαν ανησυχίες για την περιορισμένη ελευθερία που είχαν στην κάλυψη του κυπριακού ζητήματος, ιδιαίτερα όταν επρόκειτο να αμφισβητήσουν το κυρίαρχο

αφήγημα της κοινότητάς τους. Πολλοί δημοσιογράφοι θεώρησαν ότι έπρεπε να ευθυγραμμίσουν το ρεπορτάζ τους με την ευρύτερη πολιτική ατζέντα, η οποία συχνά περιελάμβανε αρνητική απεικόνιση των Τουρκοκυπρίων ή την αποφυγή κάλυψης ορισμένων θεμάτων που θα μπορούσαν να αμφισβητήσουν την ελληνοκυπριακή θέση. Τα βασικά συμπεράσματα από αυτές τις συζητήσεις περιελάμβαναν:

Περιορισμοί σύνταξης: Οι δημοσιογράφοι σημείωσαν ότι οι πολιτικές σύνταξης συχνά διαμόρφωναν το αφήγημα που μπορούσαν να ακολουθήσουν, ιδιαίτερα σε σχέση με τις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης. Δεν υπήρχε κανένα περιθώριο απόκλισης από το αφήγημα που ευθυγραμμίζεται με την ελληνοκυπριακή πολιτική ηγεσία.

Δόμηση του Άλλου: Οι δημοσιογράφοι αναγνώρισαν ότι η απεικόνιση των Τουρκοκυπρίων στα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης ήταν συντριπτικά αρνητική και συνέβαλε στην ενίσχυση των διχασμών, αλλά συχνά ένιωθαν περιορισμένοι στην αλλαγή αυτού του πλαισίου.

Τουρκοκύπριοι Δημοσιογράφοι

Οι Τουρκοκύπριοι δημοσιογράφοι αντιμετώπιζαν παρόμοιους περιορισμούς, με πολλούς να αναφέρουν ότι η κάλυψή τους έπρεπε να ευθυγραμμιστεί με τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα της τουρκοκυπριακής ηγεσίας, η οποία συχνά αντικατόπτριζε τη στάση της Τουρκίας. Σημείωσαν επίσης ότι οι οικονομικές και πολιτικές πιέσεις επηρέασαν τον βαθμό στον οποίο μπορούσαν να συμπεριλάβουν πιο ισορροπημένες αναφορές. Τα βασικά ευρήματα περιελάμβαναν:

Πολιτικές πιέσεις: Οι δημοσιογράφοι αναγνώρισαν ότι τα ρεπορτάζ τους συχνά διαμορφώνονταν από πολιτικές συμμαχίες, ιδιαίτερα με την Τουρκία, που περιόριζαν την ικανότητά τους να προσφέρουν ισορροπημένες απόψεις επάνω στο κυπριακό ζήτημα.

Δυνατότητα για δημοσιογραφία που προωθεί την ειρήνη: Παρά τους περιορισμούς αυτούς, ορισμένοι δημοσιογράφοι εξέφρασαν αισιοδοξία για τις δυνατότητες της ειρηνευτικής δημοσιογραφίας, ιδιαίτερα μέσω κοινών προγραμμάτων με Ελληνοκύπριους δημοσιογράφους.

Ωστόσο, σημείωσαν ότι τέτοιες πρωτοβουλίες ήταν σπάνιες και συχνά υποχρηματοδοτούνταν.

Διαδικασίες πρόσληψης

Οι ομάδες εστίασης και η έρευνα ερωτηματολογίου με πολίτες τόσο στην ελληνοκυπριακή όσο και στην τουρκοκυπριακή κοινότητα παρείχαν μια ολοκληρωμένη άποψη για το πως η πρόσληψη των μέσων ενημέρωσης διαμορφώνει τις αντιλήψεις του κοινού για την άλλη κοινότητα. Αυτά τα δεδομένα συνδυάστηκαν για να καταδείξουν κοινά θέματα και αποκλίσεις στην κοινή γνώμη μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Συζητήσεις ομάδων εστίασης με πολίτες

Οι πολίτες και στις δύο κοινότητες εξέφρασαν ένα συνδυασμό ενσυναίσθησης και δυσπιστίας προς την άλλη κοινότητα. Οι ομάδες εστίασης αποκάλυψαν ότι ενώ πολλοί συμμετέχοντες αναγνώρισαν τον ανθρωπισμό και την κοινή κουλτούρα της άλλης κοινότητας, οι απεικονίσεις των μέσων ενημέρωσης συχνά ενισχύουν αρνητικά στερεότυπα, ιδιαίτερα σε σχέση με τις πολιτικές εξελίξεις..

Ελληνοκύπριοι πολίτες: Πολλοί Ελληνοκύπριοι συμμετέχοντες χαρακτήρισαν τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες τους, αλλά εξέφρασαν βαθιά δυσπιστία για την επιρροή της Τουρκίας στο βορρά. Ήταν επικριτικοί για τον τρόπο με τον οποίο απεικονίζονται οι Τουρκοκύπριοι στα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, σημειώνοντας ότι η κάλυψη ήταν συχνά μεροληπτική και μονόπλευρη.

Τουρκοκύπριοι πολίτες: Οι Τουρκοκύπριοι συμμετέχοντες επίσης χαρακτήρισαν τους Ελληνοκύπριους ως γείτονες, αλλά ήταν επικριτικοί για τον ιστορικό ρόλο της Ελλάδας στη σύγκρουση. Σημείωσαν επίσης ότι ενώ η κάλυψη των τουρκοκυπριακών μέσων ενημέρωσης ήταν συχνά πιο ισορροπημένη από την ελληνοκυπριακή κάλυψη, ενίσχυε επίσης το διχαστικό αφήγημα, ιδιαίτερα σε σχέση με πολιτικά ζητήματα.

Και οι δύο ομάδες τόνισαν ότι ενώ είχαν προσωπικές εμπειρίες ή φιλίες με μέλη της άλλης κοινότητας που ενθάρρυναν την εμπιστοσύνη, το

αφήγημα στα μέσα ενημέρωσης συχνά έρχεται σε αντίθεση με αυτές τις προσωπικές εμπειρίες. Πολλοί συμμετέχοντες θεωρούν ότι η εστίαση των μέσων ενημέρωσης στην ιστορική επίρριψη ευθυνών και αφηγήματα που σχετίζονται με συγκρούσεις εμποδίζουν τις προσπάθειες συμφιλίωσης.

Ευρήματα Έρευνας Ερωτηματολογίου

Η έρευνα του ερωτηματολογίου διεξήχθη με τη συμμετοχή 612 πολιτών τόσο από την ελληνοκυπριακή (300) όσο και από την τουρκοκυπριακή κοινότητα (312). Η έρευνα είχε στόχο να καταγράψει ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τις αντιλήψεις του κοινού για την κάλυψη των μέσων ενημέρωσης, την κατασκευή ταυτότητας και τις διακοινοτικές σχέσεις, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο η πρόσληψη των μέσων επηρεάζει αυτές τις αντιλήψεις. Τα βασικά ευρήματα από την έρευνα αποκαλύπτουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την εμπιστοσύνη προς τα μέσα ενημέρωσης, την προκατάληψη και τον ρόλο των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση απόψεων σχετικά με τις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης.

Τα αποτελέσματα της έρευνας κατέδειξαν ότι η πλειοψηφία των πολιτών και από τις δύο κοινότητες βασίζεται στα ψηφιακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για πρόσβαση στην πληροφόρηση. Οι παραδοσιακές πηγές μέσων ενημέρωσης, όπως η τηλεόραση και οι έντυπες εφημερίδες, χρησιμοποιούνται λιγότερο συχνά, ιδιαίτερα από νεότερους ερωτηθέντες. Το 67% των Ελληνοκυπρίων ερωτηθέντων ανέφερε ότι έχει πρόσβαση σε ειδήσεις κυρίως μέσω ψηφιακών πλατφορμών, συμπεριλαμβανομένων των διαδικτυακών ειδησεογραφικών ιστοσελίδων και των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, το X, το Instagram και το Tik Tok. Τα παραδοσιακά μέσα, όπως το ραδιόφωνο και οι έντυπες εφημερίδες, εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται, αλλά έχουν σημαντικά χαμηλότερη χρήση, ιδιαίτερα μεταξύ των νεότερων δημογραφικών ομάδων. Ομοίως, το 62% των Τουρκοκυπρίων ερωτηθέντων ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν τα ψηφιακά μέσα ως κύρια πηγή ειδήσεων. Ωστόσο, ένα αξιοσημείωτο ποσοστό Τουρκοκυπρίων εξακολουθεί να βασίζεται στις τοπικές τηλεοπτικές εκπομπές για πολιτικές ειδήσεις, ειδικά μεταξύ των ηλικιωμένων ερωτηθέντων.

Μια σημαντική πλειοψηφία των ερωτηθέντων και από τις δύο κοινότητες εξέφρασαν ισχυρή άποψη ότι τα μέσα ενημέρωσης τους απεικονίζουν την άλλη κοινότητα με προκατειλημμένο και ανακριβή τρόπο. Αυτή η αντίληψη της μεροληψίας ήταν ένα από τα πιο συνεπή ευρήματα και στις δύο κοινότητες, υπογραμμίζοντας τη βαθιά ριζωμένη δυσπιστία στον τρόπο με τον οποίο τα μέσα διαχειρίζονται τα διακοινοτικά ζητήματα. Το 75% των Ελληνοκυπρίων ερωτηθέντων συμφώνησε ότι τα ελληνοκυπριακά ΜΜΕ παρουσιάζουν συχνά τους Τουρκοκύπριους με αρνητικό τρόπο, ενισχύοντας τα στερεότυπα των Τουρκοκυπρίων ως παθητικών συμμετεχόντων στην ευρύτερη πολιτική ατζέντα της Τουρκίας. Πολλοί ερωτηθέντες είπαν ότι τα μέσα ενημέρωσης τους εστιάζουν δυσανάλογα στον ρόλο της Τουρκίας στο βόρειο τμήμα της Κύπρου, συχνά αποτυγχάνοντας να κάνουν διάκριση μεταξύ των θέσεων των Τουρκοκυπρίων και τις πολιτικές της Τουρκίας. Ομοίως, το 68% των Τουρκοκυπρίων ερωτηθέντων ανέφερε ότι τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης παρουσιάζουν τους Ελληνοκύπριους ως παρεμποδιστές στις ειρηνευτικές προσπάθειες, παρουσιάζοντάς τους ως επιθετικούς και απρόθυμους να συμβιβαστούν. Οι Τουρκοκύπριοι θεωρούν επίσης ότι τα μέσα ενημέρωσης τους απέτυχαν να καλύψουν επαρκώς πιθανές ευκαιρίες για συνεργασία ή προσπάθειες οικοδόμησης ειρήνης που ξεκίνησαν οι Ελληνοκύπριοι.

Παρά την ευρεία χρήση των μέσων ενημέρωσης και στις δύο κοινότητες, τα επίπεδα εμπιστοσύνης στα μέσα ενημέρωσης ως πηγή πληροφόρησης ήταν σχετικά χαμηλά. Όταν ρωτήθηκαν αν πιστεύουν ότι τα μέσα ενημέρωσης θα μπορούσαν να διαδραματίσουν εποικοδομητικό ρόλο στην οικοδόμηση της ειρήνης, η πλειονότητα των ερωτηθέντων εξέφρασε σκεπτικισμό, αντανακλώντας αμφιβολίες για την ικανότητα των μέσων ενημέρωσης να ενθαρρύνουν τον πραγματικό διάλογο μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Μόνο το 30% των Ελληνοκυπρίων ερωτηθέντων πιστεύει ότι τα μέσα ενημέρωσης τους έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν στη συμφιλίωση μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Αυτή η ομάδα σημείωσε ότι ενώ ορισμένα μέσα ενημέρωσης παρουσιάζουν περιστασιακά ιστορίες διακοινοτικής συνεργασίας, αυτές επισκιάστηκαν από το κύριο αφήγημα που εστιάζει σε συγκρούσεις που δίνει προτεραιότητα

στα εθνικά συμφέροντα και ανησυχίες για την ασφάλεια. Μεταξύ των Τουρκοκυπρίων ερωτηθέντων, το 35% εξέφρασε αισιοδοξία για τις δυνατότητες των μέσων ενημέρωσης να υποστηρίξουν τις ειρηνευτικές προσπάθειες. Ωστόσο, αυτό μετριάστηκε από την ισχυρή πεποίθηση ότι τόσο τα τουρκοκυπριακά όσο και τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης έχουν επενδύσει περισσότερο στη διατήρηση του status quo παρά στην επιδίωξη της συμφιλίωσης. Οι ερωτηθέντες ανέφεραν την εστίαση των μέσων ενημέρωσης σε εξωτερικούς παράγοντες, ιδιαίτερα στην Τουρκία και την Ελλάδα, ως παρεμπόδιση του ειλικρινούς διακοινοτικού διαλόγου.

Παρά τη διάχυτη δυσπιστία, τόσο οι Ελληνοκύπριοι όσο και οι Τουρκοκύπριοι ερωτηθέντες εξέφρασαν την επιθυμία για πιο ισορροπημένα ρεπορτάζ και μεγαλύτερη εστίαση στη δημοσιογραφία που προωθεί την ειρήνη. Σημαντική μερίδα των ερωτηθέντων ανέφερε ότι τα μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να διαδραματίσουν πιο ενεργό ρόλο στην ανάδειξη των κοινών σημείων μεταξύ των δύο κοινοτήτων αντί να εστιάζουν στα παράπονα του παρελθόντος και τους πολιτικούς διαχωρισμούς. Το 55% των Ελληνοκυπρίων ερωτηθέντων δήλωσαν ότι θα ήθελαν να δουν περισσότερη κάλυψη των κοινών ελληνοτουρκοκυπριακών πολιτιστικών εκδηλώσεων και των καθημερινών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μελών των δύο κοινοτήτων. Αυτοί οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι μια τέτοια κάλυψη θα μπορούσε να βοηθήσει στη μείωση των στερεοτύπων και στην προώθηση μιας κοινής κυπριακής ταυτότητας. Το 60% των Τουρκοκυπρίων ερωτηθέντων εξέφρασε παρομοίως ενδιαφέρον να δει περισσότερες ιστορίες μέσων ενημέρωσης που δίνουν έμφαση στη συνεργασία και τον αμοιβαίο σεβασμό. Σημείωσαν ότι οι ιστορίες των μέσων ενημέρωσης που επικεντρώνονται σε επιτυχημένες κοινές δράσεις ή υπογραμμίζουν την κοινή ιστορία των δύο κοινοτήτων θα μπορούσαν να βοηθήσουν στον μετριασμό των εδραιωμένων διχαστικών αντιλήψεων.

Συγκριτική Σύνοψη βασικών ευρημάτων: Ο ρόλος των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση κυπριακών ταυτοτήτων και του αφηγήματος σύγκρουσης

Τα ευρήματα της έρευνας από το σύνολο των δεδομένων - ανάλυση λόγου των μέσων ενημέρωσης, ομάδες εστίασης (με δημοσιογράφους

και πολίτες) και η έρευνα ερωτηματολογίου – καταδεικνύουν ότι τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης δραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής αντίληψης για την ταυτότητα, τη σύγκρουση και τη συμφιλίωση τόσο στην ελληνοκυπριακή όσο και την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης, που ορίζονται ως σημαντικά γεγονότα που προσελκύουν την προσοχή των μέσων ενημέρωσης και επηρεάζουν τη συλλογική μνήμη, χρησιμεύουν ως βασικές στιγμές όπου τα όρια μεταξύ του «εμείς» και «αυτοί» ενισχύονται ή, σε σπάνιες περιπτώσεις, αμβλύνονται. Τα ευρήματα καταδεικνύουν κοινές πτυχές και παραλλαγές στον τρόπο με τον οποίο αναφέρονται και ερμηνεύονται τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης στις δύο κοινότητες.

Ομοιότητες

Γεγονότα των μέσων ενημέρωσης ως Ενισχυτές του Διχασμού και της Ταυτότητας

Τα ελληνοκυπριακά όσο και στα τουρκοκυπριακά μέσα αξιοποιούν ιστορικά και πολιτικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης για να κατασκευάσουν και να διαιωνίσουν το αφήγημα διχασμού και θυματοποίησης. Το πραξικόπημα του 1974 και η τουρκική εισβολή, οι ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις και οι εκδηλώσεις μνήμης παρουσιάζονται επανειλημμένα με τρόπο που εδραιώνουν τις ανταγωνιστικές ταυτότητες της κάθε κοινότητας ενώ ενισχύουν τις αντιλήψεις για την άλλη ως αντίπαλο.

Το πραξικόπημα του 1974 και η τουρκική εισβολή παραμένουν τα κεντρικά ιστορικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης που κυριαρχούν στα αφηγήματα ταυτότητας και στις δύο κοινότητες. Τα ελληνοκυπριακά ΜΜΕ παρουσιάζουν τα γεγονότα ως εισβολή και κατοχή που προκάλεσε μαζικούς εκτοπισμούς και δεινά, τονίζοντας την παρουσία τουρκικών στρατευμάτων στο βορρά ως συνεχιζόμενο σύμβολο καταπίεσης. Τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ, αντίθετα, ξεκινούν την παρουσίαση των γεγονότων από το 1960-63, παρουσιάζοντας την Τουρκική εισβολή ως απελευθέρωση και προστασία από την ελληνοκυπριακή επιθετικότητα,

τοποθετώντας την Τουρκία ως θεματοφύλακα της τουρκοκυπριακής ασφάλειας και αυτονομίας. Αυτό το ιστορικό πλαίσιο καθορίζει τον τρόπο που και οι δύο κοινότητες βλέπουν τον εαυτό τους και τον άλλο στο παρόν, διαμορφώνοντας τη συλλογική μνήμη και τις διακοινοτικές σχέσεις.

Τα μέσα ενημέρωσης και των δύο κοινοτήτων απεικονίζουν πολιτικά γεγονότα, όπως εκλογές ή ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, μέσα από ένα φακό δυσπιστίας. Τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης είναι δύσπιστα για την τουρκοκυπριακή ηγεσία, συχνά χαρακτηρίζοντάς την ως υπερβολικά εξαρτημένη από την Τουρκία και χωρίς ενδιαφέρον για πραγματική συμφιλίωση. Τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, αντίθετα, απεικονίζουν τους Ελληνοκύπριους ως απρόθυμους να μοιραστούν την εξουσία και ότι παρεμποδίζουν την ειρήνη μέσω ανένδοτων απαιτήσεων. Αυτό το συγκρουσιακό πλαίσιο των γεγονότων των πολιτικών μέσων αντικατοπτρίζεται στις ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους, όπου τόσο οι Ελληνοκύπριοι όσο και οι Τουρκοκύπριοι δημοσιογράφοι αναγνώρισαν τις πολιτικές πιέσεις που αντιμετωπίζουν στην κάλυψη του Κυπριακού, ενισχύοντας συχνά το αφήγημα του διχασμού.

Η δυσπιστία που ενισχύεται από τα ΜΜΕ

Τόσο οι ομάδες εστίασης με τους πολίτες όσο και η έρευνα ερωτηματολογίου αποκαλύπτουν ότι οι απεικονίσεις των μέσων ενημέρωσης σημαντικών γεγονότων συμβάλλουν στη διαμόρφωση των στάσεων του κοινού, ενισχύοντας συχνά τη δυσπιστία και τα στερεότυπα. Και στις δύο κοινότητες, οι συμμετέχοντες εξέφρασαν σκεπτικισμό ως προς την ικανότητα των μέσων ενημέρωσης να απεικονίσουν δίκαια την άλλη κοινότητα.

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων τόσο στις ελληνοκυπριακές όσο και στις τουρκοκυπριακές ομάδες εστίασης εξέφρασαν ότι οι απεικονίσεις των μέσων ενημέρωσης της άλλης κοινότητας ήταν μεροληπτικές και συχνά ανακριβείς. Οι Ελληνοκύπριοι συμμετέχοντες επέκριναν τα ΜΜΕ τους ότι συχνά περιορίζουν τους Τουρκοκύπριους σε απλές προεκτάσεις τουρκοικών πολιτικών συμφερόντων, ενώ οι Τουρκοκύπριοι συμμετέχοντες σημείωσαν ότι τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης

σπάνια αναγνώρισαν τους Τουρκοκύπριους ως ίσους ή νόμιμους πολιτικούς εταίρους. Αυτή η άποψη επιβεβαιώθηκε από τα στοιχεία της έρευνας, όπου το 75% των Ελληνοκύπριων ερωτηθέντων και το 68% των Τουρκοκυπρίων ερωτηθέντων ανέφεραν ότι τα μέσα ενημέρωσης τους ήταν μεροληπτικά εναντίον της άλλης κοινότητας.

Και οι δύο ομάδες πολιτών προσδιόρισαν ιστορικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης, όπως οι εκδηλώσεις μνήμης των γεγονότων του 1974, ως στιγμές κατά τις οποίες τα μέσα μαζικής ενημέρωσης διαιώνιζαν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό το αφήγημα του διχασμού. Και στις δύο κοινότητες, οι πολίτες θεώρησαν ότι τα μέσα ενημέρωσης χρησιμοποιούσαν τέτοιες εκδηλώσεις για να στερεοποιήσουν τις εθνικιστικές θέσεις και να αποτρέψουν την ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο πλευρών.

Τα μέσα ενημέρωσης ως εργαλείο για την οικοδόμηση της ειρήνης

Παρά την κυρίαρχη εστίαση στη διαίρεση, η έρευνα εντόπισε ορισμένα κοινά σημεία όπου τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης έχουν τη δυνατότητα να ενθαρρύνουν τη συμφιλίωση. Τόσο τα ελληνοκυπριακά όσο και τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ, αν και σπάνια, παρουσιάζουν πολιτιστικά γεγονότα και εκδηλώσεις κοινωνικής δικτύωσης —όπως κοινές καλλιτεχνικές συνεργασίες ή αθλητικές δραστηριότητες— με πιο θετικό πρίσμα. Αυτές οι στιγμές περιγράφονται ως περιπτώσεις όπου είναι δυνατή η διακοινοτική συνεργασία, παρέχοντας παραδείγματα μιας κοινής κυπριακής ταυτότητας.

Πολιτιστικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης: Και στις δύο κοινότητες, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν συνεργασία μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων (π.χ. κοινές συναυλίες, εκθέσεις τέχνης) μερικές φορές παρουσιάζονται με τρόπο που αναδεικνύει κοινά ενδιαφέροντα παρά διαφορές. Οι συμμετέχοντες στις ομάδες εστίασης και ορισμένοι δημοσιογράφοι σημείωσαν ότι η κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης αυτών των γεγονότων, αν και θετική, συχνά επισκιαζόταν από το κυρίαρχο αφήγημα συγκρούσεων, περιορίζοντας τον πιθανό αντίκτυπό τους στην ευρύτερη κοινή γνώμη..

Διαφοροποιήσεις

Αποκλίνοντα αφηγήματα και ερμηνείες γεγονότων των μέσων ενημέρωσης

Ενώ και οι δύο κοινότητες μοιράζονται κοινές τάσεις στη αξιοποίηση των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης για την ενίσχυση της ταυτότητας, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται και ερμηνεύονται συγκεκριμένα γεγονότα. Αυτές οι διαφορές είναι ιδιαίτερα εμφανείς στην αντιμετώπιση των τρεχουσών πολιτικών διαπραγματεύσεων από τα μέσα ενημέρωσης και στον ρόλο εξωτερικών παραγόντων/δρώντων, όπως η Τουρκία και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ελληνοκυπριακά ΜΜΕ: Εστίαση στην Κατοχική και τη Διεθνή Διπλωματία

Τα ελληνοκυπριακά ΜΜΕ δίνουν σημαντική έμφαση στη διεθνή διπλωματία και τις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού, παρουσιάζοντας την ελληνοκυπριακή πολιτική ηγεσία ως τους νόμιμους εκπροσώπους του νησιού. Οι απεικονίσεις των γεγονότων μέσων ενημέρωσης όπως το δημοψήφισμα του Σχεδίου Ανάν το 2004 και οι επακόλουθες ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, όπως οι συνομιλίες στο Κρανς-Μοντάνα, χαρακτηρίζονται συχνά από σκεπτικισμό απέναντι στις τουρκοκυπριακές προθέσεις, παρουσιάζοντας τους Τουρκοκύπριους ως απρόθυμους να συμβιβαστούν λόγω της εξάρτησής τους από την Τουρκία.

Τα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης υπογραμμίζουν συχνά την υποστήριξη διεθνών παραγόντων, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Ηνωμένα Έθνη, χαρακτηρίζοντας αυτούς τους θεσμούς ως συμπαθείς προς την ελληνοκυπριακή υπόθεση. Αυτό το αφήγημα έρχεται σε έντονη αντίθεση με τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, τα οποία συχνά παρουσιάζουν τους ίδιους θεσμούς ως προκατελιημμένους κλίνοντας προς την ελληνοκυπριακή θέση.

Τουρκοκυπριακά ΜΜΕ: Έμφαση στην απομόνωση και την τουρκική προστασία

Τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, από την άλλη πλευρά, τονίζουν την οικονομική και πολιτική απομόνωση ως κεντρικό θέμα στο ρεπορτάζ

τους για τα γεγονότα των ΜΜΕ. Η συνεχιζόμενη διεθνής μη αναγνώριση της λεγόμενης «Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου (ΤΔΒΚ)» απεικονίζεται ως αδικία, η οποία συχνά καταλογίζεται στις ελληνοκυπριακές διπλωματικές προσπάθειες να περιθωριοποιήσουν τους Τουρκοκύπριους παγκοσμίως.

Τα τουρκοκυπριακά μέσα θεωρούν την Τουρκία ως εγγυητή της επιβίωσης και των πολιτικών δικαιωμάτων των Τουρκοκυπρίων. Αυτό το αφήγημα είναι πιο εμφανές κατά τη διάρκεια γεγονότων των μέσων ενημέρωσης που περιλαμβάνουν πολιτικές διαπραγματεύσεις και αλληλεπιδράσεις με διεθνείς φορείς, όπου τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ υποστηρίζουν ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν έχουν άλλη επιλογή από το να βασιστούν στην Τουρκία για προστασία από τις ελληνοκυπριακές απόπειρες να κυριαρχήσουν στο νησί.

Οι αντιλήψεις των δημοσιογράφων για τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης: Πιέσεις και περιορισμοί

Οι ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους αποκάλυψαν ότι οι πολιτικές και οικονομικές πιέσεις διαμορφώνουν σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης. Δημοσιογράφοι και από τις δύο κοινότητες ανέφεραν ότι οι πολιτικές σύνταξης συχνά ευθυγραμμίζονται με τα ευρύτερα πολιτικά αφηγήματα των αντίστοιχων κοινοτήτων τους, περιορίζοντας όποιες άλλες αποχρώσεις ή ρεπορτάζ με προσανατολισμό την ειρήνη.

Οι Ελληνοκύπριοι δημοσιογράφοι σημείωσαν ότι αντιμετωπίζουν περιορισμούς στην αμφισβήτηση των κυρίαρχων αφηγημάτων γύρω από την τουρκοκυπριακή ηγεσία και τον ρόλο της Τουρκίας στη σύγκρουση. Πολλοί εξέφρασαν την απογοήτευσή τους που οι πολιτικές σύνταξης υπαγόρευαν συχνά τον τόνο της παρουσίασης βασικών γεγονότων των μέσων ενημέρωσης, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων, οι οποίες πολιτικές περιόριζαν την ικανότητά τους να αναφέρουν τους Τουρκοκύπριους ως πιθανούς εταίρους για την ειρήνη.

Τουρκοκύπριοι δημοσιογράφοι ανέφεραν παρόμοιους περιορισμούς, σημειώνοντας ότι συχνά έπρεπε να ευθυγραμμίσουν την κάλυψή τους με

την πολιτική ατζέντα της Τουρκίας. Οι δημοσιογράφοι αναγνώρισαν ότι αυτή η εξάρτηση από την Τουρκία διαμόρφωσε τον τρόπο με τον οποίο παρουσίασαν τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης που σχετίζονται με τους Ελληνοκύπριους, τονίζοντας την ανάγκη για τουρκική προστασία έναντι της αντιληπτής ελληνοκυπριακής επιθετικότητας. Και οι δύο ομάδες δημοσιογράφων αναγνωρίζουν τις δυνατότητες των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης για την οικοδόμηση της ειρήνης, αλλά νιώθουν περιορισμένοι από τις πολιτικές και οικονομικές πιέσεις στις αντίστοιχες κοινότητες τους.

Αντιδράσεις πολιτών σε γεγονότα των μέσων ενημέρωσης: Δεδομένα έρευνας και ομάδες εστίασης

Τα δεδομένα της έρευνας και οι συζητήσεις με ομάδες εστίασης αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο αυτό το αποκλίνων αφήγημα επηρεάζει τις αντιλήψεις του κοινού. Οι Ελληνοκύπριοι πολίτες είναι πιο πιθανό να βλέπουν την Τουρκία ως κατακτητή και τους Τουρκοκύπριους ως συνένοχο στις τουρκικές πολιτικές φιλοδοξίες, ενώ οι Τουρκοκύπριοι πολίτες βλέπουν τους Ελληνοκύπριους ως παρεμποδιστές στις ειρηνευτικές προσπάθειες και απρόθυμους να μεταχειριστούν τους Τουρκοκύπριους ως ίσους.

Διαφορετικές αντιλήψεις για το σχέδιο Ανάν και τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις: Οι Ελληνοκύπριοι συμμετέχοντες γενικά θεώρησαν το Σχέδιο Ανάν ως απειλή για την κυριαρχία τους, αντανακλώντας την έμφαση των μέσων ενημέρωσης στους κινδύνους συμβιβασμού. Αντίθετα, οι Τουρκοκύπριοι συμμετέχοντες είδαν το Σχέδιο Ανάν ως μια χαμένη ευκαιρία για ειρήνη, με τα μέσα ενημέρωσης τους να παρουσιάζουν την ελληνοκυπριακή απόρριψη ως άρνηση να μοιραστούν την εξουσία..

Η δυνατότητα των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης για συμφιλίωση

Ενώ το κυρίαρχο αφήγημα που διαιωνίζεται από ιστορικά και πολιτικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης ενισχύει τη διαίρεση, τα ευρήματα δείχνουν ότι τα πολιτιστικά και τα κοινωνικά γεγονότα παρέχουν πιθανές οδούς συμφιλίωσης. Τόσο τα ελληνοκυπριακά όσο και τα τουρκοκυπριακά

μέσα ενημέρωσης επισημαίνουν περιστασιακά πολιτιστικές εκδηλώσεις που συγκεντρώνουν μέλη και των δύο κοινοτήτων, χαρακτηρίζοντάς τις ως στιγμές κοινής ταυτότητας και κοινών ενδιαφερόντων. Αυτά τα γεγονότα, αν και είναι λιγότερο εμφανή από τα πολιτικά ή ιστορικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης, καταδεικνύουν ότι τα μέσα ενημέρωσης έχουν την ικανότητα να αναδεικνύουν ιστορίες συνεργασίας και όχι συγκρούσεων.

Ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των νεότερων γενιών: Οι συζητήσεις σε ομάδες εστίασης με νεότερους συμμετέχοντες και στις δύο κοινότητες αποκάλυψαν ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ως πλατφόρμα για την ενασχόληση με γεγονότα των μέσων ενημέρωσης με πιο διαδραστικό και εναλλακτικό τρόπο. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επιτρέπουν τη δυνατότητα διακοινοτικού διαλόγου και την αμφισβήτηση του κυρίαρχου αφηγήματος που παρουσιάζεται από τα παραδοσιακά μέσα.

Συζήτηση

Αυτή η μελέτη διερεύνησε τον ρόλο των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση της κυπριακής ταυτότητας τις τελευταίες δύο δεκαετίες, με ιδιαίτερη έμφαση στην απεικόνιση ιστορικών και σύγχρονων γεγονότων των μέσων ενημέρωσης. Με βάση την ανάλυση του λόγου των μέσων ενημέρωσης, τις ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους και πολίτες και μια έρευνα ερωτηματολογίου, η μελέτη αποκάλυψε ότι τα μέσα ενημέρωσης τόσο στην ελληνοκυπριακή όσο και στην τουρκοκυπριακή κοινότητα διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο είτε στην ενίσχυση της διαίρεσης είτε, σε σπάνιες περιπτώσεις, στην υποστήριξη των προσπαθειών οικοδόμησης της ειρήνης. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι ενώ υπάρχουν στιγμές διακοινοτικής συνεργασίας, το κυρίαρχο αφήγημα και στα δύο περιβάλλοντα των μέσων ενημέρωσης δεικνύει σε μεγάλο βαθμό την ιστορική επίρριψη ευθυνών και τις αντίπαλες ταυτότητες.

Η μελέτη υπογραμμίζει τη σημαντική επίδραση των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης - τόσο ιστορικών όσο και πολιτικών - στην οικοδόμηση των εθνικών ταυτοτήτων στην Κύπρο. Τόσο τα ελληνοκυπριακά όσο

και τα τουρκοκυπριακά ΜΜΕ χαρακτηρίζουν τις κοινότητες τους ως θύματα επιθετικότητας, ενισχύοντας το αίσθημα αλληλεγγύης εντός της ομάδας ενώ τοποθετούν την άλλη κοινότητα είτε ως συνένοχη είτε ως άμεσα υπεύθυνη για τη διαίρεση του νησιού. Ιστορικά γεγονότα, όπως το πραξικόπημα του 1974 και η τουρκική εισβολή, παραμένουν βαθιά ενσωματωμένα στα αφηγήματα των μέσων ενημέρωσης, που παρουσιάζονται με συνέπεια ως καθοριστικές στιγμές που διαμορφώνουν τη συλλογική μνήμη.

Τα ελληνοκυπριακά ΜΜΕ επικεντρώνονται σε μεγάλο βαθμό στο αφήγημα της τουρκικής κατοχής, δίνοντας έμφαση στη συνεχιζόμενη παρουσία τουρκικών στρατευμάτων στο βορρά και παρουσιάζοντας τους Τουρκοκύπριους είτε ως παθητικά υποκείμενα της τουρκικής επιρροής είτε ως ενεργούς συμμετέχοντες στην κατοχή. Τα τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, αντίθετα, τονίζουν το αφήγημα της απελευθέρωσης, παρουσιάζοντας την επέμβαση της Τουρκίας ως απαραίτητη πράξη για την προστασία των Τουρκοκυπρίων από την ελληνοκυπριακή κυριαρχία. Αυτά τα αντικρουόμενα αφηγήματα δημιουργούν ένα μόνιμο εμπόδιο στη συμφιλίωση, καθώς τα μέσα ενημέρωσης και των δύο κοινοτήτων ενισχύουν τις αντίστοιχες θέσεις τους αντί να ενθαρρύνουν την αμοιβαία κατανόηση.

Οι ομάδες εστίασης με δημοσιογράφους υπογράμμισαν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης κατά την κάλυψη του κυπριακού ζητήματος. Δημοσιογράφοι και από τις δύο κοινότητες ανέφεραν σημαντικές πολιτικές και οικονομικές πιέσεις που περιορίζουν την ικανότητά τους να συμμετάσχουν σε μια ισορροπημένη ή ειρηνική δημοσιογραφία. Στα ελληνοκυπριακά μέσα ενημέρωσης, οι δημοσιογράφοι εξέφρασαν απογοήτευση για τις πολιτικές σύνταξης που συχνά ευθυγραμμίζονται με το κυρίαρχο πολιτικό αφήγημα, καθιστώντας δύσκολη την αμφισβήτηση της απεικόνισης των Τουρκοκυπρίων ως αντιπάλων. Οι Τουρκοκύπριοι δημοσιογράφοι ανέφεραν παρόμοιους περιορισμούς, ιδιαίτερα την επιρροή των τουρκικών πολιτικών συμφερόντων στον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζουν τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης που σχετίζονται με Ελληνοκύπριους.

Και οι δύο ομάδες δημοσιογράφων αναγνώρισαν τη δυνατότητα των μέσων ενημέρωσης να συμβάλλουν στην οικοδόμηση της ειρήνης, ιδιαίτερα μέσω πρακτικών ειρηνευτικής δημοσιογραφίας που δίνουν προτεραιότητα στον διάλογο και την αμοιβαία κατανόηση. Ωστόσο, η πολιτική και οικονομική πραγματικότητα της παραγωγής των μέσων ενημέρωσης στην Κύπρο περιορίζει τον βαθμό στον οποίο μπορούν να υιοθετηθούν αυτές οι πρακτικές. Η εξάρτηση από την εντυπωσιακή κάλυψη των διχαστικών γεγονότων των μέσων ενημέρωσης, ιδιαίτερα εκείνων που σχετίζονται με ιστορική επίρριψη ευθυνών ή πολιτικές διαπραγματεύσεις, εδραιώνει περαιτέρω τη διαίρεση μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Η έννοια των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης ήταν κεντρική στη διερεύνηση αυτής της μελέτης για το πως τα μέσα διαμορφώνουν το αφήγημα των ταυτοτήτων και σύγκρουσης. Τα ιστορικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης, όπως το πραξικόπημα του 1974, χρησιμοποιούνται με συνέπεια τόσο από ελληνοκυπριακά όσο και από τουρκοκυπριακά μέσα ενημέρωσης για να ενισχύσουν το αντίστοιχο αφήγημα του θύματος, συμβάλλοντας σε έναν επίμονο κύκλο διχασμού. Ωστόσο, η μελέτη εντοπίζει επίσης στιγμές όπου τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης — ιδιαίτερα πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις— πρόσφεραν ευκαιρίες για διακοινοτική συνεργασία και διάλογο.

Και οι δύο κοινότητες συνεχίζουν να χρησιμοποιούν ιστορικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης για να στερεοποιήσουν τις εθνικιστικές ταυτότητες, με τα μέσα ενημέρωσης να απεικονίζουν πολιτικές διαπραγματεύσεις, όπως το Σχέδιο Ανάν ή οι συνομιλίες στο Κρανς-Μοντάνα, μέσα από ένα αντιπαραθετικό φακό. Αυτό το πλαίσιο συμβάλλει στη δυσπιστία της κοινής γνώμης για τις προθέσεις της άλλης κοινότητας, όπως αντικατοπτρίζεται τόσο στις συζητήσεις των ομάδων εστίασης με τους πολίτες όσο και στην έρευνα του ερωτηματολογίου, όπου η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εξέφρασε σκεπτικισμό ως προς τη δυνατότητα συμφιλίωσης.

Αντίθετα, πολιτιστικές εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν κοινή συμμετοχή και από τις δύο κοινότητες, όπως κοινά καλλιτεχνικά έργα

ή αθλητικές πρωτοβουλίες, μερικές φορές παρουσιάζονται με πιο θετικό πρίσμα. Αυτές οι στιγμές προσφέρουν αναλαμπές μιας πιθανής κοινής κυπριακής ταυτότητας, αν και παραμένουν περιθωριακές σε σύγκριση με το κυρίαρχο αφήγημα διχασμού. Τόσο οι πολίτες όσο και οι δημοσιογράφοι αναγνώρισαν ότι τέτοια γεγονότα θα μπορούσαν να συμβάλουν στη συμφιλίωση, εάν λάμβαναν μεγαλύτερη προσοχή από τα μέσα ενημέρωσης.

Τα δεδομένα της έρευνας και οι συζητήσεις με ομάδες εστίασης με πολίτες αποκάλυψαν ότι η αντίληψη του κοινού για την κάλυψη των μέσων ενημέρωσης παραμένει σε μεγάλο βαθμό επηρεασμένη από την αντιπαλότητα των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης. Τόσο οι Ελληνοκύπριοι όσο και οι Τουρκοκύπριοι πολίτες εξέφρασαν δυσπιστία για τον τρόπο με τον οποίο απεικονίζεται η άλλη κοινότητα στα μέσα ενημέρωσης, με την πλειοψηφία να πιστεύει ότι τα δικά τους μέσα ενημέρωσης είναι προκατειλημμένα και δεν παρουσιάζουν ακριβή ή δίκαιη απεικόνιση της άλλης πλευράς. Αυτή η δυσπιστία είναι ιδιαίτερα έντονη κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων μνήμης ή κάλυψης πολιτικών διαπραγματεύσεων από τα μέσα ενημέρωσης, όπου τα μέσα ενημέρωσης κάθε κοινότητας ενισχύουν το αφήγημα ότι η άλλη δεν είναι πρόθυμη να συμβιβαστεί ή να συμμετάσχει σε γνήσιο διάλογο.

Παρά αυτή τη δυσπιστία, και οι δύο κοινότητες εξέφρασαν την επιθυμία για ειρήνη, ιδιαίτερα σε ατομικό επίπεδο. Πολλοί πολίτες παρατήρησαν ότι ενώ το αφήγημα των μέσων ενημέρωσης ενισχύει τα στερεότυπα, οι προσωπικές τους εμπειρίες με μέλη της άλλης κοινότητας συχνά αμφισβητούν αυτές τις αντιλήψεις. Ωστόσο, αναγνώρισαν επίσης ότι η εστίαση των μέσων ενημέρωσης σε αφηγήματα συγκρούσεων, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια σημαντικών πολιτικών γεγονότων, κατέστησε δύσκολη τη διατήρηση της εμπιστοσύνης στην ειρηνευτική διαδικασία.

Συμπεράσματα

Τα ευρήματα αυτής της μελέτης υπογραμμίζουν τον ισχυρό ρόλο που διαδραματίζουν τα γεγονότα των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση της κυπριακής ταυτότητας και στην ενίσχυση του διχασμού μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Τα ιστορικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης, όπως το πραξικόπημα του 1974 και η τουρκική εισβολή, συνεχίζουν να κυριαρχούν στα αφηγήματα των μέσων ενημέρωσης, δημιουργώντας συλλογικές μνήμες που τοποθετούν κάθε κοινότητα ως το θιγμένο μέρος. Τα πολιτικά γεγονότα των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων και των εκλογών, παρουσιάζονται παρομοίως μέσα από ένα φακό δυσπιστίας, αποτρέποντας την ανάπτυξη κοινής κατανόησης ή κοινού εδάφους.

Παρόλα αυτά, η έρευνα επισημαίνει επίσης τη δυνατότητα των γεγονότων των μέσων ενημέρωσης —ιδιαίτερα των πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων— να προωθήσουν τη συμφιλίωση και μια κοινή κυπριακή ταυτότητα. Αυτή η μελέτη έδειξε ότι τόσο οι δημοσιογράφοι όσο και οι πολίτες αναγνωρίζουν ότι τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να χρησιμεύσουν ως εργαλείο για την οικοδόμηση της ειρήνης εάν μετατοπίσουν την εστίασή τους μακριά από αρνητικά αφηγήματα και σε ιστορίες που δίνουν έμφαση στη συνεργασία και τα αμοιβαία συμφέροντα.

Συστάσεις

Πρωτόθση της Ειρηνευτικής Δημοσιογραφίας: με βάση τα ευρήματα της έρευνας υποστηρίζουμε ότι οι οργανισμοί των μέσων ενημέρωσης και στις δύο κοινότητες θα πρέπει να ενθαρρύνονται να υιοθετούν πρακτικές ειρηνευτικής δημοσιογραφίας που δίνουν προτεραιότητα στην ισορροπημένη δημοσιογραφία, την αμοιβαία κατανόηση και την εξερεύνηση κοινών σημείων μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Η εκπαίδευση και η υποστήριξη των δημοσιογράφων στην ειρηνευτική δημοσιογραφία θα μπορούσε να βοηθήσει να μετατοπιστεί η εστίαση από τις συγκρούσεις στη συνεργασία.

Διακοινοτικές πρωτοβουλίες μέσω ενημέρωσης: προτείνουμε να υποστηριχθούν και να επεκταθούν κοινές δράσεις μέσω ενημέρωσης που περιλαμβάνουν δημοσιογράφους και από τις δύο κοινότητες, καθώς αυτές οι πρωτοβουλίες μπορούν να βοηθήσουν στην προώθηση του διακοινοτικού διαλόγου, να αμφισβητήσουν τα παγιωμένα στερεότυπα και να δημιουργήσουν χώρο για αφηγήματα που δίνουν έμφαση στη συμφιλίωση.

Μεγαλύτερη προσοχή των μέσων ενημέρωσης σε πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις: Τα μέσα ενημέρωσης πρέπει να δίνουν μεγαλύτερη προσοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και γεγονότα των μέσων ενημέρωσης που συγκεντρώνουν μέλη και των δύο κοινοτήτων. Αναδεικνύοντας την κοινή πολιτιστική κληρονομιά, την καθημερινή ζωή και τη συνεργασία, τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να συμβάλουν σε μια ευρύτερη δημόσια αντίληψη της συνύπαρξης μεταξύ όλων των Κυπρίων και όχι μόνο.

Εκστρατείες για τον εγγραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας: Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού με στόχο τη βελτίωση του εγγραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους πολίτες να ασχοληθούν κριτικά με το αφήγημα των μέσων ενημέρωσης και να αναγνωρίσουν την προκατάληψη στην κάλυψη γεγονότων που σχετίζονται με συγκρούσεις. Πιστεύουμε ότι η ενθάρρυνση της κριτικής στην κατανάλωση των μέσων ενημέρωσης μπορεί να προωθήσει μια πιο βαθιά κατανόηση της άλλης κοινότητας.

Συμπερασματικά, ενώ τα μέσα ενημέρωσης στην Κύπρο έπαιξαν ιστορικά ρόλο στην εμβάθυνση των διχασμών, υπάρχει δυνατότητα να λειτουργήσουν ως καταλύτες για την ειρηνική συνύπαρξη. Αυτή η μελέτη έδειξε ότι με την υιοθέτηση πιο περιεκτικών και ισορροπημένων πρακτικών κάλυψης των γεγονότων, τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να συμβάλουν στην οικοδόμηση ενός πιο ειρηνικού μέλλοντος για την Κύπρο.

Βιβλιογραφία

Λίστα αναφορών

- Avraamidou, M. (2015). Media nationalism and the negotiation of inter-ethnic peace in Cyprus. *Global Media Journal*, 10(2), 1-21.
- Carpentier, N., & Doudaki, V. (2014). Community media for reconciliation: A Cypriot case study. *Communication, Culture & Critique*, 7(4), 415-434.
- Couldry, N. (2003). *Media Rituals: A Critical Approach*. Routledge.
- Dayan, D., & Katz, E. (1992). *Media Events: The Live Broadcasting of History*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Edward Arnold.
- Galtung, J. (2003). *Peace Journalism*. *Media Asia*, 30(3), 177-180.
- Jenkins, H. (2006). *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York: NYU Press.
- Papacharissi, Z. (2015). *Affective Publics: Sentiment, Technology, and Politics*. Oxford: Oxford University Press.
- Şahin, S. (2014). Diverse media uniform reports: An analysis of news coverage of the Cyprus problem by the Turkish Cypriot press. *Journalism*, 15(4), 446-462.
- Trimithiotis, D. (2020). The Persistence of Ethnocentric Framing in Online News Coverage of European Politics. *Digital Journalism*, 8(3), 404-421.
- Van Dijk, T. A. (2013). *Discourse and Power*. Routledge.

Σχετική Βιβλιογραφία

- Avraamidou, M. (2017). Exploring Greek-Cypriot media representations of national identities in ethnically divided Cyprus: the case of the 2002/2004 Annan Plan negotiations. *National Identities*, 20(5), 439-461. DOI: 10.1080/14608944.2017.1297783
- Benson, R. (2006). News Media as a 'Journalistic Field': What Bourdieu Adds to New Institutionalism, and Vice Versa. *Political Communication* 23 (2): 187-202.
- Carvalho, A. (2008). Media (Ted) Discourse and Society: Rethinking the Framework of Critical Discourse Analysis. *Journalism Studies* 9 (2): 161-177.
- Christoforou, C., Şahin S., & Pavlou, C. (2010). Medianarratives, politics and the Cyprus problem. Retrieved from <https://www.prio.org/utility/DownloadFile.ashx?id=453&type=publicationfile>
- Ciftci, D. (2014). Peace journalism and news coverage on the Annan Plan Referendum: the role of framing the conflict issues and negotiation process. *GSTF International Journal on Media & Communications*, 1(2), 46-59.
- Domingo, D., Quandt, T., Heinonen, A., Paulussen, S., Singer, J. B., & Vujnovic, M. (2008). Participatory journalism practices in the media and beyond: an international comparative study of initiatives in online newspapers. *Journalism Practice*, 2(3), 326-342.
- Du Gay, P., Hall, S., Janes, L., Madsen, A.K., Mackay, H., & Negus, K. (1997). *Doing cultural studies: the story of the Sony Walkman*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ersoy, M. (2010). Peace journalism and news coverage on the Cyprus conflict. *The Muslim World*, 100, 1-22.
- Freedman, J. L., & Sears, D. O. (1965). Selective exposure. In *Advances in experimental social psychology* (Vol. 2, pp. 57-97). Academic Press.

- Halbwachs, M. (1992). *On collective memory*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Hall, S. (1980). Encoding/decoding. In S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis (eds), *Culture, media, language* (pp. 117–127). London: Routledge.
- Hallin, D. C., & Mancini, P. (2004). *Comparing media systems: three models of media and politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hansen, A., Cottle, S., Negrine, R., & Newbold, C. (eds) (1998). *Mass communication research methods*. Basingstoke: Houndmills Palgrave Macmillan.
- Hartog, F. (2015). *Regimes of historicity: Presentism and experiences of time*. Columbia University Press.
- Hoskins, A. (2011). Anachronisms of media, anachronisms of memory: from collective memory to a new memory ecology. In M. Neiger, O. Meyers, & E. Zandberg (eds), *On media memory: collective memory in a new media age* (pp. 278–288). New York: Palgrave Macmillan.
- Hoxha, A., & Hanitzsch, T. (2018). How conflict news comes into being: reconstructing ‘reality’ through telling stories. *Media, War & Conflict*, 11(1), 46–64.
- Huysen, A. (2000). Present pasts: media, politics, amnesia. *Public Culture*, 12(1), 21–38.
- Jungblut, M., & Hoxha, A. (2017). Conceptualizing journalistic self-censorship in post-conflict societies: a qualitative perspective on the journalistic perception of news production in Serbia, Kosovo and Macedonia. *Media, War & Conflict*, 10(2), 222–238.
- Kansteiner, W. (2002). Finding meaning in memory: a methodological critique of collective memory studies. *History and Theory*, 41(2), 179–197.

- Kitch, C. (2008). Placing journalism inside memory – and memory studies. *Memory Studies*, 1(3), 311–320.
- Kligler-Vilenchik, N., Tsfati, Y., & Meyers, O. (2014). Setting the collective memory agenda: examining mainstream media influence on individuals' perceptions of the past. *Memory Studies*, 7(4), 484–499.
- Lecheler, S., and Kruike-meier, S. (2016). Re-evaluating journalistic routines in a digital age: A review of research on the use of online sources. *New Media & Society*, 18(1), 156–171.
- Leydesdorff, S., Passerini, L., & Thompson, P. R. (eds) (2007). *Gender and memory*. London: Transaction Publishers.
- Miller, D. (1994). *Don't mention the war: Northern Ireland, propaganda and the media*. Pluto Press.
- Neiger, M., Meyers, O., & Zandberg, E. (eds) (2011). *On media memory: collective memory in a new media age*. New York: Palgrave Macmillan.
- Olick, J. K. (1999). Collective memory: the two cultures. *Sociological Theory*, 17 (3), 1–16.
- Philo, G. (2007). Can Discourse Analysis Successfully Explain the Content of Media and Journalistic Practice?. *Journalism Studies* 8 (2): 175–196.
- Reese, S. D. (2001). Understanding the global journalist: a hierarchy-of-influences approach. *Journalism Studies*, 2(2), 173–187.
- Ringelheim, J. (1997). Gender and genocide: a split memory. In R. Lentin (ed.), *Gender and Catastrophe* (pp. 18–33). London: Zed Books.
- Ross, S. D., & Alankus, S. (2010). Conflict gives us identity: media and the 'Cyprus problem'. In R. L. Keeble, J. Tulloch, & F. Zollmann (eds), *Peace journalism, war and conflict resolution* (pp. 241–256). New York: Peter Lang.

- Şahin, S. (2011). Open borders, closed minds: the discursive construction of national identity in North Cyprus. *Media, Culture & Society*, 33(4), 583–597.
- Savrum, M. Y., & Miller, L. (2015). The role of the media in conflict, peace-building, and international relations. *International Journal of Peace and Conflict Studies*, 2(3), 1–12.
- Schudson, M. (1989). The sociology of news production. *Media, Culture & Society*, 11(3), 263–282.
- Shoemaker, P. J., & Reese, S. D. (1996). *Mediating the message*. White Plains, NY: Longman.
- Singer, J. B. (2010) QUALITY CONTROL, *Journalism Practice*, 4 (2): 127-142.
- Sturken, M. (2008). Memory, consumerism and media: reflections on the emergence of the field. *Memory Studies*, 1(1), 73–78.
- Taki, Y. (2009). The plan, public discourse, and the role of the mass media in getting to 'no'. In A. Varnava, & H. Faustmann (eds), *Reunifying Cyprus: The Annan Plan and Beyond* (pp. 180–193). London: I.B. Taurus.
- Trimithiotis, D. (2014). Why is the category of “pluralism” insufficient to describe the media sphere?. *French Journal for Media Research*, 1/2014 – ISSN 2264-4733.
- Trimithiotis, D. (2020). The Persistence of Ethnocentric Framing in Online News Coverage of European Politics. *Digital Journalism*, 8:3, 404-421
- Tuchman, G. (1973). Making news by doing work: routinizing the unexpected. *American Journal of Sociology*, 79(1), 110–131.
- Van Dijck, J. (2013). *The culture of connectivity: a critical history of social media*. Oxford: Oxford University Press.
- Van Dijk, T.A. (2013). *News as Discourse*. London: Routledge.

- Ward, R. J. (2004). 'It's not just tea and buns': women and pro-union politics in Northern Ireland. *The British Journal of Politics and International Relations*, 6(4), 494–506.
- Way, L. (2011). The local news media impeding solutions to the Cyprus conflict: competing discourses of nationalism in Turkish Cypriot radio news. *Social Semiotics*, 21(1), 15–31.
- Wodak, R. (2001). The Discourse-Historical Approach. In *Methods of Critical Discourse Analysis*, edited by R. Wodak, and M. Meyer, 63–94. London: Sage.
- Wodak, R., Angouri, J., & Boukala, S. (2014). Waiting for democracy: political crisis and the discursive (re)invention of the 'national enemy' in times of 'Grecovery'. *Discourse & Society*, 25(4), 483–499. DOI: 10.1177/0957926514536961.
- Zandberg, E., Meyers, O., & Neiger, M. (2012). Past continuous: newsworthiness and the shaping of collective memory. *Critical Studies in Media Communication*, 29(1), 65-79.
- Zelizer, B. (1998). *Remembering to forget: Holocaust memory through the camera's eye*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Αυτή η έκδοση χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το περιεχόμενο είναι αποκλειστική ευθύνη του Ινστιτούτου Ερευνών Προμηθείας και του Κέντρου Μνήμης και Αφήγησης και δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

İçindekiler

Özet	90
Giriş	92
Kuramsal Temeller: Medya, Uyuşmazlıklar ve Özne Kimliklerin İnşası	94
Çatışma Bölgelerinde Medya ve Kimlik İnşası	95
Uzlaşmanın Çerçevesi Olarak Barış Gazeteciliği;	96
Medya Olayları Kavramı	97
Literatürdeki Boşlukların Doldurulması	98
Metodolojiye Dair Bir Not	99
Medya Söylem Analizi	100
Odak Grupları	100
Anket Araştırması	101
Veri Entegrasyonu ve Analizi	101
Bulgular	102
Karşılaştırmalı Bakış Açısıyla Medya Söylemi Analizi	102
Kimlik İnşası: İç Grup ve Dış Grup Anlatıları	103
Tarihsel Çerçeve: 1974 Darbesiyle Türkiye'nin Müdahalesinin Çatışan Anlatıları	104
Güncel Olaylar: Barış Görüşmeleri ve Toplumlar arası Girişimler	105
Uzlaşma İçin Beklentiler: Barış İnşasında Medyanın Rolü	106
Farklılaşan Söylemler, Ortak Zorluklar	107
Gazetecilerle Odak Grup Görüşmeleri	108
Kıbrıslı Rum Gazeteciler	108
Kıbrıslı Türk Gazeteciler	108

Algı Süreçleri	109
Yurttaşlarla Odak Grup Görüşmeleri	109
Anket Çalışması Bulguları	110
Karşılaştırmalı Bakış Açısıyla Temel Bulguların Sentezi: Kıbrıs Kimliklerinin ve Uyuşmazlık Anlatılarının Şekillenmesinde Medya Olaylarının Rolü	112
Benzerlikler	113
Bölünmenin ve Kimliğin Pekiştiricisi olarak Medya Olayları	113
Medyanın Güvensizliği Pekiştirilmesi	113
Barış İnşası İçin Bir Araç Olarak Medya	114
Farklılıklar	115
Medya Olaylarının Farklı Anlatıları ve Yorumları	115
Gazetecilerin Medya Olaylarına Bakış Açısı: Baskılar ve Kısıtlamalar	116
Yurttaşların Medya Olaylarına Tepkileri: Anket Verileri ve Odak Grupları	116
Uzlaşmada Medya Olaylarının Rolü	117
Tartışma	117
Sonuç	120
Öneriler	121
Kaynakça	122
Referans Listesi	122
Ek kaynaklar	123

Nihai Rapor

Araştırma Projesi

Son Yirmi Yılda Kıbrıslı Kimliğinin Medyada Temsilleri: Barış İnşası İçin Bir Rehber

Dimitris Trimithiotis

Özet

Bu rapor, son yirmi yılda Kıbrıslı kimliklerinin, Kıbrıs uyuşmazlığı bağlamında medya temsilleri tarafından nasıl şekillendirildiğini incelemektedir. Çalışma, medya söylem analizi, gazeteciler ve yurttaşlara odak grupları ve bir anket araştırmasına dayanmaktadır. Hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk toplumlarında bölünme ve mağduriyet anlatılarının inşasında medya olaylarının rolüne odaklanmaktadır. Bulgular, hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk medyasının, önemli tarihsel ve politik olayları dile getiriş biçimleriyle hasmane anlatıları güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Kıbrıs Rum medyası sıklıkla Kıbrıslı Türkleri Türkiye işgalinin aracıları olarak tasvir ederken, Kıbrıs Türk medyası Kıbrıslı Rumları adaya hakim olmayı hedefleyen saldırganlar olarak sunmaktadır. Bu hasmane anlatılar, yalnızca siyasi olayların tasvirinde değil, aynı zamanda karşılıklı güvensizliğin tekrar eden bir tema olduğu uluslararası diplomasi ve barış çabalarının medyada dile getirilişinde de belirgindir. Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk gazeteciler, Kıbrıs uyuşmazlığını tarafsız bir

şekilde haber yapmalarını engelleyen güçlü siyasi ve editoryal baskılarla karşı karşıya kalmaktadır. Odak grup görüşmelerine katılan gazeteciler, medyanın barış ve uzlaşmayı destekleme potansiyelinin farkında olsalar da ekonomik ve siyasi kısıtlamalar nedeniyle genellikle dengeli bir yayın yapamadıklarını belirtmişlerdir. Yurttaşlar ise medyaya derin bir güvensizlik beslemekte, onu önyargılı ve bölücü olarak görmektedir. Bu zorluklara rağmen rapor, kültürel ve sosyal olayların medya kapsamının işbirliğini ve diyalogu teşvik ettiği durumlar belirlenmiştir. Bu güçlüklerin yanı sıra, rapor kültürel ve sosyal olayların medya tarafından ele alınış biçiminin iş birliğini ve diyalogu teşvik ettiği anları tespit etmektedir. Seyrek de olsa bu örneklerin medyada daha fazla yer bulması durumunun barış inşası çabalarını nasıl destekleyebileceğine dair göstergeler sunmaktadır. Rapor, iki toplum arasındaki uzlaşmayı desteklemek için barış odaklı bir gazetecilik sürecini teşvik etmek, toplumlar arası medya girişimlerini desteklemek ve medya okuryazarlığını geliştirmek için önerilerle sona ermektedir.

Bu yayın, Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. İçerik tamamıyla Promitheas Araştırma Enstitüsü ile Hafıza ve Anlatı Merkezi sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Giriş

Kıbrıs uyuşmazlığı, 1974 yılında Yunan destekli darbe sonrasında Türkiye'nin müdahalesiyle, adanın Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasında bölünmesine yol açan ve uzun süredir devam eden karmaşık bir jeopolitik meseledir. Bölünme, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda tüm adanın tek meşru hükümeti olarak tanındığı, ancak adanın işgal altındaki kesiminde ise sadece Türkiye tarafından tanınan "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)" adlı hukuk dışı bir yapının kurulduğu de facto bir durumun oluşmasına neden olmuştur. Sorunun kökenleri daha da eskiye dayanmaktadır. Rum ve Türk toplumları arasındaki tarihsel gerilimler, rekabet içindeki milliyetçilikler, sömürgeci geçmiş ve Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık gibi dış güçlerin müdahaleleri sorunu beslemiştir. Onlarca yıldır, gerek başarısızlıkla sonuçlanan barış görüşmeleri, gerek 2004 yılında Annan Planı referandum dahil birçok girişim, iki toplum arasındaki güvensizliği sürekli hale getirmiş ve adanın bölünmüşlüğüne perçinlemiştir. Sadece siyasi ve bölgesel değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel olarak da hissedilen bu bölünme, Kıbrıslıların kendilerini ve birbirlerini nasıl gördüğünü şekillendirmiştir.

Süregelen bu bölünme bağlamında Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk kimliklerinin nasıl inşa edildiğinin anlaşılması bakımından medyanın büyük bir önemi vardır. Medya anlatıları, milliyetçi duyguları ve statükoyu güçlendirmede veya diyalog ve uzlaşmayı teşvik etmede önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışma, son yirmi yılda (2003-2023) medyanın etkisini incelemekte, bunu yaparken de ana akım medya kuruluşlarının ideal bir örneği olarak Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk gazetelerinin Kıbrıslı kimliğini ve Kıbrıs uyuşmazlığını nasıl tasvir ettiğini ve bunun barışın inşası girişimleri için ne gibi sonuçları olduğuna odaklanmaktadır. Medya ile kimlik inşası arasındaki ilişki, uyuşmazlık araştırmaları alanında kapsamlı olarak ortaya konmuştur. Medya genellikle hakim anlatıların yayıldığı bir platform olarak hizmet eder ve "biz" (iç grup) ve "onlar" (dış grup) hakkındaki kamusal algıları şekillendirir. Kıbrıs örneğinde, medya tarihsel olarak ikili bir rol

ynamıştır: bir yandan etnik-milliyetçi söylemleri vurgulayarak bölünmeleri güçlendirmiş, diğer yandan kültürel iş birliği, gündelik yaşam ve barış çabalarını kapsayan haberlerle karşılıklı anlayış sağlanmasına yönelik potansiyel köprüler oluşturmuştur. Son yıllarda, uyuşmazlık odaklı anlatıları sürdürmek yerine çözüm önerilerine, diyaloga ve anlayışa odaklanarak uyuşmazlık çözümüne aktif katkıda bulunan medya uygulamalarını savunan barış gazeteciliğine artan bir ilgi olmuştur. Ancak Kıbrıs'ta, bazı medya kuruluşları ve gazetecilerin çabalarına rağmen, barış gazeteciliği marjinal bir uygulamadır ve çoğunlukla ana akım medya, kendi toplumlarının siyasi ve milliyetçi gündemiyle meşguldür.

“Kıbrıslı Kimliğinin Son Yirmi Yıldaki Medya Temsilleri: Bir Barış İnşası Rehberi” Araştırma Enstitüsü Promitheas ve Bellek ve Anlatı Merkezi tarafından uygulandı başlıklı bu araştırma hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk toplumları içinde bireysel ve toplu kimliklerin şekillenmesinde medyanın rolünü ele almayı amaçlamaktadır. Medya söylemlerini, gazetecilik değer ve uygulamalarını ve izlerçevre algılarını analiz ederek, çalışma, medya anlatılarının Kıbrıs uyuşmazlığına ve barış umutlarına yönelik toplumsal tutumları nasıl etkilediğini anlamayı hedeflemektedir.

Araştırma, dört temel hedefe yöneliktir:

2003-2023 yılları arasında Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk gazetelerindeki medya söylemlerini analiz etmek, bu anlatıların Kıbrıs uyuşmazlığını söylemsel olarak nasıl inşa ettiğine odaklanmak.

Medya olaylarının Kıbrıslı kimliklerinin inşasındaki rolünü incelemek. Yıldönümleri, barış görüşmeleri ve siyasi gelişmeler gibi medya olayları, kolektif kimliklerin yeniden doğrulandığı veya sorgulandığı anları işaret eder.

Medya üretimi ve karşılık bulma süreçlerinin Kıbrıs uyuşmazlığını nasıl etkilediğini değerlendirmek. Bu, gazetecilerin içeriği nasıl oluşturduğuna, editöryal politikaların ve haber odası ilişkilerinin kapsama alanını nasıl etkilediğine ve izlerçevrelerin medya mesajlarını nasıl yorumladığına bakmayı kapsar.

Barış inşasında bir araç olarak medyanın imkanlarını keşfetmek. Bu, Kıbrıs'taki medya kuruluşlarının uzlaşmayı ve iki toplum arasındaki karşılıklı anlayışı teşvik etme kapasitesine ne derece sahip olduğunu değerlendirmeyi içerir.

Raporda bu hedefler yansıtılmaktadır. İlk bölümde, özellikle Kıbrıs'a odaklanarak, uyuşmazlık bölgelerinde medyanın rolü üzerine mevcut literatürü gözden geçirilmiştir. Bu, medya anlatılarının kimlikleri ve uyuşmazlıkları nasıl şekillendirdiğini anlamak için kuramsal bir temel sağlar. İkinci bölümde, söylem analizi, gazeteci ve yurttaşlarla odak grup görüşmeleri ve anket araştırması dahil olmak üzere çalışmada kullanılan metodolojik yaklaşımın ana hatları belirtilmiştir. Üçüncü bölümde, medya söylem analizi, odak grup sonuçları ve izlerçevre algıları etrafında yapılandırılmış olarak araştırmanın bulgularını sunulmuştur. Son bölümlerde bu bulguları sentezleyip karşılaştırarak, medyanın Kıbrıs'ta bölünmeyi sürdürmedeki veya barışı teşvik etmedeki rolü tartışılmakta ve medyayı barış inşası için bir araç olarak kullanmaya yönelik öneriler sunulmaktadır.

Medya, kimlik ve uyuşmazlığın Kıbrıs'taki kesişim noktalarını açımlayan bu rapor, medya anlatılarının kolektif bilinci nasıl şekillendirdiğinin ve barış umutlarını nasıl etkilediğinin derinliğiyle anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, gazeteciler, politikacılar ve barış inşası örgütleri için Kıbrıs'ta uzlaşma çabalarını desteklemek amacıyla medya uygulamalarını nasıl yeniden yönlendirecekleri konusunda pratik bilgiler sunmayı hedeflemektedir.

Kuramsal Temeller: Medya, Uyuşmazlıklar ve Öznel Kimliklerin İnşası

Medyanın özellikle çatışma bölgelerinde ulusal kimliği şekillendirmedeki rolü uzun süredir akademik araştırmaların odak noktası olmuştur. Kıbrıs uyuşmazlığı bağlamında, medyanın kolektif ve bireysel kimliklerin inşası üzerindeki etkisi, bölünme veya uzlaşma anlatılarının nasıl şekillendiğini anlamak için kritik öneme sahiptir. Bu bölüm, özellikle Kıbrıs örneğine

odaklanarak, çatışma durumlarında medya söylemi üzerine mevcut arařtırmaları incelemekte, medya olayları kavramını tanıtmakta ve bu arařtırmanın ele almayı amaçladığı literatürdeki boşlukları belirlemektedir.

Çatışma Bölgelerinde Medya ve Kimlik İnşası

Medya ve kimlik arasındaki ilişki, özellikle uzun süreli çatışmalardan etkilenen bölgelerde, medya arařtırmacıları tarafından geniş çapta incelenmiştir. Bu çalışma alanının temel önermesi, medyanın sadece sosyal ve siyasi gerçeklikleri yansıtmakla kalmayıp, aynı zamanda “biz” (iç grup) ve “onlar” (dış grup) söylemsel inşası yoluyla aktif olarak şekillendirdiğidir (Fairclough, 1995; Van Dijk, 2013). Çatışma bölgelerinde, bu oluşmalar genellikle ulusal, etnik veya dini kimliklerle bağlantılıdır ve medya kuruluşları ya bölünmeleri güçlendirmekte ya da diyalog ve uzlaşma için platformlar sağlamaktadır.

Kıbrıs'ta, medya söylemleri tarihsel olarak Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasındaki etnik-milliyetçi bölünmelerden etkilenmiştir. Akademisyenler hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk medyasının genellikle diğer toplumu olumsuz bir şekilde tasvir ettiğini, mağduriyet ve suçlama anlatılarını sürdürdüğünü vurgulamıştır. Bu anlatılar, her bir toplumun özellikle de önemli tarihi anlar etrafında olaylara kendi açısından bakışını güçlendirmek için medyayı kullanmasıyla, Kıbrıs uyumsuzluğunun tarihsel bağlamına derinlemesine yerleşmiştir. Örneğin, Avraamidou (2017), Kıbrıs Rum medyasının BM destekli bir yeniden birleşme önerisi olan Annan Planını 2004 referandumunda nasıl çerçevelediğini analiz etti. Çalışması, Kıbrıs Rum toplumu medyasının büyük ölçüde planı reddetme eğiliminde olduğunu ve Kıbrıslı Rum nüfusuna getireceği düşünülen adaletsizliği vurguladığını ortaya koydu. Benzer şekilde, Şahin (2014), Kıbrıs Türk medyasının Kıbrıslı Rumları nasıl tasvir ettiğini incelemiş ve Kıbrıslı Türk gazetelerinin genellikle Kıbrıslı Rumları, Batılı güçlerle hızlanan taraf ve uyumsuzluğun saldırgan tarafı olarak tasvir ettiğini vurgulamıştır.

Mevcut literatür, Kıbrıs'ta medya söylemlerinin büyük ölçüde iki toplum arasındaki bölünmeyi sürdürmede kullanışlı olduğunu göstermektedir. Ancak, medyanın daha dengeli habercilik ve barış gazeteciliği ilkelerinin benimsenmesi yoluyla barış ve uzlaşmayı teşvik etme potansiyeline işaret eden araştırmalar giderek artmaktadır.

Uzlaşmanın Çerçevesi Olarak Barış Gazeteciliği?

Galtung'a (2003) göre barış gazeteciliği, çatışma bölgelerinde hakim olan geleneksel uyuşmazlık odaklı haberciliğe alternatif bir yaklaşım sunmaktadır. Bu paradigma, şiddet, bölünme ve suçlamayı vurgulamak yerine çözümlere, diyaloga ve karşılıklı anlayışa odaklanan medya uygulamalarını savunmaktadır. Kıbrıs örneğinde, barış gazeteciliği, ortak çıkarları vurgulayarak, toplumlar arası iş birliğini teşvik ederek ve iki toplum arasında empatiyi güçlendirerek Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasındaki bölünmeyi aşacak köprüler kurabilmek için bir araç olarak kullanılabilir.

Carpentier ve Doudaki (2014) tarafından yapılan çalışmalar, özellikle uzlaşma çabaları bağlamında Kıbrıs'ta toplum medyasının rolünü incelemiştir. Kıbrıs Toplum Medya Merkezi (KTMM) üzerine yaptıkları araştırma, yerel medya girişimlerinin Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasında diyalog ve anlayış için nasıl alanlar yaratabileceğini göstermektedir. Bu medya kuruluşları, uyuşmazlık ve bölünmeden ziyade ortak kültürel deneyimlere ve gündelik yaşama odaklanarak, Kıbrıslıların ana akım medyada sunulan kutuplaştırıcı anlatıların ötesinde birbirleriyle etkileşim kurmaları için bir platform sunmaktadır. Bu girişimlere rağmen, barış gazeteciliği Kıbrıs'ta marjinal bir uygulamadır ve ana akım medya, kendi toplumlarının siyasi ve milliyetçi gündemleriyle uyumlu olmaya devam etmektedir. Ekonomik baskılar, siyasi etki ve medyanın resmi kaynaklara bağımlılığı, barış gazeteciliği uygulamalarının benimsenmesini engellemektedir. Trimithiotis'in (2014) belirttiği gibi, daha geniş bir kitleyi yabancılaştırmamak için bazı durumlarda çözüm yanlısı ana akım medya bile söylemini ılımlı hale getirebilmektedir.

Medya Olayları Kavramı

Medya olayları kavramı, belirli zaman dilimlerinin kolektif kimlikleri nasıl şekillendirebileceğini ve uyumsuzluğa ilişkin kamu algısını nasıl etkileyebileceğini anlamak için yararlı bir çerçeve sağlar. Dayan ve Katz (1992), toplumları tarihteki dönüştürücü anlara tanık olmak için bir araya getiren törensel yayınlar olarak medya olayları fikrini ortaya attı. Kraliyet düğünleri, siyasi açılış törenleri veya uluslararası spor etkinlikleri gibi bu etkinlikler, kolektif hafızayı ve kimliği paylaşılan deneyimler yoluyla şekillendirerek, tüm kolektif varlıkların dikkatini çekmeleri nedeniyle önemlidir.

Kıbrıs bağlamında, medya olayları Kıbrıs kimliklerini inşa etmede ve güçlendirmede önemli bir rol oynar. 1974 darbesi ve Türk müdahalesinin yıldönümlerinin anılması, her iki toplumda da seçimler, barış görüşmeleri veya müzakerelerin önemli yıldönümleri gibi etkinlikler, medya anlatılarının yoğunlaştığı ve genellikle iç grup ve dış grup ayrımlarını güçlendirdiği anlardır. Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk medyası, bu olayları, genellikle diğer toplumu saldırgan veya barışa engel olarak tasvir ederek, kendi tarih uyarlamalarını güçlendirmektedir.

Ancak, bu anma etkinliklerinin ötesinde, uzlaşma için fırsatlar sunabilecek günlük medya olayları da vardır. Couldry'ye (2003) göre, sıradan kültürel veya sosyal etkinlikler bile toplumsal önemlerini vurgulayacak şekilde dile getirildiklerinde medya olayı haline gelebilir. Kıbrıs'ta, kültürel festivaller, ortak Kıbrıslı Rum-Kıbrıslı Türk sanatsal projeleri veya doğal afetlere (örneğin COVID-19) karşı verilen ortak tepkiler gibi etkinlikler, medya anlatılarının odağının uyumsuzlıktan iş birliğine geçişi için elverişlidir. Bu olaylara barış odaklı bir gazetecilik süreciyle yaklaşarak, medya, toplumlar arası iş birliğini normalleştirmeye ve birlikte yaşama potansiyelini vurgulamaya yardımcı olabilir.

Ayrıca, dijital ve sosyal medyadaki son gelişmeler, medya olaylarının deneyimlenme ve tartışılma biçimini dönüştürmüştür. Jenkins (2006), dijital medyanın daha fazla izlerçevre katılımı ve medya içeriğiyle etkileşimi sağladığı fikrini ifade eden yakınsak kültür kavramını ortaya koymuştu.

Facebook, X, Instagram ve TikTok gibi sosyal medya platformları, kullanıcıların medya olaylarıyla gerçek zamanlı olarak etkileşime geçmesine, tepkilerini ve yorumlarını küresel bir kitleyle paylaşmasına olanak tanır. Kıbrıs bağlamında, bu, Kıbrıs uyuşmazlığıyla ilgili medya olaylarının nasıl algılanıp tartışıldığı konusunda önemli etkiye sahiptir. Bu anlamda, dijital medyanın geleneksel medyanın sunduğu anlatıları sorgulaması, önemli olaylar hakkında alternatif perspektifler sunması ve toplumlar arası diyalogu teşvik etmesinin Kıbrıslılar için yeni fırsatlar sağladığı söylenebilir. Papacharissi (2015), sosyal medyanın, medya olaylarının duygusal ve dokunaklı boyutlarını nasıl şekillendirdiğini daha da derinlemesine incelemiş ve dijital platformların bağlantılı kitleler yaratmadaki rolünü vurgulamıştır. Kıbrıs'ta, sosyal medyanın yükselişi, Kıbrıslı Rumların ve Kıbrıslı Türklerin birbirlerinin perspektifleriyle etkileşime geçebilecekleri çevrimiçi toplulukların ortaya çıkmasına yol açmış, potansiyel olarak uyuşmazlığı algılama ve ilişki kurma biçimlerini değiştirmiştir. Bu platformlar ayrıca, ana akım medyanın sunduğu hakim söylemleri sorgulayan alternatif anlatıların dolaşımına da olanak tanımakta ve barış gazeteciliği ve uzlaşma çabaları için yeni olanaklar açmaktadır.

Literatürdeki Boşlukların Doldurulması

Özellikle Kıbrıs gibi çatışma bölgelerinde, medyanın kimlikleri nasıl inşa ettiği ve bölünmeleri nasıl sürdürdüğü konusunda medya söylemi üzerine yapılan çalışmalar değerli bilgiler sağlamaktadır. Yine de literatürde bu çalışmanın ele almayı hedeflediği boşluklar bulunmaktadır:

İki Toplum Arasındaki Medya Olaylarının Karşılaştırmalı Analizlerin

Eksikliği: Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk medyasının önemli tarihi olayları nasıl haberleştirdiği konusunda kapsamlı araştırmalar bulunsa da her iki toplumun güncel medya olaylarını nasıl dile getirdiğine dair karşılaştırmalı analizler daha azdır. Bu çalışma, aynı olayların Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk medya kuruluşlarındaki ele alınışını karşılaştırarak, güncel medya olaylarının bölünmenin her iki tarafındaki kimlikleri nasıl şekillendirdiğine dair daha kapsamlı bir kavrayış sağlamayı amaçlamaktadır.

Alımlama ve İzleyici Katılımı Üzerine Sınırlı Araştırma: Literatürün büyük bir kısmı medya üretimine ve özellikle içerik analizine odaklanırken, Kıbrıs'ta izlerçevrelerin medya anlatılarını nasıl alımladığı ve yorumladığına daha az önem verilmektedir. Alımlama sürecini anlamak, medyanın kimlik inşası ve toplumlar arası ilişkiler üzerindeki daha geniş etkisini kavramak için çok önemlidir. Bu çalışma, medya anlatılarının nasıl tüketildiğini ve kamuoyunun diğer topluma ilişkin algılarını nasıl şekillendirdiğini keşfetmek için yurttaşlarla odak grup görüşmeleri ve anketler içermektedir.

Gazetecilik Uygulamaları ve Kısıtlamalarına Yetersiz Odaklanma: Özellikle Kıbrıs uyuşmazlığı gibi hassas konularda, Kıbrıslı gazetecilerin karşılaştığı siyasi, ekonomik ve mesleki kısıtlamalar kapsamlı bir şekilde incelenmemiştir. Bu araştırma, editöryel politikaların, haber odası ilişkilerinin, siyasi baskıların ve kaynak kısıtlamalarının uyuşmazlık hakkında objektif haber yapma yeteneklerini nasıl etkilediğini daha iyi anlamak için her iki toplumdaki gazetecilerle odak grup görüşmeleri içermektedir.

Kıbrıs Uyuşmazlığında Sosyal Medyanın Rolüne Dair Yetersiz Çalışmalar: Dijital ve sosyal medya, kamu söylemini şekillendirmede giderek daha önemli bir rol oynasa da, bu platformların Kıbrıs'ta kimlik ve uyuşmazlık algılarını nasıl etkilediği üzerine çok az çalışma yapılmıştır. Bu çalışma, her iki toplumdaki yurttaşların sosyal platformlar aracılığıyla medyaya nasıl etkileşime girdiğini ve bu platformların toplumlar arası diyalog için fırsatlar sunup sunmadığını analiz ederek bu eksikliği gidermektedir.

Metodolojiye Dair Bir Not

Bu araştırma, son yirmi yılda Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk medyasında Kıbrıs kimliklerinin tasvirini incelemek için çok yönlü bir yaklaşım benimsemektedir. Çalışma, üç temel veri kaynağına dayanmaktadır: medya söylem analizi, hem gazeteciler hem de vatandaşlarla yapılan odak grup görüşmeleri ve her iki toplumdaki yurttaşlarla yapılan bir anket. Bu metodolojik bağlantılar, medya anlatılarının Kıbrıs uyuşmazlığı bağlamında nasıl üretildiğini, yayıldığını ve alındığını kapsamlı bir şekilde anlamamızı sağlar.

Medya Söylem Analizi

Medya söylem analizi, 2003 ile 2023 yılları arasında yayımlanan sekiz önde gelen gazeteden - her toplumdun dört - 2.000 haber maddesini incelemektedir. Analiz için seçilen gazeteler şunlardır:

Kıbrıslı Rum Gazeteleri: Alitheia, Phileleftheros, Politis ve Haravgi.

Kıbrıslı Türk Gazeteleri: Afrika/Avrupa, Kıbrıs, Halkın Sesi ve Yenidüzen.

Seçilen gazeteler, her toplum içinde çeşitli siyasi yönelimleri ve okuyucu tabanlarını temsil etmeye yöneliktir. Makaleler, kimliklerin inşasına ve her bir toplumun Kıbrıs uyumsuzluğu bağlamında nasıl tasvir edildiğine odaklanarak seçilmiştir. Bu makalelerde “öteki” toplumdun (yani Kıbrıslı Türk gazetelerinde Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Rum gazetelerinde Kıbrıslı Türkler) bahsedilmesine özen gösterilmiş, böylece her bir toplumun “öteki”nin kimliğini ve dolayısıyla kendi kimliğini nasıl inşa ettiğinin daha iyi anlaşılması sağlanmıştır. Analiz, ilgili zaman dilimlerinde hem geçmiş olayları (örneğin 1974 darbesi, Annan Planı müzakereleri) hem de güncel olayları (örneğin siyasi gelişmeler, kültürel değişimler) kapsamaktadır.

Makale başlığı, yayın tarihi, yazarı, ana konular, konuşmacılar/aktörler ve performans stratejileri dahil olmak üzere on açıklayıcı kategoriden oluşan bir analitik çerçeve kullanılmıştır. Böylelikle medyanın Kıbrıslı kimliklerini zaman içinde ve farklı olay türleri arasında nasıl dile getirdiği sistematik olarak analiz edilebilmiştir.

Odak Grupları

Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk toplumlarından gazeteciler ve yurttaşlar olmak üzere iki esas kitle ile odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Bu tartışmalar, medya anlatılarının profesyoneller ve genel halk tarafından nasıl üretildiğini, algılandığını ve yorumlandığını anlamak için nitel görüşler sağlamıştır.

Gazeteci Odak Grupları: Biri 12 Kıbrıslı Rum gazeteci ve diğeri 10 Kıbrıslı Türk gazeteci olmak üzere iki odak grubu düzenlenmiştir. Tartışmalar, editöryel politikalar, medya özgürlüğü ve Kıbrıs uyuşmazlığının haberleştirilmesindeki zorluklar hakkındaki bakış açılarını açıklamıştır. Gazeteciler ayrıca siyasi baskıların rolü, uluslararası aktörlerin etkisi ve medyanın uzlaşmayı teşvik etme potansiyeli hakkında da fikirlerini paylaşmışlardır.

Yurttaş Odak Grupları: Her iki toplumdaki olmak üzere iki odak grubu yürütülmüştür. 15 Kıbrıslı Rum ve 12 Kıbrıslı Türk katılmıştır. Tartışmalar, medya tüketim alışkanlıkları, diğer topluma ilişkin medya tasvirleri hakkındaki görüşler ve bu tasvirlerin Kıbrıs uyuşmazlığı ve barış inşası çabalarına karşı tutumlarını nasıl şekillendirdiği üzerine odaklanmıştır.

Odak grup tartışmaları, medya algıları ve kimlik inşasında temel kalıpları belirlemek için kaydedilmiş, yazıya dökülmüş ve analiz edilmiştir.

Anket Araştırması

Her iki toplumdaki (Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler) 200 katılımcı olmak üzere toplam 400 yurttaşta bir anket uygulanmıştır. Anket, medya yayınlarına ilişkin kamuoyu algıları, kimlik ve toplumlar arası ilişkiler hakkında nicel veriler toplamayı amaçlamıştır. Temel sorular şunlara odaklanmıştır: (a) medya tüketim alışkanlıkları; (b) diğer toplumun medya tasvirlerine güveni; (c) medyanın barış inşasına katkıda bulunma potansiyeli hakkındaki görüşler. Anket verileri, her iki toplumda kamuoyu eğilimlerini belirlemek için tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Anket sonuçları, odak gruplarından toplanan nitel görüşlere nicel bir karşılık sağlayarak medyanın kamuoyu tutumlarını şekillendirmedeki rolünün güçlü bir şekilde analiz edilmesini sağlamıştır.

Veri Entegrasyonu ve Analizi

Medya söylemi analizi, odak grupları ve anket çalışmasının birleşimi, Kıbrıslı kimliklerinin nasıl üretildiği, inşa edildiği, aracılık edildiği ve

alandığına dair bütüncül bir anlayış sağlamıştır. Her yöntemden elde edilen veriler, kapsayıcı sonuçlar çıkarmak için sentezlenmeden önce ayrı ayrı analiz edilmiştir. Medya söylemi analizinden elde edilen bulgular hem gazetecilerden hem de yurttaşlardan toplanan verilerle karşılaştırılarak medya tasvirleri ile izlerçevre alımlamaları ve üretim süreçleri arasındaki tutarsızlıklar veya uyumlar tespit edilmiştir.

Bulgular

Bu bölüm, her veri setinden elde edilen temel bilgileri sunmaktadır ve medya söylemlerinin, gazetecilik uygulamalarının ve izlerçevre algılarının Kıbrıslı kimliklerini ve toplumlar arası ilişkileri nasıl şekillendirdiğini vurgulamaktadır. Her üç veri kaynağından elde edilen bulgular, Kıbrıs'taki medya söylemlerinin hala büyük ölçüde siyasi gündemlerden ve tarihsel yakınlardan etkilendiğini ve bunun da anlaşmazlığa ve diğer topluma ilişkin kamu algılarını şekillendirdiğini göstermektedir. Özellikle kültürel etkinlikler ve günlük yaşamla ilgili olarak daha dengeli veya uzlaştırıcı medya haberciliği durumlar olsa da bu örnekler uyumsuzluk odaklı anlatılar tarafından gölgede bırakılmaktadır. Hem gazeteciler hem de yurttaşlar, medyanın barış inşasına katkıda bulunma potansiyelini kabul etmektedir, ancak siyasi, ekonomik ve editoryal kısıtlamalar genellikle bu potansiyelin gerçekleştirilmesini engellemektedir. Anlatıyı uzlaşıya doğru kaydırmak için barış odaklı gazetecilik sürecine ve toplumlar arası medya girişimlerine daha fazla vurgu yapılmasına açık bir ihtiyaç vardır.

Karşılaştırmalı Bakış Açısıyla Medya Söylemi Analizi

Medya söylemi analizi, 2003 ve 2023 yılları arasında yayınlanan dört Kıbrıs Rum ve dört Kıbrıs Türk gazetesinden 2.000 haber makalesine odaklanmıştır. Analiz, her toplumdaki medyanın, özellikle diğer toplumun tasviri aracılığıyla kimlikleri nasıl inşa ettiğini ve bu anlatıların hem tarihsel hem de güncel olaylara nasıl tepki vererek evrimleştiğini anlamayı amaçlamıştır. Hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk toplumlarındaki medya söylemi, kolektif kimlikleri ve Kıbrıs uyuşmazlığına ilişkin algıları şekillendirmede güçlü bir araç görevi görmüştür. Medya söylemi

analizinden elde edilen bulgular, Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk gazetelerinin son yirmi yılda uyuşmazlığı, kendi toplumlarını ve “öteki”yi nasıl dile getirdikleri konusunda önemli benzerlikler ve farklılıklar ortaya koymuştur. Bu karşılaştırmalı analiz, her iki toplumdaki medya söyleminin temel unsurlarını ortaya koyarak, kimlik inşası, tarihsel anlatılar ve güncel olayların ele alınış biçimindeki benzerlik ve farklılıklara odaklanmıştır.

Kimlik İnşası: İç Grup ve Dış Grup Anlatıları

Kıbrıs Rum Medyası

Kıbrıs Rum gazeteleri tipik olarak Kıbrıslı Türkleri daha geniş bir Türk siyasi ve askeri etki çerçevesi içinde resmetmiştir. Kıbrıs Rum medyasındaki hakim anlatı, net bir iç grup (“biz”) ve dış grup (“onlar”) dinamiği oluşturmuştur. Bu dinamikte, Kıbrıslı Rumlar adanın haklı sakinleri olarak gösterilmiştir, Kıbrıslı Türkler ise genellikle Türkiye ile aynı çizgide veya Türkiye tarafından kontrol edilen bir grup olarak sunulmuştur. Bu dış grup anlatısı, Kıbrıslı Rum kimliğini Kıbrıslı Türk kimliğinden farklı olarak pekiştirmiştir ve Kıbrıslı Türkler genellikle ya Türk müdahalesinin pasif kurbanları ya da Kuzey Kıbrıs’ın işgalinde suç ortağı olarak görülmüştür. Kıbrıs Rum medyası sürekli olarak Kıbrıslı Rumların mağduriyetini vurgulamıştır ve 1974 Türk işgalini bir kayıp ve acı anı olarak betimlemiştir. Türk askeri varlığı devam eden bir işgal olarak dile getirmiştir ve bu da Kıbrıslı Türklerin, doğrudan suçlanmasalar bile, Türkiye’nin daha geniş toprak genişleme gündemine bağlı olduğu fikrini pekiştirmiştir. Kıbrıs Rum medyası sıklıkla Kıbrıslı Türklerin kültürel ve politik “ötekiliğini” vurgulayan bir dil kullanmıştır. Türkiye ile yakın bağları nedeniyle genellikle yabancı olarak tasvir edilmişlerdir. Bununla birlikte, zaman zaman, bazı Kıbrıslı Türkler, özellikle Türkiye’nin etkisine karşı muhalefetlerini ifade ettikleri durumlarda, barışta potansiyel ortaklar olarak gösterilmiştir.

Kıbrıs Türk Medyası

Buna karşılık, Kıbrıs Türk gazeteleri Kıbrıslı Rumları benzer bir tehdit ve tahakküm merceğinden geçirerek resmetmiştir, ancak tarihsel yakınmalara ve Kıbrıs Rum liderliğinin algılanan saldırganlığına daha fazla vurgu

yapmıştır. Kıbrıs Türk medyası genellikle kendi toplumunu Kıbrıslı Rumlardan gelen bir tehdit altında konumlandırmıştır ve Kıbrıslı Türkleri, hakları ve varoluşu yalnızca Türkiye'nin korumasıyla garanti altına alınan bir azınlık grubu olarak dile getirmiştir. Bu anlatı aynı zamanda enosis (Yunanistan ile birleşme) korkusunu da vurgulamıştır ve Kıbrıslı Rumları adaya tamamen hakim olmaya çalışan bir grup olarak tasvir etmiştir. Kıbrıs Türk medyası Türkiye'nin koruyucu rolüne odaklanmıştır ve 1974 müdahalesini bir işgal değil, Kıbrıs Türk toplumunu etnik şiddetten kurtaran gerekli bir koruma eylemi olarak sunmuştur. Bu anlatı, Kıbrıs Türk kimliğini, varoluşu Türkiye'nin askeri ve siyasi desteğine bağlı olan bir toplum olarak güçlendirmiştir. Kıbrıslı Rumlar, hem tarihsel hem de çağdaş anlatılarda sıklıkla saldırgan olarak gösterilmiştir. Kıbrıs Türk medyası, Kıbrıslı Rumların, Kıbrıs Türk özerkliğini veya toprak taleplerini baltaladığı olayları vurgulamıştır ve uzlaşmayı Kıbrıslı Rumların uzlaşmazlığı nedeniyle zorlaştığını vurgulayan bir anlatıyı pekiştirmiştir.

Tarihsel Çerçeve 1974 Darbesiyle Türkiye'nin Müdahalesinin Çatışan Anlatıları

Kıbrıs Rum Medyası

Kıbrıs Rum medyası, 1974 olaylarını bir ihanet ve kayıp anı olarak vurgulamaktadır. Türk müdahalesini, Kıbrıslı Rumların kuzeyden göç etmek zorunda kalmasıyla sonuçlanan yasadışı bir işgal olarak ele almaktadır. Bu anlatı, Kıbrıslı Rumların kolektif hafızası ve kimliği için merkezi bir öneme sahiptir ve Türkiye -ve çoğu zaman dolaylı olarak Kıbrıslı Türkler-adanın bölünmesinden sorumlu olarak görülmektedir. 2004 yılındaki Annan Planı referandumu gibi tarihsel olayların dile getirilişi de bu söylemi yansıtmaktadır. Medya, planı, Kıbrıslı Rumların aleyhine Kıbrıslı Türk çikarlarını haksız yere kayıran bir plan olarak sunmaktadır.

Daha açık bir ifadeyle, Annan Planı müzakereleri sırasında, Kıbrıs Rum medyası öneriyi toplumun ulusal egemenliğine ve güvenliğine bir tehdit olarak nitelendirmiştir. Medyada geniş yer bulan 2004 yılındaki referandum kampanyası, planı Kıbrıslı Türklerin lehineymiş gibi yansıtmış ve böylece

Kıbrıslı Rumların mağduriyet anlatısını ve uluslararası arabuluculuk çabalarına olan güvensizliğini pekiştirmiştir.

Kıbrıs Türk Medyası

Kıbrıs Türk Medyası, 1974 müdahalesini bir kurtuluş anı olarak kabul etmiştir. Bu tarihsel anlatı, Türkiye'nin eylemlerini, Yunanistan öncülüğündeki darbe ve enosis hareketinin yarattığı tehditlere karşı haklı ve koruyucu bir tepki olarak resmetmiştir. Tarihsel bağlamda Kıbrıslı Rumların tasviri, saldırganlıklarını ve Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs'ın eşit sakinleri olarak haklarını tanıma konusundaki başarısızlıklarını vurgulamıştır. Kıbrıs Türk medyası büyük ölçüde Annan Planı'nı kaçırılmış bir yeniden birleşme fırsatı olarak göstermiştir. Kıbrıs Türk medyası, Annan Planı'nı reddeden Kıbrıslı Rumları eleştirmiş ve planı, adanın birliğini korurken Kıbrıslı Türklere daha fazla siyasi güvenlik sağlayacak makul bir uzlaşma fırsatı olarak değerlendirmiştir.

Güncel Olaylar: Barış Görüşmeleri ve Toplumlar arası Girişimler

Kıbrıs Rum Medyası

Kıbrıs Rum gazetelerinde güncel barış görüşmelerinin ele alınışı, genellikle Kıbrıs Türk siyasi liderliğine yönelik bir şüpheli bir yaklaşım içermektedir. Bu liderliğin yoğun bir şekilde Türkiye tarafından etkilendiği düşünülmektedir. Kıbrıs Rum medyası zaman zaman uzlaşma fırsatlarını vurgulamakla birlikte, bunlar genellikle Kıbrıslı Türklerin Türkiye'ye, özellikle siyasi ve ekonomik konularda bağımlılığına odaklanarak gölgelenmektedir. Görüşmelere ilişkin haberler tipik olarak Kıbrıslı Rumların ne kaybedeceği çerçevesinde sunulmakta ve bu da uzlaşmaya yönelik endişeleri pekiştirmektedir.

Bu hakim anlatıya rağmen, Kıbrıs Rum medyası, özellikle kültürel ve sivil toplum girişimlerinde olmak üzere, toplumlar arası iş birliğinin belirli örneklerini olumlu bir şekilde haberleştirmektedir. Örneğin, her iki toplumu da içeren ekolojik kampanyalar veya ortak sanatsal çalışmalar gibi projeler, bazen iş birliği ve bir arada yaşama örnekleri olarak sunulmaktadır. Ancak bunlar genellikle nadir ve istisnai olaylar olarak tasvir edilir ve gündelik toplumlar arası ilişkilere dönüşme noktasında başarısız olur.

Kıbrıs Türk Medyası

Kıbrıs Türk medyasının barış görüşmelerine ilişkin haberlerinde, Kıbrıslı Rumlar sıklıkla gerçek bir diyaloga girmeye isteksiz olarak gösterilir. Kıbrıs Türk liderleri pragmatik ve uzlaşmaya istekli olarak sunulur, ancak bu yalnızca Kıbrıs Türk toplumunun güvenliği ve özerkliği korunduğu ölçüde geçerlidir. Kıbrıslı Rumlarının isteksizliğinin nedeni genellikle Kıbrıslı Türklerin eşit olarak tanımayı veya siyasi gücü paylaşmayı reddetmelerinden kaynaklandığı yönünde aktarılır. Kıbrıs Türk medyası zaman zaman, özellikle kriz anlarında, toplumlarının Türkiye'ye ekonomik bağımlılığını vurgular. Ancak bu bağımlılık genellikle Kıbrıs Türk toplumunun uluslararası izolasyonundan kaynaklanan bir zorunluluk olarak sunulur ve bu izolasyondan da çoğunlukla Kıbrıslı Rumların küresel sahnede Kıbrıslı Türklerin tanınmasını engelleme çabaları sorumlu tutulur.

Uzlaş İçin Beklentiler: Barış İnşasında Medyanın Rolü

Her iki toplumdaki medya da büyük ölçüde bölünme ve tarihsel yakınma anlatılarını sürdürmekle birlikte, iki medya ortamının uzlaş kavramına yaklaşımında kayda değer farklılıklar bulunmaktadır. Kıbrıs Rum medyası, Kıbrıslı Türklere yönelik baskın hasmane tutumlarına rağmen, zaman zaman barış inşası girişimlerini desteklemektedir. Bununla birlikte, bu girişimler, Kıbrıslı Rumların egemenliğini ve liderliğini pekiştiren bir şekilde sunulma eğilimindedir. Söz konusu anlatı, uzlaşının, Kıbrıslı Rumların siyasi egemenliğini koruyacak şekilde gerçekleşmesi gerektiğini öne sürer.

Kıbrıs Türk medyası da benzer şekilde uzlaşmayı vurgularken, genellikle savunmacı bir duruş sergiler. Kıbrıslı Türklerin, siyasi hakları ve güvenlikleri güvence altına alındığı takdirde barış görüşmelerine açık oldukları gösterilir. Eşitlik ve Kıbrıslı Türk özerkliğinin tanınması vurgusu bu anlatının merkezinde yer alır ve medya genellikle Kıbrıslı Rumların tutumlarını yapıcı diyalogun önündeki engeller olarak sunar.

Farklılaşan Söylemler, Ortak Zorluklar

Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk medyasında, tarihsel ve güncel anlatılar, her iki toplumun kendi siyasi ve sosyal bağlamı tarafından şekillenerek toplum içi dayanışma duygusunu pekiştirirken, diğer toplumu bir tehdit veya edilgen bir kurban olarak resmetmiştir. Bu hasmane anlatılara rağmen, her iki medya ortamında da toplumlar arası iş birliğinin ve barış inşası çabalarının vurgulandığı anlar vardır ve bu durum da uzlaşi için yeni olanaklar ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bu anlar, her iki toplumda da kamuoyu algılarını şekillendirmeye devam eden uyuşmazlık ve bölünme odaklı hakim söylemlere kıyasla marjinal kalmaktadır. Karşılaştırmalı analiz, her iki medya ortamının da kendi siyasi ve tarihsel bağlamlarıyla sınırlı olmasına rağmen, daha yapıcı ve barış odaklı bir medya söyleminin potansiyelinin varlığını göstermektedir. Bu potansiyelin gerçekleştirilmesi için, tarihsel yakınmalar ve siyasi bölünmelere değil, ortak deneyimlere ve ortak zorluklara odaklanan barış odaklı gazetecilik süreçlerinin desteklenmesine ve toplumlar arası medya projelerinin teşvik edilmesine daha fazla önem verilmelidir.

Gazetecilerle Odak Grup Görüşmeleri

Hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk toplumlarından gazetecilerle yapılan odak grup görüşmeleri, medya çalışanlarının Kıbrıs uyuşmazlığını haberleştirirken karşılaştıkları zorluklara dair değerli bilgiler sağlamıştır. Her iki toplumdan gazeteciler de siyasi baskıların ve yayın politikalarının habercilikleri üzerindeki etkisinin yanı sıra, bunların nesnel haber yapma üzerinde getirdiği sınırlamaların farkında olduklarını ifade etmişlerdir.

Kıbrıslı Rum Gazeteciler

Kıbrıslı Rum gazeteciler, Kıbrıs uyuşmazlığını haberleştirirken, özellikle de kendi toplumlarının hakim anlatısını sorgulamak söz konusu olduğunda, sahip oldukları sınırlı özgürlük konusunda endişelerini dile getirdiler. Birçok gazeteci, haberlerini daha geniş siyasi gündemle uyumlu hale getirmek zorunda hissettiğini, bunun da genellikle Kıbrıslı Türkleri olumsuz bir şekilde yansıtmayı veya Kıbrıslı Rumların anlatıdaki duruşlarına karşı çıkacak belirli konuların haberini yapmaktan kaçınmayı beraberinde getirdiğini belirtti. Bu görüşmelerden elde edilen önemli bulgular şunlardır:

Yayın Politikalarının Kısıtlamaları: Gazeteciler, yayın politikalarının, özellikle barış inşası çabaları söz konusu olduğunda, izleyebilecekleri anlatıları sınırladığını ve Kıbrıslı Rum siyasi liderliğinin çizgisinden sapmalarına pek olanak tanımadığını belirttiler.

Ötekileştirme: Gazeteciler, Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs Rum medyasında genellikle olumsuz bir şekilde sunulduğunu ve bunun kutuplaşmayı artırmaya katkıda bulunduğunu dile getirerek bu sunumu değiştirme konusunda kendilerini kısıtlanmış hissettiklerini vurguladılar.

Kıbrıslı Türk Gazeteciler

Kıbrıslı Türk gazeteciler de benzer kısıtlamalara maruz kaldıklarını ifade ettiler; birçok gazeteci, haberlerinin genellikle Türkiye'nin duruşunu yansıtan Kıbrıslı Türk liderliğinin siyasi ve ekonomik çıkarlarıyla uyumlu olması gerektiğini belirtti. Ayrıca, finansal ve siyasi baskıların dengeli habercilik yapabilme olanaklarını kısıtladığını vurguladılar. Önemli bulgular şunlardır:

Siyasi Baskılar: Gazeteciler, haberlerinin çoğunlukla siyasi ittifaklar, özellikle Türkiye ile olan ittifaklar tarafından şekillendirildiğini ve bunun Kıbrıs uyuşmazlığına dengeli veya eleştirel bir bakış açısı sunma yeteneklerini kısıtladığını dile getirdiler.

Barış Gazeteciliğine Açılım: Bu kısıtlamalara rağmen, bazı gazeteciler, özellikle Kıbrıslı Rum gazetecilerle ortak projeler aracılığıyla barış gazeteciliği potansiyeli konusunda iyimserliklerini dile getirdiler. Ancak, bu tür girişimlerin nadir olduğunu ve genellikle finansal konularda yetersizlik olduğunu da belirttiler.

Algı Süreçleri

Hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk yurttaşlarıyla yapılan odak grup görüşmeleri ve anket çalışması, medya tüketiminin diğer topluma ilişkin kamuoyu algılarını nasıl etkilediğine dair kapsamlı bir bakış açısı sunmuştur. Bu veriler, iki toplum arasındaki kamuoyunda ortak noktaları ve ayrışmaları belirginleştirmek üzere bir araya getirilmiştir.

Yurttaşlarla Odak Grup Görüşmeleri

Her iki toplumdaki yurttaşlar da diğer topluma karşı hem empati hem de güvensizlik içeren karmaşık duygular ifade ettiler. Odak grup görüşmeleri, birçok katılımcının diğer toplumun ortak değerlerini ve ortak kültürü tanıdığını ortaya koysa da medya tasvirlerinin, özellikle siyasi gelişmelerle bağlantılı olarak olumsuz kalıp yargıları pekiştirdiğini gösterdi.

Kıbrıslı Rum Yurttaşlar: Birçok Kıbrıslı Rum katılımcı, Kıbrıslı Türkleri hemşerileri olarak görmekle birlikte, Türkiye'nin kuzeydeki etkisine karşı derin bir güvensizlik hissettiklerini belirttiler. Kıbrıslı Rum medyasında Kıbrıslı Türklere yönelik tutumları eleştirerek, haberlerin genellikle taraflı ve tek yanlı olduğunu ifade ettiler.

Kıbrıslı Türk Yurttaşlar: Kıbrıslı Türk katılımcılar da benzer şekilde Kıbrıslı Rumları komşuları olarak gördüklerini belirttiler, ancak Yunanistan'ın uyuşmazlıktaki tarihsel rolünü eleştirdiler. Ayrıca, Kıbrıs Türk medyasının haberlerinin genellikle Kıbrıs Rum medyasından daha kapsamlı olduğunu,

ancak yine de özellikle siyasi konularda bir bölünme anlatısını pekiştirdiğini belirttiler.

Her iki grup da, diğer toplumun üyeleriyle güvene dayalı kişisel deneyimlere veya arkadaşlıklara sahip olduklarını, ancak karşılaştıkları medya anlatılarının genellikle bu kişisel deneyimlerle çeliştiğini ifade etti. Birçok katılımcı, medyanın tarihsel yakınmalar ve uyuşmazlık odaklı anlatılara odaklanmasının uzlaşma çabalarını engellediğini belirtti

Anket Çalışması Bulguları

Anket çalışması, Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk toplumlarından 200'er katılımcı olmak üzere toplam 400 yurttaşla gerçekleştirilmiştir. Anket, medya tüketiminin bu algıları nasıl etkilediğine odaklanarak, medyadaki haberlere, kimlik inşasına ve toplumlar arası ilişkilere yönelik kamuoyu algıları hakkında nicel veriler elde etmeyi amaçlamıştır. Anketten elde edilen temel bulgular, medya güvenilirliği, tarafsızlığı ve barış inşası çabalarına ilişkin görüşlerin şekillenmesinde medyanın rolüne dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Anket sonuçları, her iki toplumdaki yurttaşların çoğunluğunun haber edinme için dijital medyaya ve sosyal medyaya başvurduğunu göstermiştir. Televizyon ve basılı gazeteler gibi geleneksel medya kaynakları, özellikle genç katılımcılar tarafından daha az sıklıkla kullanılmaktadır. Kıbrıslı Rum katılımcıların %67'si haberlere öncelikli olarak çevrimiçi haber siteleri ve Facebook, X, Instagram ve TikTok gibi sosyal medya platformları dahil olmak üzere dijital platformlar aracılığıyla eriştiğini belirtmiştir. Radyo ve basılı gazeteler gibi geleneksel medya hala kullanılmakta olmasına rağmen, özellikle genç demografik gruplar arasında katılımın önemli ölçüde daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Kıbrıslı Türk katılımcıların %62'si ana haber kaynağı olarak dijital medyayı kullandığını belirtmiştir. Ancak, özellikle yaşlı katılımcılar arasında, Kıbrıslı Türklerin önemli bir kısmının hala siyasi haberler için yerel televizyon yayınlarına güvendiği tespit edilmiştir. Medya haber alma kalıplarındaki bu çeşitlilik, dijital ve mobil haber edinmeye yönelik daha geniş küresel eğilimleri yansıtmaktadır.

Her iki toplumdaki katılımcıların önemli bir çoğunluğu, kendi medyalarının diğer toplumu önyargılı ve yanlış bir şekilde yansıttığına dair güçlü inançlar ifade etmiştir. Bu önyargı algısı, her iki toplumda da en tutarlı bulgulardan biri olmuş ve medyanın toplumlar arası meseleleri ele alma biçimine yönelik köklü güvensizliği ortaya koymuştur. Kıbrıslı Rum katılımcıların %75'i, Kıbrıs Rum medyasının Kıbrıslı Türkleri sıklıkla olumsuz bir çerçevede resmettiği ve Kıbrıslı Türklerin Türkiye'nin daha geniş siyasi gündeminde pasif katılımcılar olduğu yönündeki kalıp yargıları pekiştirdiği konusunda hemfikirdir. Birçok katılımcı, medyalarının Kıbrıs'ın kuzey kesimindeki Türkiye'nin rolüne orantısız bir şekilde odaklandığına ve genellikle Kıbrıslı Türklerin bakış açıları ile Türkiye'nin politikaları arasında ayırım yapmadığına inanmaktadır. Benzer şekilde, Kıbrıslı Türk katılımcıların %68'i, Kıbrıslı Türk medyasının Kıbrıslı Rumları barış çabalarına engelleyici olarak yansıttığını ve onları saldırgan ve uzlaşmaz olarak sunduğunu belirtmiştir. Kıbrıslı Türkler ayrıca, medyalarının Kıbrıslı Rumlar tarafından başlatılan iş birliği veya barış inşası çabalarına yönelik potansiyel fırsatları yeterince yansıtmadığına inanmaktadır.

Her iki toplumda da medya yaygın olarak kullanılmasına rağmen, medyaya tarafsız bir bilgi kaynağı olarak bakma konusundaki **güven** düzeyleri nispeten düşüktür. Medyanın barış inşasında yapıcı bir rol oynayamayacağı sorulduğunda, katılımcıların çoğunluğu şüpheciliklerini dile getirmekte ve medyanın iki toplum arasında gerçek bir diyalog geliştirme yeteneğine dair şüphelerini yansıtmaktadır. Kıbrıslı Rum katılımcıların yalnızca %30'u medyalarının Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasında uzlaşmaya katkıda bulunma potansiyeline sahip olduğuna inanmaktadır. Bu grup, bazı medya kuruluşlarının zaman zaman toplumlar arası iş birliğini anlatan içeriklere yer vermesine rağmen, bunların ulusal çıkarları ve güvenlik kaygılarını ön plana çıkaran daha belirgin uyuşmazlık odaklı anlatılar tarafından gölgede bırakıldığını belirtmektedir. Kıbrıslı Türk katılımcılar arasında %35'i medyanın barış çabalarını destekleme potansiyeli konusunda iyimserliklerini dile getirmektedir. Bununla birlikte, bu iyimserlik, hem Kıbrıs Türk medyasının hem de Kıbrıs Rum medyasının uzlaşmayı sağlamaktan ziyade mevcut durumu korumaya daha fazla yatırım yaptığına dair güçlü bir inançla sınırlandırılmaktadır. Katılımcılar, medyanın

dış aktörlere, özellikle Türkiye ve Yunanistan'a odaklanmasının, toplumlar arası samimi bir diyalogu engellediğini belirtmektedir.

Yaygın güvensizliğe rağmen, hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk katılımcılar daha dengeli bir habercilikle barış gazeteciliğine daha fazla odaklanılmasını istediklerini dile getirmişlerdir. Katılımcıların önemli bir kısmı, medyanın geçmişteki yakınmalara ve siyasi bölünmelere odaklanmak yerine, iki toplum arasındaki ortak noktaları vurgulamada daha aktif bir rol oynaması gerektiğini belirtmiştir. Kıbrıslı Rum katılımcıların %55'i, ortak Kıbrıslı Rum-Kıbrıslı Türk kültürel etkinliklerinin ve iki toplum üyeleri arasındaki günlük etkileşimlerin daha fazla haber yapılmasını istediklerini ifade etmiştir. Bu katılımcılar, bu tür haberlerin kalıp yargıları azaltmaya ve ortak bir Kıbrıs kimliğini desteklemeye yardımcı olabileceğine inanmaktadır. Kıbrıslı Türk katılımcıların %60'ı da benzer şekilde iş birliğini ve karşılıklı saygıyı vurgulayan daha fazla medya haberi görmekle ilgilendiklerini belirtmiştir. Başarılı ortak projelere odaklanan veya iki toplumun ortak tarihini vurgulayan medya haberlerinin, yerleşmiş bölünmüşlüğü hafifletmeye yardımcı olabileceğini ifade etmişlerdir

Karşılaştırmalı Bakış Açısıyla Temel Bulguların Sentezi: Kıbrıs Kimliklerinin ve Uyuşmazlık Anlatılarının Şekillenmesinde Medya Olaylarının Rolü

Araştırma bulguları, medya söylem analizi, hem gazeteciler hem de yurttaşlarla yapılan odak grup görüşmeleri ve anket çalışması dahil tüm veri setleri boyunca, medya olaylarının hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk toplumlarda kimlik, uyuşmazlık ve uzlaşma algılarını şekillendirmede merkezi bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Medya olayları, medya ilgisini çeken ve kolektif hafızayı etkileyen önemli olaylar olarak tanımlanmaktadır ve "biz" ile "onlar" arasındaki sınırların pekiştirildiği veya nadir durumlarda yumuşatıldığı kritik anlar olarak hizmet etmektedir. Bulgular, bu medya olaylarının iki toplumda nasıl haberleştirildiği ve yorumlandığı konusunda hem ortak yönleri hem de farklılıkları göstermektedir.

Benzerlikler

Bölünmenin ve Kimliğin Pekiştiricisi olarak Medya Olayları

Hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk medya söylemleri, tarihsel ve politik medya olaylarını kullanarak bölünme ve mağduriyet anlatılarını inşa edip sürdürmektedir. 1974 darbesi ve Türkiye'nin müdahalesi, barış görüşmeleri ve anma törenleri, her toplumun kendi kimliğini pekiştirirken, diğerinin düşmanca algılanmasını güçlendirecek şekilde tekrar tekrar sunulur.

1974 darbesi ve Türkiye'nin müdahalesi, her iki toplumda da kimlik anlatılarına hakim olan merkezi tarihsel medya olaylarıdır. Kıbrıs Rum medyası, olayları kitlesel yerinden edilmeye ve acıya neden olan bir işgal ve istila olarak sunar ve kuzeydeki Türk askerlerinin varlığını sürekli bir baskı sembolü olarak vurgular. Kıbrıs Türk medyası ise aynı olayları Kıbrıslı Rum saldırganlığından kurtuluş ve Kıbrıslı Rumlardan korunma olarak sunarak Türkiye'yi Kıbrıslı Türklerin güvenliğinin ve özerkliğinin koruyucusu olarak konumlandırır. Bu tarihsel bakış açısı, her iki toplumun da kendilerini ve diğerini günümüzde nasıl gördüğünü tanımlarken kolektif hafızayı ve toplumlar arası ilişkileri şekillendirir.

Her iki toplumun medyası da seçimler veya barış görüşmeleri gibi siyasi olayları bir güvensizlik merceğinden ele alır. Kıbrıs Rum medyası, Kıbrıslı Türk liderliğine şüpheyle yaklaşırken genellikle onu Türkiye'ye aşırı bağımlı ve gerçek bir uzlaşmaya isteksiz olarak gösterir. Kıbrıs Türk medyası ise Kıbrıslı Rumları iktidarı paylaşmaya isteksiz ve katı taleplerle barışı engelleyen taraf olmakla suçlar. Siyasi medya olaylarına bu hasmane yaklaşım, gazetecilerle yapılan odak grup görüşmelerinde de yankılanır; burada hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk gazeteciler, Kıbrıs uyuşmazlığını ele alırken karşılaştıkları siyasi baskıları kabul ederek bölücü anlatıları pekiştirmeye katkıda bulduklarını kabul ederler.

Medyanın Güvensizliği Pekiştirmesi

Yurttaşlarla yapılan hem odak grup görüşmeleri hem de anket çalışması, önemli olayların medya tasvirlerinin kamuoyu tutumlarını şekillendirmeye katkıda bulunduğunu ve genellikle güvensizliği ve kalıplaşmış yargıları

pekiştirdiğini ortaya koymaktadır. Her iki toplumda da katılımcılar, medyanın diğer toplumu adil bir şekilde yansıtma rolüne dair şüphelerini dile getirmiştir.

Hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk odak gruplarındaki katılımcıların çoğunluğu, diğer toplumun medya tasvirlerinin önyargılı ve genellikle yanlış olduğunu ifade etmiştir. Kıbrıslı Rum katılımcılar, medyalarını Kıbrıslı Türkleri sıklıkla Türk siyasi çıkarlarının basit bir uzantısına indirgediği için eleştirirken, Kıbrıslı Türk katılımcılar, Kıbrıs Rum medyasının Kıbrıslı Türkleri nadiren eşit veya meşru siyasi ortaklar olarak kabul ettiğini belirttiler. Bu görüş, anket verileriyle de doğrulanmıştır; Kıbrıslı Rum katılımcıların %75'i ve Kıbrıslı Türk katılımcıların %68'i, medyalarının diğer topluma karşı önyargılı olduğunu belirtmiştir.

Her iki toplumdaki katılımcılar, 1974 olaylarının anma etkinlikleri gibi tarihsel medya olaylarını, medyanın bölücü anlatıları en güçlü şekilde sürdürdüğü anlar olarak işaret etti. Her iki toplumda da katılımcılar, medyanın bu tür olayları milliyetçi tutumları pekiştirmek ve iki taraf arasında güven oluşumunu engellemek için kullandığını belirtti.

Barış İnşası İçin Bir Araç Olarak Medya

Ağırlıklı olarak bölünmeye odaklanılmasına rağmen, bu araştırma, medya olaylarının uzlaşmayı teşvik etme potansiyeline sahip olduğu bazı ortak zeminler tespit etmiştir. Hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk medyası, nadiren de olsa, ortak sanatsal iş birlikleri veya spor etkinlikleri gibi kültürel ve sosyal medya olaylarını, daha olumlu bir çerçevede sunmaktadır. Bu ender anlar, toplumlar arası iş birliğinin mümkün olduğu örnekler olarak tanımlanmakta ve ortak bir Kıbrıs kimliğine dair ipuçları sunmaktadır.

Kültürel Medya Olayları: Her iki toplumda da Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler arasında iş birliğini içeren kültürel etkinlikler (örneğin, ortak konserler, sanat sergileri), bazı zamanlarda farklılıklar yerine ortak çıkarları vurgulayan bir şekilde dile getirilmiştir. Odak grup katılımcıları ve bazı gazeteciler, bu olayların medya tarafından ele alınışının olumlu olmasına rağmen, genellikle daha hakim olan uyuşmazlık anlatıları tarafından

gölgede bırakıldığını ve bu nedenle kamuoyu üzerindeki potansiyel etkilerinin kısıtlı kaldığını belirttiler.

Farklılıklar

Medya Olaylarının Farklı Anlatıları ve Yorumları

Her iki toplum da medya olaylarını kimliği güçlendirmek için kullanma konusunda ortak eğilimler paylaşırken, belirli olayların nasıl sunulduğu ve yorumlandığı konusunda önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar, özellikle medyanın güncel siyasi müzakereleri ve Türkiye ve Avrupa Birliği gibi dış faktörlerin rolünü ele alma konusunda belirginleşmiştir.

Kıbrıs Rum Medyası: İşgale ve Uluslararası Diplomasiye Odaklanma

Kıbrıs Rum medyası, uluslararası diplomasiye ve Kıbrıs uyuşmazlığını çözme çabalarına önemli ölçüde vurgu yaparak Kıbrıslı Rum siyasi liderliğini adanın meşru temsilcileri olarak sunar. 2004 Annan Planı referandumu ve Crans-Montana görüşmeleri gibi müteakip barış görüşmeleri olaylarının medyadaki sunumları, genellikle Kıbrıslı Türklerin niyetlerine yönelik şüphecilik içermekte ve Kıbrıslı Türkleri Türkiye'ye bağımlılıkları nedeniyle uzlaşmaya isteksiz olarak resmetmektedir.

Kıbrıs Rum medyası sık sık Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası aktörlerin desteğini vurgulayarak bu kurumları Kıbrıslı Rumların davasına sempati duyan taraf olarak konumlandırmaktadır. Bu anlatı, aynı kurumları Kıbrıslı Rumlara karşı genellikle önyargılı olarak gösteren Kıbrıs Türk medyasıyla tam bir tezat oluşturmaktadır.

Kıbrıs Türk Medyası: İzolasyonlara ve Türkiye'nin Korumasına Odaklanma

Kıbrıs Türk medyası ise medya olaylarına ilişkin haberlerde ekonomik ve siyasi izolasyonu merkezinde tutar. "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC)" devam eden uluslararası tanınmaması, genellikle Kıbrıslı Türkleri küresel olarak marjinalleştirmeye yönelik Kıbrıslı Rum diplomatik çabalarından kaynaklanan bir adaletsizlik olarak tasvir edilmektedir.

Kıbrıs Türk medyası, Türkiye'yi Kıbrıslı Türklerin varlığının ve siyasi haklarının garantörü olarak sık sık vurgular. Bu anlatı, en çok siyasi müzakereleri ve uluslararası kuruluşlarla etkileşimleri içeren medya olayları sırasında belirgindir; burada Kıbrıs Türk medyası, Kıbrıslı Rumların adaya hakim olma girişimlerine karşı korunmak için Kıbrıslı Türklerin Türkiye'ye güvenmekten başka seçeneği olmadığını iddia eder.

Gazetecilerin Medya Olaylarına Bakış Açısı: Baskılar ve Kısıtlamalar

Gazetecilerle yapılan odak grup çalışmaları, siyasi ve ekonomik baskıların medya olaylarını şekillendirmede önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymuştur. Her iki toplumdaki gazeteciler, yayın politikalarının genellikle kendi toplumlarının genel siyasi söylemleriyle uyumlu olduğunu ve bu durumun daha incelikli veya barış odaklı haberciliğe alan bırakmadığını belirtmişlerdir. Kıbrıslı Rum gazeteciler, Kıbrıslı Türk liderliği ve Türkiye'nin Kıbrıs uyuşmazlığındaki rolü hakkındaki hakim anlatılara meydan okumada kısıtlamalarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Birçoğu, özellikle barış müzakereleri sırasında yayın politikalarının önemli medya olaylarının haber verme tonunu belirlemesinden duydukları rahatsızlığı dile getirmiş ve bunun Kıbrıslı Türkleri çözüm ortakları olarak görmelerini engellediğini hissetmişlerdir. Kıbrıslı Türk gazeteciler de benzer kısıtlamalardan bahsetmiş ve haberlerini genellikle Türkiye'nin siyasi gündemiyle uyumlu hale getirmek zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Gazeteciler, Türkiye'ye olan bu bağımlılığın Kıbrıslı Rumlarla ilgili medya olaylarının sunumunda etken olduğunu kabul etmiş ve oluşturulan saldırgan Kıbrıslı Rum algısı karşısında Türkiye'nin korumasına duyulan ihtiyacı vurgulamışlardır. Medya olaylarının barış inşasındaki rolünün farkında olan Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk gazeteciler, toplumlarındaki siyasi ve ekonomik baskıların bu rolü yerine getirmelerini engellediğini ifade ettiler.

Yurttaşların Medya Olaylarına Tepkileri: Anket Verileri ve Odak Grupları

Anket verileri ve odak grup görüşmeleri, bu farklı anlatıların kamuoyu algılarını nasıl etkilediğini yansıtmaktadır. Kıbrıslı Rum yurttaşlar, Türkiye'yi işgalci, Kıbrıslı Türkleri ise Türkiye'nin siyasi emellerine ortak olarak görme eğilimindeyken Kıbrıslı Türk yurttaşlar ise Kıbrıslı Rumları barış çabalarına

engel ve Kıbrıslı Türklere eşit muamele yapmaya isteksiz olarak görmektedir.

Annan Planı ve Barış Müzakerelerine İlişkin Farklı Algılar: Kıbrıslı Rum katılımcılar genellikle Annan Planı'nı egemenliklerine yönelik bir tehdit olarak görmüş ve medyanın uzlaşmanın risklerini vurguladığını ifade etmişlerdir. Kıbrıslı Türk katılımcılar ise Annan Planı'nı kaçırılmış bir barış fırsatı olarak değerlendirmiş ve medyalarının, Kıbrıslı Rumların planı reddetmesini güç paylaşımına yanaşmamaları şeklinde lanse ettiğini belirtmişlerdir.

Uzlaşmada Medya Olaylarının Rolü

Tarihsel ve siyasi medya olaylarının sürdürdüğü hakim anlatılar bölünmeyi pekiştirirken, bulgular kültürel ve sosyal medya olaylarının uzlaşma için potansiyel yollar sunduğunu göstermektedir. Hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk medyası, zaman zaman her iki toplumun üyelerini bir araya getiren kültürel etkinlikleri vurgulayarak, bunların ortak kimlik ve ortak çıkar alanlarını pekiştiren unsurlar olduğunu öne sürmüştür. Siyasi veya tarihsel medya olaylarına kıyasla daha az görünürlük kazanan bu kültürel etkinlikler, medyanın uyuşmazlık odaklı haberler yerine iş birliği ve ortak zemini vurgulayabileceğini göstermektedir.

Sosyal Medyanın ve Genç Nesillerin Rolü: Her iki toplumdan genç katılımcılarla gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri, sosyal medyanın, medya olaylarıyla daha çeşitli ve etkileşimli bir biçimde ilişki kurulmasını sağlayan bir platform olarak kullanımının giderek arttığını göstermektedir. Sosyal medya, toplumlar arası diyalog kurulmasına ve geleneksel medyanın sunduğu hakim anlatılara karşı çıkılmasına imkân tanımaktadır.

Tartışma

Bu çalışma, son yirmi yılda medyanın Kıbrıs kimliklerini şekillendirmedeki rolünü, özellikle tarihsel ve güncel medya olaylarının tasvirine odaklanarak incelemiştir. Medya söylem analizi, gazeteciler ve yurttaşlarla odak grup görüşmeleri ve anket çalışmasına dayanarak yapılan araştırma, hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk toplumlarındaki medyanın ya bölünmeyi pekiştirmede ya da nadir durumlarda barış inşası çabalarını desteklemede merkezi bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Bulgular, toplumlar arası iş birliği

anları yaşansa da, her iki medya ortamındaki hakim anlatıların büyük ölçüde tarihsel yakınmaları ve hasmane kimlikleri sürdürdüğünü göstermektedir.

Çalışma, tarihsel ve siyasi medya olaylarının Kıbrıs'ta ulusal kimliklerin inşası üzerindeki belirleyici etkisini vurgulamaktadır. Hem Kıbrıs Rum ve hem Kıbrıs Türk medyası, kendi toplumlarını bir saldırganlığın mağduru olarak sunarken, toplum içi dayanışmayı güçlendirmekte ve karşı tarafı adanın bölünmesinden ya sorumlu tutmakta ya da bu bölünmeye ortaklık etmekle suçlamaktadır. 1974 darbesi ve Türkiye'nin müdahalesi gibi tarihsel olaylar, medya anlatılarında derinlemesine yerleşmiş olmakla birlikte kolektif hafızayı şekillendiren belirleyici anlar olarak sürekli sunulmaktadır. Kıbrıs Rum medyası, Türk işgali anlatısına yoğun bir şekilde odaklanmakta, Türk askerinin kuzeydeki varlığını vurgulamakta ve Kıbrıslı Türkleri ya Türkiye'nin etkisinin pasif özneleri ya da işgalin aktif katılımcıları olarak resmetmektedir. Kıbrıs Türk medyası ise bunun tersine, kurtuluş anlatısını vurgulamakta ve Türkiye'nin müdahalesini Kıbrıslı Türkleri Kıbrıslı Rum egemenliğinden korumak için zaruri bir eylem olarak nitelendirmektedir. Bu karşıt anlatılar, iki toplumun medyasının da karşılıklı anlayışı beslemekten ziyade kendi pozisyonlarını savunduğundan, uzlaşma yolunda kalıcı bir engel teşkil etmektedir.

Gazetecilerle yapılan odak grup çalışmaları, medya çalışanlarının Kıbrıs uyuşmazlığını haberleştirirken karşılaştıkları zorlukları ortaya koymuştur. Her iki toplumdan gazeteciler, dengeli veya barış odaklı habercilik yapmalarını engelleyen önemli siyasi ve ekonomik baskılardan bahsetmişlerdir. Kıbrıslı Rum gazeteciler, yayın politikalarının çoğunlukla hakim siyasi söylemlerle örtüşmesinden kaynaklanan rahatsızlıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumun, Kıbrıslı Türklerin hasım olarak tasvir edilmesine meydan okumalarını güçleştirdiğini vurgulamışlardır. Kıbrıslı Türk gazeteciler de benzer kısıtlamalarla karşılaştıklarını ifade etmiş, özellikle Türkiye'nin siyasi çıkarlarının, Kıbrıslı Rumlarla ilgili haberlerin sunumunu nasıl etkilediği konusuna dikkat çekmişlerdir.

Hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk gazeteciler, medyanın barış inşasına, özellikle de diyalog ve karşılıklı anlayışı temel alan barış gazeteciliği

yöntemleriyle katkı sağlayabileceği konusunda hemfikirdir. Ancak, Kıbrıs'ta medyanın içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik koşullar, bu tür uygulamaların hayata geçirilmesini zorlaştırmaktadır. Özellikle tarihsel yakınmalar veya siyasi müzakereler gibi ayrıştırıcı medya olaylarının sansasyonel bir şekilde haberleştirilmesine duyulan yatkınlık, iki toplum arasındaki uçurumu daha da büyötmektedir.

Bu çalışma, medyanın kimlik ve uyuşmazlık anlatılarını nasıl şekillendirdiğini anlamak için "medya olayları" kavramını merkezine almıştır. 1974 darbesi gibi tarihsel medya olayları hem Kıbrıs Rum hem de Kıbrıs Türk medyası tarafından kendi mağduriyet anlatılarını sürekli olarak yeniden üretmek ve pekiştirmek için kullanılmakta, bu da devam eden bir bölünme döngüsüne yol açmaktadır. Ancak çalışma, medya olaylarının -özellikle kültürel ve sosyal nitelikte olanların- toplumlar arası iş birliği ve diyalog imkânları sunduğu durumları da tespit etmiştir.

Her iki toplum da milliyetçi kimliklerini pekiştirmek amacıyla tarihsel medya olaylarını kullanmaya devam etmekte, medya ise Annan Planı veya Crans-Montana görüşmeleri gibi siyasi müzakereleri hasmane bir perspektiften sunmaktadır. Bu yaklaşım, yurttaşlarla yapılan odak grup görüşmelerinde ve anket çalışmasında da gözlemlendiği üzere, toplumların birbirlerinin niyetlerine karşı duyduğu güvensizliği artırmaktadır. Nitekim her iki çalışmada da katılımcıların çoğunluğu, uzlaşa olasılığına şüpheyle yaklaştıklarını ifade etmiştir.

Bununla birlikte, ortak sanatsal projeler veya spor girişimleri gibi her iki toplumun da katılımını içeren kültürel etkinlikler kimi zaman daha olumlu bir çerçevede ele alınmaktadır. Bu tür etkinlikler, her ne kadar baskın bölünme anlatılarına kıyasla sınırlı kalsa da ortak Kıbrıs kimliğine dair bir umut taşımaktadır. Hem yurttaşlar hem de gazeteciler, bu türden etkinliklerin medyada daha fazla yer bulması halinde uzlaşma sürecine katkı sağlayabileceği görüşünde birleşmişlerdir.

Yurttaşlarla gerçekleştirilen anket çalışması ve odak grup görüşmeleri, kamuoyunun medya haberlerine yönelik algısının, medya olaylarının

hasmane bir biçimde sunulmasından kayda değer ölçüde etkilendiğini ortaya koymaktadır. Hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türk yurttaşlar, diğer toplumun medyada nasıl yansıtıldığına dair endişelerini dile getirmiş, çoğunluk kendi medyalarının taraflı davrandığı ve karşı tarafın gerçekçi veya adil bir temsiline sunamadığı kanısında birleşmiştir. Bu güvensizlik, özellikle anma etkinlikleri veya siyasi müzakerelerin medya kapsamında daha da belirgin hale gelmekte; her iki toplumun medyası da diğer tarafın uzlaşmaya isteksiz olduğu veya yapıcı bir diyaloga girmeyi reddettiği yönündeki söylemi pekiştirmektedir.

Bu güvensizliğe rağmen, her iki toplum da özellikle bireysel düzeyde barışa özlem duyduklarını ifade etmiştir. Birçok yurttaş, medya anlatılarının klişeleri pekiştirmelerine rağmen, diğer toplumun üyeleriyle olan birebir etkileşimlerinin bu ön yargılara meydan okuduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, özellikle kritik siyasi gelişmeler esnasında medyanın hasmane anlatılara öncelik vermesinin, barış sürecine duyulan güveni sürdürmeyi güçleştirdiğini de kabul etmişlerdir.

Sonuç

Bu çalışma, medya olaylarının Kıbrıslı kimliklerinin oluşumunda ve Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler arasındaki ayrımın derinleşmesinde belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. 1974 darbesi ve Türkiye'nin müdahalesi gibi tarihsel medya olayları, medya anlatılarında baskınlığını korumakta ve her iki toplumu da mağdur olarak konumlandıran kolektif bir hafıza inşa etmektedir. Barış müzakereleri ve seçimler gibi siyasi medya olayları da benzer şekilde güvensizlik perspektifinden ele alınmakta ve bu durum, ortak bir anlayışın veya uzlaşma zemininin oluşmasını engellemektedir.

Buna rağmen, araştırma aynı zamanda medya olaylarının - özellikle kültürel ve sosyal etkinliklerin - uzlaşmayı teşvik etme ve ortak bir Kıbrıs kimliğini destekleme olanaklarını da göstermektedir. Bu çalışma, hem gazetecilerin hem de yurttaşların, medyanın odağını hasmane anlatılardan uzaklaştırıp iş birliğini ve ortak çıkarları vurgulayan anlatılara kaydırması durumunda barış inşası için bir araç olarak hizmet edebileceğini kabul ettiğini göstermiştir.

Öneriler

Barış Gazeteciliğinin Teşvik Edilmesi: Araştırma bulgularına dayanarak, her iki toplumdaki medya kuruluşlarının, dengeli haber vermeyi, karşılıklı anlayışı ve Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler arasındaki ortak zeminlerin keşfedilmesini önceleyen barış gazeteciliği uygulamalarını benimsemeye teşvik edilmesi gerektiğini savunuyoruz. Gazetecilere barış gazeteciliği konusunda eğitim ve destek verilmesi, odağı uyuşmazlık algısından iş birliğine kaydırmaya yardımcı olacaktır.

Toplumlar Arası Medya Girişimleri: Her iki toplumdaki gazetecileri içeren iş birliğine dayalı medya projelerinin desteklenmesi ve genişletilmesi gerektiğini öne sürüyoruz, çünkü bu girişimler toplumlar arası diyalogu teşvik etmeye, yerleşik basmakalıp yargılara meydan okumaya ve uzlaşmayı vurgulayan anlatılar için alan yaratmaya yardımcı olacaktır.

Medyada Kültürel ve Sosyal Etkinliklerin Görünürlüğüne Artırılması: Medya kuruluşları, Kıbrıslı Rumları ve Kıbrıslı Türkleri bir araya getiren kültürel ve sosyal etkinliklere daha fazla odaklanmalıdır. Ortak kültürel mirası, günlük yaşamı ve iş birliğini ön plana çıkararak, Kıbrıslılar ve Kıbrıslı olmayanlar arasında bir arada yaşama kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlayabilirler.

Medya Okuryazarlığı Kampanyaları: Medya okuryazarlığını geliştirmeyi amaçlayan kamuoyu farkındalık kampanyaları, yurttaşların medya anlatılarıyla eleştirel bir şekilde etkileşim kurmasına ve Kıbrıs uyuşmazlığı ile ilgili haberlerdeki önyargıları fark etmesine yardımcı olabilir. İnsanları medyayı eleştirel bir şekilde kullanmaya teşvik ederek, diğer topluma dair daha derinlikli bir anlayışın geliştirilebileceğine inanıyoruz.

Sonuç olarak, Kıbrıs medyası tarihsel olarak bölünmeleri derinleştirmede rol oynamış olsa da, barışçıl bir arada yaşamayı mümkün kılacak bir katalizör olma potansiyelini de barındırmaktadır. Bu çalışma, medyanın daha kapsayıcı ve dengeli habercilik anlayışını benimseyerek Kıbrıs'ta daha barışçıl bir geleceğin inşasına katkıda bulunabileceğini ortaya koymuştur.

Kaynakça

Referans Listesi

- Avraamidou, M. (2015). Media nationalism and the negotiation of inter-ethnic peace in Cyprus. *Global Media Journal*, 10(2), 1-21.
- Carpentier, N., & Doudaki, V. (2014). Community media for reconciliation: A Cypriot case study. *Communication, Culture & Critique*, 7(4), 415-434.
- Couldry, N. (2003). *Media Rituals: A Critical Approach*. Routledge.
- Dayan, D., & Katz, E. (1992). *Media Events: The Live Broadcasting of History*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Edward Arnold.
- Galtung, J. (2003). *Peace Journalism*. *Media Asia*, 30(3), 177-180.
- Jenkins, H. (2006). *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York: NYU Press.
- Papacharissi, Z. (2015). *Affective Publics: Sentiment, Technology, and Politics*. Oxford: Oxford University Press.
- Şahin, S. (2014). Diverse media uniform reports: An analysis of news coverage of the Cyprus problem by the Turkish Cypriot press. *Journalism*, 15(4), 446-462.
- Trimithiotis, D. (2020). The Persistence of Ethnocentric Framing in Online News Coverage of European Politics. *Digital Journalism*, 8(3), 404-421.
- Van Dijk, T. A. (2013). *Discourse and Power*. Routledge.

Ek Kaynaklar

- Avraamidou, M. (2017). Exploring Greek-Cypriot media representations of national identities in ethnically divided Cyprus: the case of the 2002/2004 Annan Plan negotiations. *National Identities*, 20(5), 439-461. DOI: 10.1080/14608944.2017.1297783
- Benson, R. (2006). News Media as a 'Journalistic Field': What Bourdieu Adds to New Institutionalism, and Vice Versa. *Political Communication* 23 (2): 187–202.
- Carvalho, A. (2008). Media (Ted) Discourse and Society: Rethinking the Framework of Critical Discourse Analysis. *Journalism Studies* 9 (2): 161–177.
- Christoforou, C., Şahin S., & Pavlou, C. (2010). Medianarratives, politics and the Cyprus problem. Retrieved from <https://www.prio.org/utility/DownloadFile.ashx?id=453&type=publicationfile>
- Ciftci, D. (2014). Peace journalism and news coverage on the Annan Plan Referendum: the role of framing the conflict issues and negotiation process. *GSTF International Journal on Media & Communications*, 1(2), 46–59.
- Domingo, D., Quandt, T., Heinonen, A., Paulussen, S., Singer, J. B., & Vujnovic, M. (2008). Participatory journalism practices in the media and beyond: an international comparative study of initiatives in online newspapers. *Journalism Practice*, 2(3), 326–342.
- Du Gay, P., Hall, S., Janes, L., Madsen, A.K., Mackay, H., & Negus, K. (1997). *Doing cultural studies: the story of the Sony Walkman*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ersoy, M. (2010). Peace journalism and news coverage on the Cyprus conflict. *The Muslim World*, 100, 1–22.
- Freedman, J. L., & Sears, D. O. (1965). Selective exposure. In *Advances in experimental social psychology* (Vol. 2, pp. 57-97). Academic Press.
- Halbwachs, M. (1992). *On collective memory*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Hall, S. (1980). Encoding/decoding. In S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis (eds), *Culture, media, language* (pp. 117–127). London: Routledge.

- Hallin, D. C., & Mancini, P. (2004). *Comparing media systems: three models of media and politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hansen, A., Cottle, S., Negrine, R., & Newbold, C. (eds) (1998). *Mass communication research methods*. Basingstoke: Houndmills Palgrave Macmillan.
- Hartog, F. (2015). *Regimes of historicity: Presentism and experiences of time*. Columbia University Press.
- Hoskins, A. (2011). Anachronisms of media, anachronisms of memory: from collective memory to a new memory ecology. In M. Neiger, O. Meyers, & E. Zandberg (eds), *On media memory: collective memory in a new media age* (pp. 278–288). New York: Palgrave Macmillan.
- Hoxha, A., & Hanitzsch, T. (2018). How conflict news comes into being: reconstructing ‘reality’ through telling stories. *Media, War & Conflict*, 11(1), 46–64.
- Huysen, A. (2000). Present pasts: media, politics, amnesia. *Public Culture*, 12(1), 21–38.
- Jungblut, M., & Hoxha, A. (2017). Conceptualizing journalistic self-censorship in post-conflict societies: a qualitative perspective on the journalistic perception of news production in Serbia, Kosovo and Macedonia. *Media, War & Conflict*, 10(2), 222–238.
- Kansteiner, W. (2002). Finding meaning in memory: a methodological critique of collective memory studies. *History and Theory*, 41(2), 179–197.
- Kitch, C. (2008). Placing journalism inside memory – and memory studies. *Memory Studies*, 1(3), 311–320.
- Kligler-Vilenchik, N., Tsfati, Y., & Meyers, O. (2014). Setting the collective memory agenda: examining mainstream media influence on individuals’ perceptions of the past. *Memory Studies*, 7(4), 484–499.
- Lecheler, S., and Kruijemeier, S. (2016). Re-evaluating journalistic routines in a digital age: A review of research on the use of online sources. *New Media & Society*, 18(1), 156–171.
- Leydesdorff, S., Passerini, L., & Thompson, P. R. (eds) (2007). *Gender and memory*. London: Transaction Publishers.

- Miller, D. (1994). *Don't mention the war: Northern Ireland, propaganda and the media*. Pluto Press.
- Neiger, M., Meyers, O., & Zandberg, E. (eds) (2011). *On media memory: collective memory in a new media age*. New York: Palgrave Macmillan.
- Olick, J. K. (1999). Collective memory: the two cultures. *Sociological Theory*, 17 (3), 1–16.
- Philo, G. (2007). Can Discourse Analysis Successfully Explain the Content of Media and Journalistic Practice?. *Journalism Studies* 8 (2): 175–196.
- Reese, S. D. (2001). Understanding the global journalist: a hierarchy-of-influences approach. *Journalism Studies*, 2(2), 173–187.
- Ringelheim, J. (1997). Gender and genocide: a split memory. In R. Lentin (ed.), *Gender and Catastrophe* (pp. 18-33). London: Zed Books.
- Ross, S. D., & Alankus, S. (2010). Conflict gives us identity: media and the 'Cyprus problem'. In R. L. Keeble, J. Tulloch, & F. Zollmann (eds), *Peace journalism, war and conflict resolution* (pp. 241–256). New York: Peter Lang.
- Şahin, S. (2011). Open borders, closed minds: the discursive construction of national identity in North Cyprus. *Media, Culture & Society*, 33(4), 583–597.
- Savrum, M. Y., & Miller, L. (2015). The role of the media in conflict, peace-building, and international relations. *International Journal of Peace and Conflict Studies*, 2(3), 1–12.
- Schudson, M. (1989). The sociology of news production. *Media, Culture & Society*, 11(3), 263–282.
- Shoemaker, P. J., & Reese, S. D. (1996). *Mediating the message*. White Plains, NY: Longman.
- Singer, J. B. (2010) QUALITY CONTROL, *Journalism Practice*, 4 (2): 127-142.
- Sturken, M. (2008). Memory, consumerism and media: reflections on the emergence of the field. *Memory Studies*, 1(1), 73–78.
- Taki, Y. (2009). The plan, public discourse, and the role of the mass media in getting to 'no'. In A. Varnava, & H. Faustmann (eds), *Reunifying Cyprus: The Annan Plan and Beyond* (pp. 180–193). London: I.B. Taurus.

- Trimithiotis, D. (2014). Why is the category of “pluralism” insufficient to describe the media sphere?. *French Journal for Media Research*, 1/2014 – ISSN 2264-4733.
- Trimithiotis, D. (2020). The Persistence of Ethnocentric Framing in Online News Coverage of European Politics. *Digital Journalism*, 8:3, 404-421
- Tuchman, G. (1973). Making news by doing work: routinizing the unexpected. *American Journal of Sociology*, 79(1), 110–131.
- Van Dijck, J. (2013). *The culture of connectivity: a critical history of social media*. Oxford: Oxford University Press.
- Van Dijk, T.A. (2013). *News as Discourse*. London: Routledge.
- Ward, R. J. (2004). ‘It’s not just tea and buns’: women and pro-union politics in Northern Ireland. *The British Journal of Politics and International Relations*, 6(4), 494–506.
- Way, L. (2011). The local news media impeding solutions to the Cyprus conflict: competing discourses of nationalism in Turkish Cypriot radio news. *Social Semiotics*, 21(1), 15–31.
- Wodak, R. (2001). The Discourse-Historical Approach. In *Methods of Critical Discourse Analysis*, edited by R. Wodak, and M. Meyer, 63–94. London: Sage.
- Wodak, R., Angouri, J., & Boukala, S. (2014). Waiting for democracy: political crisis and the discursive (re)invention of the ‘national enemy’ in times of ‘Greccovery’. *Discourse & Society*, 25(4), 483–499. DOI: 10.1177/0957926514536961.
- Zandberg, E., Meyers, O., & Neiger, M. (2012). Past continuous: newsworthiness and the shaping of collective memory. *Critical Studies in Media Communication*, 29(1), 65-79.
- Zelizer, B. (1998). *Remembering to forget: Holocaust memory through the camera’s eye*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Zelizer, B., & Tenenboim-Weinblatt, K. (eds) (2014). *Journalism and memory*. London: Palgrave Macmillan UK.

Bu yayın, Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. İçerik tamamıyla Promitheas Araştırma Enstitüsü ile Hafıza ve Anlatı Merkezi sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği’nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.